

Suvestinė redakcija nuo 2019-10-08 iki 2019-12-20

Įstatymas paskelbtas: Žin. 1994, Nr. [53-996](#), i. k. 09410101STA000I-532

Nauja įstatymo redakcija nuo 2014-07-12:

Nr. [XII-966](#), 2014-06-26, paskelbta TAR 2014-07-11, i. k. 2014-10139

LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMAS

1994 m. liepos 7 d. Nr. I-532
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų narių rinkimų pagrindai

1. Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų (toliau – savivaldybių taryba, taryba) nariai renkami ketveriems metams, remiantis visuotine ir lygia rinkimų teise, slaptu balsavimu tiesioginiuose rinkimuose pagal mišrią rinkimų sistemą.
2. Savivaldybės tarybą sudaro savivaldybės tarybos nariai. Vienas tos savivaldybės tarybos narys yra meras.
3. Viena savivaldybė sudaro vieną daugiamandatę rinkimų apygardą. Pagal proporcinę rinkimų sistemą savivaldybėje (daugiamandatėje apygardoje) renkami šios savivaldybės tarybos nariai (išskyrus savivaldybės tarybos narį – merą).
4. Pagal absoliučios daugumos rinkimų sistemą vienmandatėje rinkimų apygardoje, kurią sudaro visa savivaldybė, renkamas šios savivaldybės tarybos narys – meras.
5. Šis įstatymas suderintas su Europos Sąjungos teisės aktais, nurodytais šio įstatymo priede.

2 straipsnis. Visuotinė rinkimų teisė

1. Teisę rinkti savivaldybės tarybos narius turi nuolatiniai šios savivaldybės gyventojai, kuriems rinkimų dieną yra sukakę 18 metų (toliau – rinkėjai). Savivaldybių tarybų rinkimuose (toliau – rinkimai) nedalyvauja asmenys, teismo pripažinti neveiksniais.
2. Savivaldybės tarybos nariu gali būti renkamas nuolatinis šios savivaldybės gyventojas, kuriam rinkimų dieną yra sukakę 18 metų, o savivaldybės tarybos nariu – meru, – Lietuvos Respublikos pilietis, kuris gali būti renkamas šios savivaldybės tarybos nariu. Savivaldybės tarybos nariu gali būti renkamas asmuo, kuris savo gyvenamąją vietą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus deklaravo šios savivaldybės teritorijoje likus ne mažiau kaip 90 dienų iki rinkimų dienos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1976](#), 2015-10-20, paskelbta TAR 2015-10-28, i. k. 2015-17032

Nr. [XIII-1274](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10516

3. Nuolatinis savivaldybės gyventojas laikomas Lietuvos Respublikos pilietis, kuris likus ne mažiau kaip 90 dienų iki rinkimų dienos savo gyvenamąją vietą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus yra deklaravęs (buvo deklaravęs, bet deklaravimas buvo panaikintas pagal Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo 8 straipsnio 1 dalį) šios savivaldybės teritorijoje arba kuris likus ne mažiau kaip 90 dienų iki rinkimų dienos yra įtrauktas į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą šioje savivaldybėje, arba teisę gyventi Lietuvoje turintis kitos Europos Sąjungos valstybės narės pilietis, kuris likus ne mažiau kaip 90 dienų iki rinkimų dienos savo gyvenamąją vietą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus yra deklaravęs (buvo

deklaravęs, bet deklaravimas buvo panaikintas pagal Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo 8 straipsnio 1 dalį) šios savivaldybės teritorijoje arba kuris likus ne mažiau kaip 90 dienų iki rinkimų dienos yra įtrauktas į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą šioje savivaldybėje, arba kitas asmuo, kuris turi teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje ir turi šią teisę patvirtinantį dokumentą ir kuris likus ne mažiau kaip 90 dienų iki rinkimų dienos savo gyvenamąją vietą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus yra deklaravęs (buvo deklaravęs, bet deklaravimas buvo panaikintas pagal Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo 8 straipsnio 1 dalį) šios savivaldybės teritorijoje arba kuris likus ne mažiau kaip 90 dienų iki rinkimų dienos yra įtrauktas į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą šioje savivaldybėje. Jeigu šioje dalyje nurodytas asmuo atitinkamos savivaldybės teritorijoje savo gyvenamąją vietą deklaravo arba buvo deklaravęs, bet deklaravimas buvo panaikintas pagal Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo 8 straipsnio 1 dalį, arba buvo įtrauktas į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą likus mažiau kaip 90 dienų iki rinkimų, jis teisę rinkti savivaldybės tarybos narius įgyvendina toje savivaldybėje, kurios teritorijoje jis buvo deklaravęs savo gyvenamąją vietą arba buvo įtrauktas į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą likus ne mažiau kaip 90 dienų iki rinkimų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1976](#), 2015-10-20, paskelbta TAR 2015-10-28, i. k. 2015-17032

4. Savivaldybės tarybos nariu negali būti renkamas asmuo, kuris likus 65 dienoms iki rinkimų yra nebaigęs atlikti bausmę pagal teismo nuosprendį, taip pat asmuo, teismo pripažintas neveiksniu. Savivaldybės tarybos nariu negali būti renkamas užsienio valstybės pilietis, kurio pasyvioji rinkimų teisė yra teismo apribota valstybėje, kurios pilietis jis yra.

5. Savivaldybės tarybos nariu negali būti renkamas asmuo, kuris rinkimų dieną atlieka privalomąją karo arba alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą, taip pat likus 65 dienoms iki rinkimų neišėjęs į atsargą ar pensiją profesinės karo tarnybos karys arba statutinės institucijos ir įstaigos pareigūnas, kuriam pagal specialius įstatymus ar statutus yra apribotas dalyvavimas politinėje veikloje.

6. Kiti tiesioginiai arba netiesioginiai rinkimų teisės apribojimai – dėl kilmės, politinių pažiūrų, socialinės ir turtinės padėties, nacionalinės priklausomybės, lyties, išsilavinimo, kalbos, santykio su religija, užsiėmimo rūšies ir pobūdžio, neįgalumo – draudžiami.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1778](#), 2018-12-13, paskelbta TAR 2018-12-21, i. k. 2018-21114

3 straipsnis. Lygi rinkimų teisė

1. Kiekvienas rinkėjas turi po vieną mandato balsą daugiamandatėje rinkimų apygardoje balsuoti už kandidatų į savivaldybės tarybos narius sąrašą (toliau – kandidatų sąrašas). Pagal mandato balsų, gautų už kiekvieną kandidatų sąrašą, sumas nustatoma, kiek tarybos nario mandatų gauna ar negauna konkretus kandidatų sąrašas. Už kandidatų sąrašą balsuojantis rinkėjas už šio sąrašo kandidatus gali paduoti pirmumo balsus. Pagal pirmumo balsų sumas už kiekvieną sąrašo kandidatą nustatoma kiekvieno kandidato vieta šiame kandidatų sąraše po rinkimų.

2. Kiekvienas rinkėjas turi po vieną mandato balsą vienmandatėje rinkimų apygardoje balsuoti už kandidatą į savivaldybės tarybos narius – merus.

3. Visi kandidatai į savivaldybių tarybų narius ir kandidatai į savivaldybės tarybos narius – merus, nesvarbu, ar jie iškelti, ar išsikėlė patys, yra lygūs.

4 straipsnis. Tiesioginiai rinkimai

Savivaldybių tarybų narius ir savivaldybės tarybos narį – merą rinkėjai renka be tarpininkų.

5 straipsnis. Slaptas balsavimas

1. Rinkėjai balsuoja asmeniškai ir slapta. Draudžiama balsuoti už kitą asmenį arba pavesti kitam asmeniui balsuoti už save.

2. Kontroliuoti rinkėjų valią rinkimuose draudžiama. Balsavimo metu draudžiama paveikti rinkėjo apsisprendimą ar valią balsuoti arba nebalsuoti už kurį nors kandidatą ar kandidatų sąrašą, taip pat skubinti rinkėją balsuoti. Rinkėjui turi būti sudarytos sąlygos slapta ir netrukdomam užpildyti rinkimų biuletenį. Su rinkimų biuleteniu draudžiama atlikti veiksmus, kurie galėtų atskleisti balsavimo paslaptį. Jeigu kam nors tapo žinoma kito asmens balsavimo paslaptis, draudžiama ją atskleisti.

3. Rinkėjui, kuris dėl neįgalumo negali balsuoti savarankiškai, turi būti sudarytos sąlygos laisvai pasirinkti balsuoti padedamam kito asmens, kuriuo jis pasitiki, kaip tai nustatyta šio įstatymo 66 straipsnio 5 dalyje, arba pasinaudoti galimybe balsuoti neįgaliųjų poreikiams pritaikytose balsavimo patalpose.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1778](#), 2018-12-13, paskelbta TAR 2018-12-21, i. k. 2018-21114

6 straipsnis. Draudimas papirkti rinkėjus ar rinkimų teisę turinčius asmenis

1. Prasidėjus rinkimų politinei kampanijai, tai yra nuo rinkimų datos paskelbimo iki šio įstatymo nustatyto rinkimų agitacijos kampanijos laikotarpio pabaigos, taip pat rinkimų dieną draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti rinkėjų balsus, dovanomis, paslaugomis ar kitokiu atlyginimu skatinti rinkėją ar rinkimų teisę turintį asmenį dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą numatomą kelti kandidatą ar numatantį išsikelti kandidatą į savivaldybės tarybos narius – merus asmenį, kandidatą arba kandidatų sąrašą, taip pat žadėti už balsavimą atsilyginti rinkėjams po rinkimų turint tikslą paveikti rinkėjų valią dėl konkrečių politinių partijų ar kandidatų arba numatomų kelti kandidatais asmenų ir taip trukdyti piliečiams įgyvendinti rinkimų teisę.

2. Rinkėjų papirkimu nelaikomas spausdintos medžiagos (veiklos ar rinkimų programos, biografijos ar kitokių informacinio turinio lankstinukų, kalendorių, atvirukų, lipdukų), pažymėtos politinės partijos (toliau – partija), visuomeninio rinkimų komiteto (toliau – rinkimų komitetas), kandidatų sąrašo, kandidato ar asmens, numatomo kelti ar numatančio išsikelti kandidatą į savivaldybės tarybos narius – merus, simbolika, neatlygintinas platinimas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1255](#), 2014-10-16, paskelbta TAR 2014-10-27, i. k. 2014-14863

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

3. Rinkėjų ir rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimo faktus tiria ir priima dėl jų sprendimus savivaldybių rinkimų komisijos Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka. Šie sprendimai gali būti skundžiami Vyriausiajai rinkimų komisijai. Apie nustatytą rinkėjų ir rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimo faktą Vyriausioji rinkimų komisija paskelbia savo interneto svetainėje kartu su šį straipsnį pažeidusio kandidato pasižadėjimu laikytis draudimo papirkti rinkėjus ir rinkimų teisę turinčius asmenis. Rinkėjų ir rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimo faktus pripažinus šiurkščiu šio įstatymo pažeidimu, atsiranda šiame ir kituose įstatymuose nustatytos pasekmės.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

7 straipsnis. Rinkimų datos paskelbimas

1. Savivaldybių tarybų nariai renkami vienu metu.

2. Rinkimus skelbia Lietuvos Respublikos Seimas (toliau – Seimas) ne vėliau kaip likus 5 mėnesiams iki savivaldybių tarybų narių įgaliojimų pabaigos. Jeigu likus 4 mėnesiams iki savivaldybių tarybų narių įgaliojimų pabaigos Seimas nepaskelbia rinkimų datos, rinkimai rengiami paskutinį sekmadienį, nuo kurio iki savivaldybių tarybų narių įgaliojimų pabaigos lieka ne mažiau kaip mėnuo. Rinkimai rengiami ne anksčiau kaip likus 2 mėnesiams ir ne vėliau kaip likus mėnesiui iki savivaldybių tarybų narių įgaliojimų pabaigos.

3. Rinkimų diena yra diena, kurią balsuojama rinkimų apylinkių patalpose. Balsavimas ne rinkimų apylinkės patalpose (balsuojant iš anksto – savivaldybėje, namuose ir specialiuose balsavimo punktuose) vyksta iki balsavimo dienos arba baigiamas rinkimų dieną, kaip nustatyta šiame įstatyme. Terminas, kuris skaičiuojamas nuo rinkimų dienos ir gali būti įgyvendintas tik tuo atveju, kai yra paskelbti rinkimų rezultatai, pradedamas skaičiuoti nuo rinkimų rezultatų paskelbimo dienos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

4. Pakartotinių ar naujų rinkimų savivaldybėje datą šio įstatymo nustatytais atvejais ne vėliau kaip per 15 dienų nuo dienos, kurią atsirado pagrindas rengti šiuos rinkimus, jeigu šis įstatymas nenustato kitaip, skelbia Vyriausioji rinkimų komisija. Ji taip pat skelbia rinkimų datą šio straipsnio 2 dalyje nurodytu atveju.

8 straipsnis. Viešumas rengiant ir vykdant rinkimus

1. Apie rinkimų komisijos posėdį visuomenei paskelbiama pastate, kuriame yra rinkimų komisijos būstinė, įrengtoje skelbimų lentoje ir šios rinkimų komisijos nariams pranešama asmeniškai ne vėliau kaip likus 24 valandoms iki posėdžio pradžios.

2. Rinkimų komisijų posėdžiai ir balsavimai yra vieši, juos gali stebėti politinių partijų (toliau – partijos), rinkimų komitetų, išsikėlusių į savivaldybės tarybos narius – merus kandidatų atstovai rinkimams (toliau – atstovai rinkimams) ir rinkimų stebėtojai, pateikę nustatytos formos pažymėjimus arba juos tam įgaliojusių partijų, rinkimų komitetų patvirtintas pažymas, visuomenės informavimo priemonių atstovai, pateikę tarnybinius ar darbo pažymėjimus. Kiekvienas kandidatas turi teisę dalyvauti rinkimų komisijos posėdyje, jeigu jame sprendžiama dėl jo veikos ar dėl tiesiogiai su juo susijusių aplinkybių arba jeigu jį dalyvauti posėdyje pakvietė rinkimų komisijos pirmininkas.

3. Rinkimų komisijos posėdžio salėje esantys asmenys iš savo vietų gali įrašinėti, stenografuoti ar užrašinėti posėdį, fotografuoti ar filmuoti, daryti vaizdo įrašus. Fotografuoti ar filmuoti, daryti vaizdo įrašus, kai dėl to reikia vaikščioti po patalpą ar naudoti specialią apšvietimo techniką, taip pat tiesiogiai transliuoti posėdžius per radiją ar televiziją galima tik leidus rinkimų komisijos pirmininkui.

4. Rinkimų komisijos negali rengti uždarų posėdžių.

5. Vyriausioji rinkimų komisija gali uždrausti bet kam įeiti į rinkimų komisijas aptarnaujančių darbuotojų darbo, dokumentų saugojimo patalpas, jeigu būtina užtikrinti netrikdomą šių darbuotojų darbą, apsaugoti rinkimų dokumentus.

6. Jeigu yra pagrindas manyti, kad rinkimų komisijos posėdžio metu gali kilti grėsmė posėdžio dalyvių saugumui, komisijos pirmininkas kreipiasi į policiją, kad ši tikrintų įeinančių į posėdžių salę asmenų dokumentus, daiktus ar atliktų asmens apžiūrą.

7. Rinkimų komisija gali pašalinti iš posėdžių salės asmenis, kliudančius komisijai normaliai dirbti.

9 straipsnis. Rinkimų rengimo ir vykdymo išlaidos

Rinkimų rengimo ir vykdymo išlaidas apmoka valstybė ir savivaldybės. Iš valstybės biudžeto lėšų apmokamos rinkimų komisijų išlaidos rinkimams organizuoti ir vykdyti, taip pat atlyginama už rinkimų komisijų narių ir jas aptarnaujančio personalo darbą. Iš savivaldybių biudžetų lėšų mokama už balsavimo patalpų bei savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų būstinių išlaikymą, inventoriaus įsigijimą ir išsaugojimą, balsavimo patalpų įrengimą ir pritaikymą neįgaliųjų poreikiams, o jeigu galimybės įrengti balsavimo patalpą ar ją pritaikyti neįgaliųjų poreikiams nėra, – už tinkamų patalpų nuomą. Jeigu savivaldybės administracija nesuteikia tinkamų patalpų ar inventoriaus savivaldybės ir apylinkių rinkimų komisijų būstinėms ir balsavimo patalpoms, su tuo susijusias išlaidas apmoka Vyriausioji rinkimų komisija iš jai skirtų valstybės biudžeto lėšų. Šiuo atveju faktines išlaidas balsavimo patalpoms ir inventoriui

per 2 mėnesius po rinkimų Vyriausioji rinkimų komisija ne ginčo tvarka išieško iš savivaldybės. Už rinkėjų pavėžėjimą į rinkimų apylinkes balsuoti, kai pavėžėjimas organizuojamas Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka, mokama iš valstybės ir savivaldybių biudžetų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1778](#), 2018-12-13, paskelbta TAR 2018-12-21, i. k. 2018-21114

ANTRASIS SKIRSNIS RINKIMŲ APYGARDOS IR APYLINKĖS

10 straipsnis. Bendras renkamų savivaldybės tarybos narių skaičius

1. Į savivaldybės tarybą iš viso renkama:

- 1) 51 savivaldybės tarybos narys – savivaldybėse, kuriose yra daugiau kaip 500 000 gyventojų;
- 2) 41 savivaldybės tarybos narys – savivaldybėse, kuriose yra nuo 300 000 iki 500 000 gyventojų;
- 3) 31 savivaldybės tarybos narys – savivaldybėse, kuriose yra nuo 100 000 iki 300 000 gyventojų;
- 4) 27 savivaldybės tarybos nariai – savivaldybėse, kuriose yra nuo 50 000 iki 100 000 gyventojų;
- 5) 25 savivaldybės tarybos nariai – savivaldybėse, kuriose yra nuo 20 000 iki 50 000 gyventojų;
- 6) 21 savivaldybės tarybos narys – savivaldybėse, kuriose yra nuo 10 000 iki 20 000 gyventojų;
- 7) 17 savivaldybės tarybos narių – savivaldybėse, kuriose yra nuo 5 000 iki 10 000 gyventojų;
- 8) 15 savivaldybės tarybos narių – savivaldybėse, kuriose yra mažiau kaip 5 000 gyventojų.

2. Vyriausioji rinkimų komisija likus ne mažiau kaip 110 dienų iki rinkimų paskelbia renkamų savivaldybių tarybų narių skaičių, atsižvelgdama į kiekvienos savivaldybės gyventojų skaičių, nustatytą pagal kalendorinių metų, einančių prieš kalendorinius metus, kuriais turi vykti savivaldybių tarybų rinkimai, sausio 1 dienos gyvenamąją vietą deklaravusių asmenų ir neturinčių gyvenamosios vietos asmenų apskaitos duomenis, paskelbtus Lietuvos Respublikos gyventojų registro tvarkytojo interneto svetainėje šio tvarkytojo nuostatuose nustatyta tvarka ir terminais.

11 straipsnis. Rinkimų apylinkių sudarymas

1. Atsižvelgiant į patogumą rinkėjams atvykti į balsavimo patalpas ir rinkėjų skaičių, savivaldybių teritorijos dalijamos į rinkimų apylinkes.

2. Savivaldybės teritorijos suskirstymą, kuris yra pastovus organizuojant ir vykdant įvairius rinkimus ir referendumus, į rinkimų apylinkes savivaldybės administracijos direktoriaus teikimu tvirtina ir prireikus keičia Vyriausioji rinkimų komisija.

3. Rinkimų apylinkės teritorijoje turi gyventi ne daugiau kaip 5 000 rinkėjų.

4. Rinkimų apylinkės ribos, balsavimo patalpos adresas keičiami prireikus, bet ne vėliau kaip likus 100 dienų iki rinkimų. Savivaldybės administracijos direktorius teikime tvirtinti savivaldybės teritorijos suskirstymą į rinkimų apylinkes nurodo siūlomą rinkimų apylinkės pavadinimą, rinkimų apylinkę sudarančius adresus, rinkėjų skaičių sudaromoje rinkimų apylinkėje, balsavimo patalpų adresą ir telefono numerį. Teikime keisti savivaldybės teritorijos suskirstymą į rinkimų apylinkes nurodomi siūlomi pakeitimai. Šie pakeitimai turi būti pateikti Vyriausiajai rinkimų komisijai ne vėliau kaip likus 110 dienų iki rinkimų. Jeigu anksčiau nustatytose balsavimo patalpose negalima surengti balsavimo, Vyriausioji rinkimų komisija savivaldybės rinkimų komisijos teikimu gali pakeisti apylinkės rinkimų komisijos balsavimo patalpos adresą likus iki rinkimų ir trumpesniam, negu šiame straipsnyje nustatyta, terminui.

5. Patvirtintų rinkimų apylinkių sąrašą, jo pakeitimus skelbia Vyriausioji rinkimų komisija likus 100 dienų iki rinkimų.

TREČIASIS SKIRSNIS RINKIMŲ ORGANIZAVIMAS

12 straipsnis. Rinkimų komisijos

1. Savivaldybių tarybų rinkimus organizuoja ir vykdo:

- 1) Vyriausioji rinkimų komisija;
- 2) savivaldybių rinkimų komisijos;
- 3) apylinkių rinkimų komisijos.

2. Į rinkimų komisijos narius gali būti siūlomas nepriekaištingos reputacijos Lietuvos Respublikos pilietis, kuris gali būti renkamas Seimo nariu (netaikant kandidatui į Seimo narius nustatyto reikalavimo dėl amžiaus, bet rinkimų dieną ne jaunesnis kaip 18 metų) ir nebuvo per paskutinius trejus Seimo, Respublikos Prezidento, savivaldybių tarybų rinkimus, rinkimus į Europos Parlamentą arba referendumą atleistas iš rinkimų arba referendumo komisijos už rinkimų įstatymų ar Lietuvos Respublikos referendumo įstatymo pažeidimą.

3. Vienu metu tas pats asmuo negali būti rinkimų komisijos nariu ir kandidatu, kandidatu ir atstovu rinkimams, atstovu rinkimams ir rinkimų komisijos nariu, kandidatu ir rinkimų stebėtoju, rinkimų komisijos nariu ir rinkimų stebėtoju. Rinkimų komisijos narys, pageidaujantis būti kandidatu, prieš duodamas komisijos nario pasižadėjimą, o asmuo, pageidaujantis būti kandidatu, prieš išsikeldamas ar duodamas sutikimą tapti kandidatu, privalo ne vėliau kaip prieš 10 dienų atsisakyti raštu atitinkamai rinkimų komisijos nario pareigų ar atšaukti savo pareiškinį dokumentus. Jeigu rinkimų komisijos narys to nepadaro, jis pašalinamas iš rinkimų komisijos už šio įstatymo pažeidimą ir neregistruojamas kandidatu arba iš kandidatų (kandidatų sąrašo) išbraukiamas.

4. Asmuo nelaikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis:

1) įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu pripažintas padaręs nusikalstamą veiką ir turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą;

2) atleistas iš skiriamų arba renkamų pareigų dėl priesaikos ar pasižadėjimo sulaužymo, pareigūno vardo pažeminimo ir nuo atleidimo iš pareigų dienos arba sprendimo panaikinti mandatą įsigaliojimo dienos nepraėjo treji metai;

3) atleistas iš darbo, pareigų ar praradęs teisę verstis atitinkama veikla už neatitiktį įstatymuose keliamiems nepriekaištingos reputacijos reikalavimams ir teisės aktuose nustatytų etikos normų pažeidimą ir nuo atleidimo iš darbo, pareigų ar teisės verstis atitinkama veikla praradimo dienos nepraėjo treji metai;

4) yra įstatymų nustatyta tvarka uždraustos organizacijos narys.

5. Rinkimų komisijų nariams ir pirmininkams Vyriausioji rinkimų komisija jos nustatyta tvarka organizuoja mokymus.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

13 straipsnis. Savivaldybių rinkimų komisijų sudarymas

1. Savivaldybių rinkimų komisijas rinkimų laikotarpiui sudaro Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip likus 95 dienoms iki rinkimų.

2. Savivaldybės rinkimų komisija sudaroma iš:

1) vieno tos savivaldybės teritorijoje gyvenančio ar dirbančio ir aukštąjį teisinį išsilavinimą turinčio asmens, kurį pasiūlo teisingumo ministras;

2) vieno tos savivaldybės teritorijoje gyvenančio ar dirbančio ir aukštąjį teisinį išsilavinimą turinčio asmens, kurį pasiūlo Lietuvos teisininkų draugija;

3) vieno tos savivaldybės administracijoje dirbančio karjeros valstybės tarnautojo, kurį pasiūlo tos savivaldybės administracijos direktorius;

4) politinių partijų, turinčių joms atstovaujančias frakcijas Seime (toliau – parlamentinė partija), ir (arba) partijų, kurioms skiriami valstybės biudžeto asignavimai politinės partijos veiklai finansuoti (toliau – finansuojama partija), pasiūlytų asmenų;

5) partijų, partijų koalicijų, per paskutinius savivaldybės tarybos rinkimus gavusių ne mažiau kaip 2 šios savivaldybės tarybos narių mandatus, pasiūlytų asmenų;

6) rinkimų komiteto, kurio pavadinimas yra tapatus buvusiam rinkimų komiteto pavadinimui ir kurio daugiau kaip pusė narių yra tie patys kaip ir rinkimų komiteto, per paskutinius savivaldybės tarybos rinkimus gavusio ne mažiau kaip 2 šios savivaldybės tarybos narių mandatus ir registruoto Vyriausiojoje rinkimų komisijoje iki šio straipsnio 4 dalyje nustatytos kandidatų į rinkimų komisijų narius sąrašo pateikimo dienos, pasiūlytų asmenų.

3. Teisingumo ministras ir Lietuvos teisininkų draugija gali siūlyti daugiau negu po vieną asmenį.

4. Kiekviena parlamentinė partija arba finansuojama partija turi teisę pasiūlyti į savivaldybių rinkimų komisijas po vieną savo atstovą (toliau – kandidatūra). Kiekviena partija, partijų koalicija, rinkimų komitetas, gavę šios savivaldybės tarybos narių mandatų per paskutinius savivaldybės tarybos rinkimus pagal iškeltų kandidatų sąrašą (jungtinį sąrašą), nuo vieno iškeltų kandidatų sąrašo (jungtinio sąrašo) turi teisę pasiūlyti į šios savivaldybės rinkimų komisiją po vieną kandidatūrą. Jeigu partija gali siūlyti kandidatūras ir kaip finansuojama partija arba parlamentinė partija, ir pagal savivaldybės tarybos rinkimų rezultatus, ji kandidatūras siūlo tik pagal vieną iš šių galimybių pasirinktinai. Jeigu viena iš partijų, dalyvavusių koalicijoje, kandidatūrų nepasiūlo arba atsisako jas siūlyti, arba pasirenka siūlyti pagal kitą, negu buvo sudaryta koalicija, rinkimų rezultatus, kitos šioje koalicijoje dalyvavusios partijos kandidatūras turi teisę siūlyti jai nedalyvaujant. Partijos, partijų koalicijos, rinkimų komitetai kandidatūrų sąrašus Vyriausiajai rinkimų komisijai pateikia ne vėliau kaip likus 99 dienoms iki rinkimų. Jeigu kandidatūros atitinka šio įstatymo reikalavimus, Vyriausioji rinkimų komisija jų atmesti negali. Jeigu kandidatūrų nebuvo pasiūlyta, Vyriausioji rinkimų komisija vietoj jų gali papildomai skirti komisijos nariais asmenis, pasiūlytus teisingumo ministro arba Lietuvos teisininkų draugijos.

5. Visais atvejais ne mažiau kaip 3 savivaldybės rinkimų komisijos nariai turi būti asmenys, paskirti į savivaldybės rinkimų komisiją iš teisingumo ministro, Lietuvos teisininkų draugijos ir savivaldybės administracijos direktoriaus pasiūlytųjų. Jeigu šių asmenų yra mažiau, komisija padidinama iš teisingumo ministro arba Lietuvos teisininkų draugijos pasiūlytų asmenų.

6. Jeigu tą pačią dieną vyksta arba Europos Parlamento, arba Seimo, arba Respublikos Prezidento, arba savivaldybės tarybos rinkimai, arba referendumas, sudaromos tos pačios apylinkių rinkimų ar referendumo komisijos. Vyriausioji rinkimų komisija atskiroje rinkimų ar referendumo teritorijoje sudaro vieną – savivaldybės, apygardos rinkimų arba referendumo – komisiją ir nustato jos funkcijas organizuojant ir vykdant kitus rinkimus ar referendumą.

7. Savivaldybės rinkimų komisijos pirmininką iš komisijos narių skiria Vyriausioji rinkimų komisija. Savivaldybės rinkimų komisijos pirmininku skiriamas asmuo, turintis darbo Vyriausiosios rinkimų komisijos, savivaldybės, apygardos rinkimų arba referendumo komisijos pirmininku ar nariu patirties arba darbo apylinkės rinkimų komisijos pirmininku patirties. Vyriausioji rinkimų komisija, skirdama savivaldybių rinkimų komisijų pirmininkus, turi siekti, kad jų skaičius tolygiai pasiskirstytų tarp komisijų narius turinčių teisę deleguoti partijų ir rinkimų komitetų, o tarp parlamentinių partijų – proporcingai jų turimam mandatų skaičiui Seime.

8. Savivaldybės rinkimų komisija pirmajame posėdyje išsirenka komisijos pirmininko pavaduotoją ir sekretorių.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

14 straipsnis. Savivaldybės rinkimų komisijos įgaliojimai Savivaldybės rinkimų komisija:

1) Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka informuoja savivaldybės teritorijoje gyvenančius rinkėjus apie rinkimų apylinkių ribas, apylinkių rinkimų komisijų būstines, jų darbo laiką ir balsavimo patalpas;

2) prižiūri, kaip savivaldybės teritorijoje įgyvendinamas šis įstatymas;

3) sudaro apylinkių rinkimų komisijas;

4) neviršydama Vyriausiosios rinkimų komisijos patvirtintos savivaldybės rinkimų komisijos sąmatos, tvirtina apylinkių rinkimų komisijų išlaidų sąmatas ir kontroliuoja, kaip šiose sąmatose numatytos lėšos naudojamos;

5) registruoja rinkimų stebėtojus ir išduoda jiems pažymėjimus;

6) priima pareiškinius dokumentus, juos tikrina, registruoja kandidatų sąrašus ir kandidatus į savivaldybės tarybos narius – merus, įregistruotiems kandidatams išduoda pažymėjimus, registruoja sudaromas ar atšaukiamas partijų koalicijas, nustato jungtinių kandidatų sąrašų numerius;

7) tikrina rinkėjų parašų rinkimo lapus (arba paveda tai atlikti apylinkių rinkimų komisijoms) ir nustato, ar surinktas reikiamas rinkėjų, parėmusių kandidatų sąrašo iškėlimą, kandidato į savivaldybės tarybos narius – merus iškėlimą ar išsikėlimą, parašų skaičius;

8) sudaro savivaldybės teritorijoje esančių sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ir globos įstaigų, karinių vienetų, areštinių, tardymo izoliatorių (sulaikymo namų) ir bausmių vykdymo įstaigų sąrašą, pasirūpina, kad juose būtų organizuotas balsavimas specialiuose balsavimo punktuose, taip pat organizuoja balsavimą iš anksto;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

9) surašo rinkimų apygardų balsų skaičiavimo protokolus, nustato rinkimų rezultatus ir perduoda juos tvirtinti Vyriausiajai rinkimų komisijai; po to, kai Vyriausioji rinkimų komisija priima sprendimą, spaudoje paskelbia išrinktų savivaldybės tarybos narių sąrašą ir savivaldybės tarybos narį, rinkėjų išrinktą savivaldybės meru;

10) svarsto skundus dėl apylinkių rinkimų komisijų sprendimų ir veiksmų ir priima sprendimus, pripažįsta netekusiais galios įstatymų ar kitų teisės aktų reikalavimų neatitinkančius apylinkių rinkimų komisijų sprendimus;

11) Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka rinkimų agitacijos laikotarpiu atlieka politinės reklamos stebėseną savivaldybės teritorijoje ir stebėsenos duomenis teikia Vyriausiajai rinkimų komisijai;

12) vykdo kitus šiame įstatyme nustatytus įgaliojimus.

15 straipsnis. Apylinkių rinkimų komisijų sudarymas

1. Ne vėliau kaip likus 65 dienoms iki rinkimų dienos savivaldybės rinkimų komisija nustato kiekvienos apylinkės rinkimų komisijos narių skaičių, kuris turi būti kartotinis partijų ir rinkimų komitetų, turinčių teisę siūlyti kandidatūras į apylinkės rinkimų komisiją, skaičiui. Jeigu nebuvo pasiūlyta pakankamai kandidatūrų arba apylinkės rinkimų komisijoje liko laisva vieta, trūkstamas kandidatūras gali pasiūlyti teisingumo ministras. Apylinkės rinkimų komisijoje turi būti mažiausiai 5 nariai.

2. Po vienodą skaičių kandidatūrų į apylinkės rinkimų komisiją turi teisę siūlyti:

1) parlamentinės partijos ir (arba) finansuojamos partijos;

2) partija ar partijų koalicija, per paskutinius savivaldybės tarybos rinkimus gavusi ne mažiau kaip 2 šios savivaldybės tarybos narių mandatus. Jeigu partija savivaldybės tarybos narių mandatų gavo būdama koalicijoje, kandidatūras ji gali siūlyti kartu su koalicijoje dalyvavusiomis partijomis;

3) rinkimų komitetas, kurio pavadinimas yra tapatus buvusiam rinkimų komiteto pavadinimui ir kurio daugiau kaip pusė narių yra tie patys kaip rinkimų komiteto, kuris per paskutinius savivaldybės tarybos rinkimus gavo ne mažiau kaip 2 šios savivaldybės tarybos narių mandatus.

3. Jeigu partija gali siūlyti kandidatūras ir pagal šio straipsnio 2 dalies 1 punktą, ir pagal šio straipsnio 2 dalies 2 punktą, ji kandidatūras siūlo tik pagal vieną iš šių galimybių pasirinktinai. Jeigu viena iš partijų, dalyvavusių partijų koalicijoje, kandidatūrų nepasiūlo arba atsisako jas siūlyti, arba pasirenka siūlyti pagal kitą, negu buvo sudaryta koalicija, rinkimų rezultatus, kitos šioje koalicijoje dalyvavusios partijos kandidatūras turi teisę siūlyti jai nedalyvaujant.

4. Partijos, rinkimų komitetai kandidatūrų į apylinkių rinkimų komisijas sąrašus savivaldybės rinkimų komisijai pateikia ne vėliau kaip likus 48 dienoms iki rinkimų.

5. Apylinkių rinkimų komisijas rinkimų laikotarpiui sudaro savivaldybių rinkimų komisijos ne vėliau kaip likus 45 dienoms iki rinkimų. Jeigu partijos, rinkimų komiteto siūloma kandidatūra į apylinkės rinkimų komisiją atitinka šio įstatymo reikalavimus, savivaldybės rinkimų komisija negali jos atmesti.

6. Jeigu kandidatūrų nebuvo pasiūlyta arba pasiūlytosios neatitinka šio įstatymo reikalavimų, arba kandidatūros buvo pasiūlytos po nustatyto termino, savivaldybės rinkimų komisija gali sumažinti anksčiau nustatytą rinkimų apylinkės komisijos narių skaičių arba kreiptis į teisingumo ministrą, kad šis pasiūlytų į apylinkės rinkimų komisiją trūkstamas kandidatūras. Teisingumo ministro siūlomi asmenys negali būti partijų, rinkimų komitetų nariai ar jais tapti iki rinkimų komisijos nario įgaliojimų pabaigos. Jeigu ne mažiau kaip 3 savivaldybės rinkimų komisijos nariai posėdyje skiriant apylinkės rinkimų komisijos narį prieštarauja teisingumo ministro siūlomo asmens paskyrimui apylinkės rinkimų komisijos nariu, šis asmuo negali būti skiriamas apylinkės rinkimų komisijos nariu. Sumažinus apylinkės rinkimų komisijos narių skaičių, jis negali būti mažesnis už šio straipsnio 1 dalyje nustatytą mažiausią apylinkės rinkimų komisijos narių skaičių.

7. Apylinkės rinkimų komisijos pirmininką iš komisijos narių skiria savivaldybės rinkimų komisija. Apylinkės rinkimų komisijos pirmininku skiriamas asmuo, turintis darbo rinkimų komisijos pirmininku ar nariu patirties, arba asmuo, turintis aukštąjį išsilavinimą. Savivaldybės rinkimų komisija turi siekti, kad pirmininkų skaičius tolygiai pasiskirstytų tarp komisijų narius turinčių teisę deleguoti partijų.

8. Apylinkės rinkimų komisija pirmajame posėdyje išsirenka komisijos pirmininko pavaduotoją ir sekretorių.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

16 straipsnis. Apylinkės rinkimų komisijos įgaliojimai

1. Apylinkės rinkimų komisija:

1) iš savivaldybės rinkimų komisijos gauna rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašus, sudaro sąlygas su jais susipažinti rinkėjams, atstovams rinkimams, platina rinkėjams pranešimus apie rinkimus, sudaro rinkėjų, kurie balsuos namuose, sąrašą, praneša savivaldybės rinkimų komisijai apie rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše aptiktus netikslumus, asmenis, atsisakiusius deklaruoti, nedeklaravusius, ar jie atitinka šio įstatymo 2 straipsnio reikalavimus, ir Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka elektroninių ryšių priemonėmis perduoda šiuos duomenis;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2439](#), 2019-09-26, paskelbta TAR 2019-10-07, i. k. 2019-15886

2) nagrinėja skundus dėl rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše padarytų klaidų;

3) Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka organizuoja balsavimą specialiuose balsavimo punktuose visuose rinkimų apylinkės teritorijoje esančiuose sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ir globos įstaigose, kariniuose vienetuose, areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose) ir bausmių vykdymo įstaigose, taip pat organizuoja rinkėjams balsavimą namuose;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

- 4) kartu su savivaldybės administracijos atstovu pasirūpina, kad pagal šio įstatymo reikalavimus laiku būtų parengtos balsavimo patalpos, slapto balsavimo kabinos ir balsadėžės;
- 5) rinkimų dieną organizuoja balsavimą rinkimų apylinkėje;
- 6) suskaičiuoja balsus, surašo rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą ir Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka elektroninių ryšių priemonėmis perduoda šio protokolo duomenis;
- 7) svarsto savo apylinkės rinkėjų ir rinkimų stebėtojų skundus dėl rinkimų rengimo, balsavimo organizavimo, balsų skaičiavimo, balsų skaičiavimo protokolo surašymo ir priima sprendimus;
- 8) vykdo kitus šiame įstatyme nustatytus įgaliojimus.

17 straipsnis. Rinkimų komisijų narių rašytiniai pasižadėjimai

1. Rinkimų komisijos narys, pirmininkas pareigas rinkimų komisijoje pradeda eiti tik davę rašytinį pasižadėjimą. Duodantis rašytinį pasižadėjimą asmuo turi teisę pasirinkti vieną iš šio straipsnio 2 dalyje nustatytų rašytinio pasižadėjimo tekstų ir pagal jį duoti rašytinį pasižadėjimą.
2. Savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų narių, pirmininkų rašytinių pasižadėjimų davimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija. Nustatomi šie rinkimų komisijos nario, pirmininko pasižadėjimo tekstai:
 - 1) „Aš, (vardas, pavardė), pasižadu būti ištikimas (ištikima) Lietuvos Respublikai, laikytis jos Konstitucijos ir įstatymų, sąžiningai ir garbingai atlikti savo pareigas rinkimų komisijoje ir susilaikyti nuo poelgių, pažeidžiančių įstatymus ir žmogaus teises. Tepadedu man Dievas.“;
 - 2) „Aš, (vardas, pavardė), pasižadu būti ištikimas (ištikima) Lietuvos Respublikai, laikytis jos Konstitucijos ir įstatymų, sąžiningai ir garbingai atlikti savo pareigas rinkimų komisijoje ir susilaikyti nuo poelgių, pažeidžiančių įstatymus ir žmogaus teises.“
3. Davęs rašytinį pasižadėjimą, asmuo po pasižadėjimo tekstu pasirašo. Rašytinio pasižadėjimo tekstas negali būti keičiamas. Pasižadėjimas galioja visą paskyrimo dirbti rinkimų komisijoje laiką.
4. Rinkimų komisijos narių, pirmininkų rašytinius pasižadėjimus saugo juos paskyrusi rinkimų komisija.
5. Vyriausiosios rinkimų komisijos ar savivaldybės rinkimų komisijos sprendime skirti rinkimų komisijos narį nustatomas laikas, kada rinkimų komisijos narys privalo duoti rašytinį pasižadėjimą. Asmuo, nedavęs rašytinio pasižadėjimo per 15 dienų nuo paskyrimo rinkimų komisijos nariu, netenka pareigų rinkimų komisijoje.

18 straipsnis. Rinkimų komisijų darbo organizavimas

1. Rinkimų komisijos posėdžiai yra teisėti, kai juose dalyvauja ne mažiau kaip 3/5 komisijos narių. Komisijos sprendimai priimami atviru balsavimu posėdyje dalyvaujančių komisijos narių balsų dauguma. Balsams pasidalijus po lygiai, lemia komisijos pirmininko balsas. Komisijos nariai, nesutinkantys su sprendimu, turi teisę raštu pareikšti atskirąją nuomonę. Ji pridedama prie protokolo ir yra neatskiriama protokolo dalis.
2. Pasibaigus rinkimams, savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų narių, pirmininkų įgaliojimai nutraukiami. Sprendimą nutraukti įgaliojimus priima rinkimų komisija, paskyrusi komisijos narius, kai ši komisija, jos pirmininkas yra atlikę visas šiame įstatyme nustatytas funkcijas.
3. Rinkimų komisijos nariui ar pirmininkui, davusiam rašytinį pasižadėjimą, draudžiama bet kokios formos rinkimų agitacija ar kiti bandymai paveikti rinkėjų valią. Asmuo, pažeidęs šį reikalavimą ar rinkimų komisijos nario rašytinį pasižadėjimą, turi būti atleistas iš rinkimų komisijos ir gali būti patrauktas atsakomybėn įstatymų nustatyta tvarka.

19 straipsnis. Skundai dėl rinkimų komisijų sprendimų, priimtų iki balsavimo pabaigos

1. Partija, rinkimų komitetas, iškėlę kandidatus, kandidatas į savivaldybės tarybos narius – merus, atstovas rinkimams, rinkimų stebėtojas rinkimų komisijos sprendimą, priimtą iki balsavimo pabaigos, ar kitą rinkimų komisijos veiką turi teisę apskųsti:

- 1) apylinkės rinkimų komisijos – savivaldybės rinkimų komisijai;
- 2) savivaldybės rinkimų komisijos – Vyriausiajai rinkimų komisijai;
- 3) Vyriausiosios rinkimų komisijos – Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui.

2. Rinkėjas, atstovas rinkimams, nesutikdamas su apylinkės rinkimų komisijos sprendimu, priimtu pagal skundą dėl rinkėjų sąrašė padarytų klaidų, dėl kurių rinkėjas negali įgyvendinti savo teisės rinkti (neteisingai įrašytas į sąrašą arba išbrauktas iš sąrašo, taip pat kai sąrašė netiksliai nurodyti duomenys apie rinkėją), turi teisę šį apylinkės rinkimų komisijos sprendimą apskųsti atitinkamos apygardos administraciniam teismui.

3. Apygardos administraciniam teismui paduotas skundas turi būti išnagrinėtas ne vėliau kaip per 48 valandas nuo jo padavimo. Į šį terminą įskaitomos ir ne darbo dienos. Teismo sprendimas įsiteisėja nuo paskelbimo. Skundai, paduoti nesilaikant šiame straipsnyje nustatytos tvarkos, nenagrinėjami ir persiunčiami tai rinkimų komisijai, kuri privalo juos nagrinėti. Apylinkės rinkimų komisija, savivaldybės rinkimų komisija negali persiųsti Vyriausiajai rinkimų komisijai nagrinėti joms pačioms priklausančių nagrinėti, bet neišnagrinėtų skundų.

20 straipsnis. Parama rinkimų komisijoms ir valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti skyrimas savivaldybių rinkimų komisijoms

1. Valstybės ir savivaldybių institucijos, įmonės, įstaigos ir organizacijos, jų pareigūnai privalo padėti rinkimų komisijoms vykdyti įgaliojimus ir teikti komisijų funkcijoms atlikti reikalingus duomenis.

2. Valstybės ir savivaldybių institucijos, įmonės, įstaigos ir organizacijos, jų pareigūnai ne vėliau kaip per 3 dienas privalo apsvarstyti rinkimų komisijų pateiktus prašymus ir duoti rinkimų komisijoms motyvuotus atsakymus.

3. Savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas turi teisę sudaryti terminuotas darbo sutartis su darbuotojais, reikalingais pagalbiniais rinkimų organizavimo darbams atlikti. Šias darbo sutartis savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas sudaro Vyriausiosios rinkimų komisijos vardu pagal įgaliojimą. Šių darbuotojų darbo užmokestis nustatomas terminuotoje darbo sutartyje pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų ir komisijų narių darbo apmokėjimo įstatyme nustatytus darbo apmokėjimo dydžius.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1778](#), 2018-12-13, paskelbta TAR 2018-12-21, i. k. 2018-21114

4. Valstybės ir savivaldybių institucijos, įstaigos ir įmonės privalo suteikti rinkimų komisijoms tinkamas patalpas, įrangą, kompiuterinę techniką ir interneto ryšį rinkimams organizuoti ir vykdyti. Savivaldybės administracija ne vėliau kaip per 20 dienų nuo rinkimų paskelbimo dienos, atsižvelgdama į balsavimo patalpų, pritaikytų neįgaliams rinkėjams, poreikį konkrečioje rinkimų apylinkėje, privalo įvertinti, ar balsavimo patalpos tinkamos ir pritaikytos neįgaliųjų bei senyvo amžiaus rinkėjų poreikiams. Savivaldybės administracija, įvertinusi, kad balsavimo patalpos nėra tinkamos, privalo jas pritaikyti arba išnuomoti pritaikytas. Likus ne ilgiau kaip 2 mėnesiams iki rinkimų, atliekamas pakartotinis balsavimo patalpų tinkamumo įvertinimas, kurį atlieka rinkimų komisijos kartu su savivaldybės administracija. Balsavimo patalpų tinkamumo įvertinimui gali būti pasitelkiamos nevyriausybinės organizacijos. Balsavimo patalpų tinkamumas vertinamas ir nevyriausybinių organizacijos pasitelkiamos Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1778](#), 2018-12-13, paskelbta TAR 2018-12-21, i. k. 2018-21114

5. Vyriausioji rinkimų komisija savivaldybių rinkimų komisijoms skirtas valstybės biudžeto lėšas rinkimams organizuoti perveda į kiekvienai savivaldybės rinkimų komisijai atidarytą Vyriausiosios rinkimų komisijos banko sąskaitą.

6. Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas su savivaldybės rinkimų komisijos pirmininku pasirašo valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti naudojimo sutartį, kurioje nurodoma:

1) savivaldybės rinkimų komisijai pervedamų valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti suma ir Vyriausiosios rinkimų komisijos programa, pagal kurią skiriamos lėšos;

2) valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti naudojimo tikslinė paskirtis;

3) planuojamas detalus valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti paskirstymas pagal išlaidų ekonominę paskirtį ir išlaidų darbo užmokesčiui skaičiavimas (pridedama prie sutarties);

4) atsiskaitymo Vyriausiajai rinkimų komisijai už valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti panaudojimą (nurodant išlaidų ekonominę paskirtį) ir lėšų panaudojimą pagrindžiančių buhalterinės apskaitos dokumentų pateikimo tvarka;

5) kitos nuostatos, padedančios Vyriausiajai rinkimų komisijai užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

7. Vyriausioji rinkimų komisija valstybės biudžeto lėšas rinkimams organizuoti perveda į šio straipsnio 5 dalyje nurodytas sąskaitas pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos patvirtintas savivaldybių rinkimų komisijų sąmatas.

8. Savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas kontroliuoja, kaip naudojamos rinkimams organizuoti savivaldybės rinkimų komisijai skirtos valstybės biudžeto lėšos, ir už jų panaudojimą atsiskaito Vyriausiajai rinkimų komisijai.

9. Vyriausioji rinkimų komisija patikrina savivaldybės rinkimų komisijos pirmininko pateiktą valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti panaudojimo ataskaitą ir šias išlaidas pagrindžiančius dokumentus. Nustačiusi finansavimo, lėšų naudojimo ar apskaitos pažeidimus, Vyriausioji rinkimų komisija inicijuoja žalos išieškojimą iš kaltų asmenų.

10. Už žalą, atsiradusią valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutarties galiojimo laikotarpiu, savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas atsako ir pasibaigus šiai sutarčiai.

21 straipsnis. Rinkimų komisijų narių darbo apmokėjimas

1. Už darbo dieną rinkimų komisijose nustatomas atlyginimas pagal šiuos tarifus:

1) savivaldybių rinkimų komisijų pirmininkams – 0,31 Lietuvos Respublikos Seimo patvirtinto atitinkamų metų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, kuris taikomas apskaičiuojant valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų, valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareigines algas (toliau – pareiginės algos bazinis dydis);

2) savivaldybių rinkimų komisijų pirmininkų pavaduotojams, komisijų sekretoriams ir komisijų nariams – 0,25 pareiginės algos bazinio dydžio;

3) apylinkių rinkimų komisijų pirmininkams – 0,25 pareiginės algos bazinio dydžio;

4) apylinkių rinkimų komisijų pirmininkų pavaduotojams, komisijų sekretoriams ir komisijų nariams – 0,2 pareiginės algos bazinio dydžio.

2. Rinkimų komisijų pirmininkams, pirmininkų pavaduotojams, rinkimų komisijų sekretoriams ir nariams už darbą rinkimų komisijose atlyginama pagal darbo laiko apskaitos žiniaraščių duomenis, neviršijant atitinkamai rinkimų komisijai numatytų asignavimų darbo užmokesčiui. Darbo laiko apskaitos žiniaraščių rinkimų komisijose pildymo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija. Už darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose pateiktų duomenų teisingumą atsako atitinkamos rinkimų komisijos pirmininkas. Darbui rinkimų komisijose netaikomi Lietuvos Respublikos darbo kodekse nustatyti darbo trukmės ribojimai.

3. Rinkimų komisijų nariai, pirmininkai, pirmininko pavaduotojai ir komisijų sekretoriai už labai gerą darbą rinkimų komisijose gali būti skatinami vienkartinė pinigine išmoka. Ši išmoka negali būti didesnė kaip 100 procentų per visą darbo rinkimų komisijose laikotarpį gautų mėnesinių atlyginimų vidurkio, neviršijant atitinkamos komisijos išlaidų sąmatoje skatinimui numatytų lėšų. Vienkartinės piniginės išmokos dydis nustatomas atsižvelgiant į atlikto darbo mastą, kokybę ir sudėtingumą.

4. Sprendimą dėl savivaldybių rinkimų komisijų pirmininkų skatinimo priima Vyriausioji rinkimų komisija, atsižvelgdama į jų atliktą darbą organizuojant ir vykdant rinkimus ir atsiskaitymą už komisijoms skirtų lėšų panaudojimą. Savivaldybių rinkimų komisijų pirmininkų pavaduotojai, komisijų nariai ir komisijų sekretoriai gali būti skatinami vienkartinė pinigine išmoka Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu, jeigu yra savivaldybės rinkimų komisijos pirmininko teikimas.

5. Sprendimus dėl apylinkių rinkimų komisijų pirmininkų skatinimo priima savivaldybių rinkimų komisijos, atsižvelgdamos į jų atliktą darbą organizuojant ir vykdant rinkimus. Apylinkių rinkimų komisijų pirmininkų pavaduotojai, komisijų nariai ir komisijų sekretoriai gali būti skatinami vienkartinė pinigine išmoka atitinkamos savivaldybės rinkimų komisijos sprendimu, jeigu yra apylinkės rinkimų komisijos pirmininko teikimas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1778](#), 2018-12-13, paskelbta TAR 2018-12-21, i. k. 2018-21114

22 straipsnis. Rinkimų komisijos sudėties keitimas

1. Rinkimų komisijos pirmininką ar narį iš pareigų komisijoje gali atleisti šios komisijos sudėtį patvirtinusi rinkimų komisija arba Vyriausioji rinkimų komisija.

2. Rinkimų komisija gali svarstyti tik motyvuotą partijos (partijų koalicijos) siūlymą atšaukti jos pačios pasiūlytą rinkimų komisijos narį.

3. Prireikus naujas rinkimų komisijos pirmininkas ar narys gali būti skiriamas šio įstatymo nustatyta tvarka ir praėjus šio įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje ir 15 straipsnio 5 dalyje nustatytiems terminams.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

RINKĖJŲ SĄRAŠAI IR PRANEŠIMAI APIE RINKIMUS

Pakeistas skirsnio pavadinimas:

Nr. [XIII-2439](#), 2019-09-26, paskelbta TAR 2019-10-07, i. k. 2019-15886

23 straipsnis. Rinkėjų sąrašai

1. Rinkimams organizuoti ir vykdyti sudaromi šie rinkėjų sąrašai:

- 1) Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašas;
- 2) savivaldybių rinkėjų sąrašai;
- 3) rinkimų apylinkių rinkėjų sąrašai.

2. Rinkėjų sąrašai sudaromi du kartus – išankstiniai ir galutiniai. Šie sąrašai gali būti naudojami tik rinkimams organizuoti ir vykdyti.

3. Rinkėjų sąrašų sudarymo tvarka turi būti tokia, kad kiekvienas rinkimų teisę turintis asmuo būtų įrašytas į rinkėjų sąrašus. Niekas negali būti įrašytas į rinkėjų sąrašą kelis kartus.

4. Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašą ir savivaldybių rinkėjų sąrašus elektroninių ryšių priemonėmis sudaro ir tvarko Vyriausioji rinkimų komisija kartu su Lietuvos Respublikos gyventojų registro tvarkytoju. Rinkimų apylinkių rinkėjų sąrašai yra saugomi elektroninėje informacijos laikmenoje ir spausdinami kaip išankstinis rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašas, kuris naudojamas pranešimams apie rinkimus platinti ir rinkėjams susipažinti. Rinkėjų sąrašų sudarymo tvarką, formą, sudarymo būdą ir jų naudojimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija. Atspausdintas rinkimų apylinkės galutinis rinkėjų sąrašas naudojamas balsuoti rinkimų dieną. Kartu su rinkimų apylinkės galutiniu rinkėjų sąrašu spausdinami jo priedai, kuriuose

nurodomi šiame rinkėjų sąraše padaryti pakeitimai. Sudarant rinkėjų sąrašus, naudojami šie asmens duomenys:

1) Lietuvos Respublikos rinkėjų sąraše: vardas, pavardė, asmens kodas, gimimo data, pilietybę patvirtinančio asmens dokumento numeris, gyvenamosios vietos adresas ir adreso įrašymo į Lietuvos Respublikos gyventojų registrą pagrindas;

2) savivaldybės rinkėjų sąraše: vardas, pavardė, asmens kodas, gimimo data, deklaruotos gyvenamosios vietos adresas;

3) rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše: vardas, pavardė ir gyvenamosios vietos adresas. Rinkėjo, kuris yra pareiškęs nesutikimą, kad jo gyvenamosios vietos adresas būtų skelbiamas rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše, gyvenamosios vietos adresas nurodomas tik rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašo priede.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2439](#), 2019-09-26, paskelbta TAR 2019-10-07, i. k. 2019-15886

5. Kiekvienas rinkėjas turi teisę nesutikti, kad jo gyvenamosios vietos adresas būtų viešai skelbiamas rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše. Vyriausioji rinkimų komisija kartu su Lietuvos Respublikos gyventojų registro tvarkytoju sudaro sąlygas rinkėjui įgyvendinti savo teisę nesutikti, kad jo gyvenamosios vietos adresas būtų skelbiamas rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše.

24 straipsnis. Asmenų įrašymo į Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašą bendroji tvarka

1. Į Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašą įrašomi visi rinkimų teisę turintys asmenys pagal paso, asmens tapatybės kortelės ar teisę nuolat gyventi Lietuvoje patvirtinančio dokumento išdavimo duomenis ir Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenis. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, išduodančios asmens tapatybę ar teisę nuolat gyventi Lietuvoje patvirtinančius dokumentus, tvarkančios asmenų gyvenamosios vietos deklaravimo duomenis, registruojančios asmenų mirties faktus ir pilietybės netekimo atvejus, taip pat yra atsakingos, kad Lietuvos Respublikos gyventojų registre laiku ir tinkamai būtų pakeisti ar patikslinti atitinkami duomenys. Pagal Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenis sudaryti rinkėjų sąrašai yra išankstiniai.

2. Rinkėjų sąrašų sudarymą, tikslinimą ir tvarkymą organizuoja Vyriausioji rinkimų komisija, remdamasi valstybės, savivaldybių institucijų ir savivaldybių rinkimų komisijų pateikta informacija.

3. Iš Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašo turi būti išbrauktas:

1) miręs rinkėjas;

2) asmuo, netekęs Lietuvos Respublikos pilietybės ir neturintis teisę nuolat gyventi Lietuvoje patvirtinančio dokumento;

3) rinkėjas, kuriam įsiteisėjo teismo sprendimas pripažinti jį neveiksniu;

4) asmuo, kurio teisę nuolat gyventi Lietuvoje patvirtinantis dokumentas yra įstatymų nustatyta tvarka panaikintas.

4. Likus iki rinkimų ne daugiau kaip 7 dienoms, išankstiniai rinkėjų sąrašai su juose padarytais ir Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka pripažintais pakeitimais patvirtinami kaip galutiniai rinkėjų sąrašai. Pakeitimai galutiniuose rinkėjų sąrašuose gali būti padaryti tik su Vyriausiosios rinkimų komisijos sutikimu. Elektroninis Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašas, pasibaigus rinkimams, yra saugomas ir naudojamas Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka.

25 straipsnis. Savivaldybių rinkėjų sąrašai

Savivaldybės rinkėjų sąrašą elektroninėje informacijos laikmenoje pagal Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašą ir jame nurodytą rinkėjo gyvenamąją vietą (rinkėjo deklaruotą gyvenamąją vietą) sudaro Vyriausioji rinkimų komisija ir ne vėliau kaip likus 39 dienoms iki

rinkimų perduoda savivaldybės rinkimų komisijai. Kartu sudaromi rinkėjų, kurių gyvenamosios vietos tikslus adresas nežinomas, sąrašai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1976](#), 2015-10-20, paskelbta TAR 2015-10-28, i. k. 2015-17032

26 straipsnis. Rinkimų apylinkių rinkėjų sąrašai

Rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą pagal savivaldybės rinkėjų sąrašą ir jame nurodytą rinkėjo gyvenamąją vietą sudaro savivaldybės rinkimų komisija ir ne vėliau kaip likus 26 dienoms iki rinkimų perduoda apylinkės rinkimų komisijai.

27 straipsnis. Rinkėjų sąrašų paskelbimas ir susipažinimas su rinkėjų sąrašais

1. Likus ne mažiau kaip 25 dienoms iki rinkimų, apylinkės rinkimų komisija sudaro sąlygas rinkėjams susipažinti su rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašu. Rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašo priedo duomenys teikiami rinkėjams tik apie juos pačius. Draudžiama daryti rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašų kopijas ar kitu būdu dauginti ar platinti šiuos sąrašus. Prie įėjimo į apylinkės rinkimų komisijos būstinę turi būti nurodytas komisijos narių budėjimo laikas ir paskelbti telefonų numeriai, kuriais rinkėjai gali pasitikslinti, ar jie yra įrašyti į rinkėjų sąrašą. Pasibaigus šiame įstatyme nustatytam laikotarpiui platinti pranešimus apie rinkimus, apylinkės rinkimų komisijos budėjimo laikas, jos telefonai ir rinkimų apylinkė, į kurios rinkėjų sąrašą įrašyti šio namo gyventojai, taip pat turi būti paskelbti daugiabučių namų laiptinėse.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2439](#), 2019-09-26, paskelbta TAR 2019-10-07, i. k. 2019-15886

2. Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašas ir savivaldybių rinkėjų sąrašai viešai neskelbiami, tačiau rinkėjui duomenys apie jo įrašymą į rinkėjų sąrašus gali būti teikiami ir telefonu.

28 straipsnis. Pranešimas apie rinkimus

1. Pranešimas apie rinkimus yra informacinis pakvietimas dalyvauti rinkimuose. Pranešimų apie rinkimus kartu su kita informacija apie rinkimus platinimą rinkėjams organizuoja rinkimų komisijos. Su informacija apie rinkimus gali susipažinti ir pats rinkėjas arba jo prašymu kitas asmuo pagal Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašo duomenis, gautus Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka elektroninių ryšių priemonėmis (internetu ar mobiliojo ryšio tekstone žinute).

2. Pranešime apie rinkimus nurodoma:

1) rinkimų apylinkės, į kurios rinkėjų sąrašą įrašytas rinkėjas, pavadinimas, numeris ir balsavimo patalpos adresas;

2) rinkimų data, balsavimo rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje laikas, kvietimas dalyvauti rinkimuose, kita rinkėjui ar organizuojant rinkimus svarbi informacija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-2439](#), 2019-09-26, paskelbta TAR 2019-10-07, i. k. 2019-15886

29 straipsnis. Pranešimų apie rinkimus platinimas

1. Pranešimų apie rinkimus platinimą rinkėjams organizuoja apylinkės rinkimų komisija.

2. Pranešimų apie rinkimus platinimo rinkėjams, esantiems sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ir globos įstaigose, kariniuose vienetuose, areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose), atliekantiems bausmę bausmių vykdymo įstaigose, tvarka nustatyta šio įstatymo 66, 67 ir 68 straipsniuose.

3. Pranešimų apie rinkimus platinimas rinkėjams turi būti baigtas ne vėliau kaip likus 8 dienoms iki rinkimų.

4. Jeigu rinkėjas neįrašytas į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, bet rinkėjo gyvenamosios vietos adresas pagal Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenis yra priskirtas šiai rinkimų apylinkės teritorijai (ir jis savo gyvenamąją vietą šiuo adresu yra deklaravęs likus ne

mažiau kaip 90 dienų iki rinkimų dienos), arba rinkėjas likus ne mažiau kaip 90 dienų iki rinkimų dienos yra įtrauktas į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą atitinkamoje savivaldybėje, apylinkės rinkimų komisija pateikia rinkėjui užpildyti Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos prašymą įrašyti rinkėją į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą (arba šį prašymą užpildo pats apylinkės rinkimų komisijos narys, šį prašymą rinkėjas taip pat gali teikti elektroniniu būdu Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka) ir apie tai nedelsdama praneša savivaldybės rinkimų komisijai, kuri turi pasirūpinti, kad pagal šį prašymą rinkėjas būtų įrašytas į tos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą. Pranešimas apie rinkimus išplatintas rinkėjui po to, kai yra patikslinti rinkėjų sąrašai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-2439](#), 2019-09-26, paskelbta TAR 2019-10-07, i. k. 2019-15886

30 straipsnis. Rinkėjų sąrašų tikslinimas iki galutinių sąrašų sudarymo

1. Išankstiniai rinkėjų sąrašai tikslinami perkeliant rinkėją iš vieno rinkimų apylinkės, savivaldybės rinkėjų sąrašo į kitą, išbraukiant rinkėją iš Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašo ar įrašant rinkėją į Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašą.

2. Rinkėjas perkeliamas iš vieno rinkėjų sąrašo į kitą, jeigu paaiškėja, kad išankstiniame rinkėjų sąraše buvo klaidingai nurodytas rinkėjo gyvenamosios vietos adresas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1976](#), 2015-10-20, paskelbta TAR 2015-10-28, i. k. 2015-17032

3. Rinkėjo perkėlimą iš vienos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašo į kitos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą toje pačioje savivaldybėje tvarko savivaldybės rinkimų komisija ir apie rinkimų apylinkių rinkėjų sąrašuose padarytus pakeitimus praneša Vyriausiajai rinkimų komisijai. Rinkėjo perkėlimą iš vienos savivaldybės rinkėjų sąrašo į kitos savivaldybės rinkėjų sąrašą tvarko Vyriausioji rinkimų komisija savivaldybės rinkimų komisijos teikimu ir apie padarytus pakeitimus praneša savivaldybių rinkimų komisijoms. Rinkėją įrašyti į Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašą arba išbraukti iš Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašo gali tik Vyriausioji rinkimų komisija šio įstatymo 24 straipsnyje nustatytais atvejais.

31 straipsnis. Rinkėjų, esančių kariniuose vienetuose, areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose) ir bausmių vykdymo įstaigose, įrašymas į rinkėjų sąrašus

1. Rinkėjai, atliekantys privalomąją karo tarnybą, įrašomi į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje jie nuolat gyveno, iki buvo pašaukti į privalomąją karo tarnybą, rinkėjų sąrašą.

2. Rinkėjai, atliekantys tikrąją karo tarnybą, valstybės tarnybą ar dirbantys pagal darbo sutartį tarptautinėse karinėse operacijose užsienyje, įrašomi į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje jie deklaravo gyvenamąją vietą, rinkėjų sąrašus.

3. Rinkėjai, esantys areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose) ar bausmių vykdymo įstaigose, įrašomi į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje jie yra deklaravę gyvenamąją vietą, rinkėjų sąrašus. Jeigu toks asmuo nėra deklaravęs gyvenamosios vietos ir raštu prašo, jis įrašomas į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje yra jo bausmės vykdymo įstaiga, areštinė ar tardymo izoliatorius (sulaikymo namai), rinkėjų sąrašą. Asmuo, deklaravęs gyvenamąją vietą, iki pateko į areštinę, tardymo izoliatorių (sulaikymo namus) ar bausmės vykdymo įstaigą, negali būti įrašomas į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje yra jo bausmės vykdymo įstaiga, areštinė ar tardymo izoliatorius (sulaikymo namai), rinkėjų sąrašą.

32 straipsnis. Rinkėjų sąrašų tikslinimas sudarius galutinius rinkėjų sąrašus, taip pat rinkimų dieną

1. Jeigu į apylinkės rinkimų komisiją po galutinių rinkėjų sąrašų patvirtinimo, bet ne vėliau kaip iki rinkimų dienos 18 valandos kreipiasi į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą neįrašytas rinkėjas ir pateikia pasą, asmens tapatybės kortelę ar teisę nuolat gyventi Lietuvos

Respublikoje patvirtinantį dokumentą ir dokumentą, liudijantį jo deklaruotą gyvenamąją vietą šios rinkimų apylinkės teritorijoje, apylinkės rinkimų komisija, nustačiusi, kad šis rinkėjas atitinka šio įstatymo 2 straipsnio 1 ir 3 dalių reikalavimus, įrašo šį rinkėją į papildomą rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą ir leidžia jam balsuoti Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka, o šio rinkėjo vardą, pavardę, asmens kodą, paso ar kito asmens tapatybę patvirtinančio dokumento numerį ir adresą nedelsdama praneša savivaldybės rinkimų komisijai. Savivaldybės rinkimų komisija patikrina, ar šis rinkėjas įrašytas į savivaldybės rinkėjų sąrašą, ir imasi priemonių užtikrinti, kad šis rinkėjas negalėtų du kartus balsuoti arba kad jo užpildyti rinkimų biuleteniai būtų skaičiuojami tik vieną kartą. Jeigu šis rinkėjas yra balsavęs du kartus, skaičiuojamas tik tas balsas, kuris pateko į rinkimų apylinkės balsadėžę. Kitas šio rinkėjo balsas, gautas balsavimo vokais arba balsavus pagal papildomą rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, neskaičiuojamas.

2. Rinkimų dieną Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka rinkėjas, kuris nėra balsavęs, gali balsuoti kitoje savo savivaldybės rinkimų apylinkėje, jeigu abi šios savivaldybės rinkimų apylinkės yra elektroninių ryšių priemonėmis prisijungusios prie elektroninio rinkėjų sąrašo ir apylinkių rinkimų komisijos gali patvirtinti, kad rinkėjas nėra balsavęs nė vienoje iš rinkimų apylinkių, o rinkimų apylinkės, į kurios rinkėjų sąrašą yra įrašytas šis rinkėjas, rinkimų komisija patvirtino, kad šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše yra padarytas įrašas apie šio rinkėjo atvykimą balsuoti į kitą rinkimų apylinkę ir rinkėjo balsas, jeigu bus gautas balsavimo vokais, nebus skaičiuojamas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

33 straipsnis. Skundai dėl rinkėjų sąrašų

1. Rinkėjas arba atstovas rinkimams skundus dėl rinkėjų sąraše padarytų klaidų, dėl kurių rinkėjas šio įstatymo nustatyta tvarka neįrašytas į rinkėjų sąrašą arba įrašytas į kelis rinkėjų sąrašus, turi teisę pateikti apylinkės rinkimų komisijai iki rinkimų likus ne mažiau kaip 7 dienoms. Apylinkės rinkimų komisija skundą privalo išnagrinėti ir sprendimą priimti tuoj pat arba ne vėliau kaip per 2 dienas nuo skundo gavimo, jeigu iki rinkimų dienos liko daugiau kaip 10 dienų.

2. Apylinkės rinkimų komisijos sprendimas dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodyto skundo per 3 dienas gali būti apskųstas atitinkamos apygardos administraciniam teismui. Teismas gautą skundą išnagrinėja per 2 dienas. Teismo sprendimas yra galutinis.

3. Praleidus nustatytus terminus pastaboms ir skundams pateikti, pastabos ir skundai nenagrinėjami.

4. Apie gautus skundus ir vykdant teismo sprendimus rinkėjų sąrašuose padarytas pataisas apylinkių rinkimų komisijos praneša savivaldybės rinkimų komisijai, o ši – Vyriausiajai rinkimų komisijai per kiek įmanoma trumpesnę laiką, bet ne vėliau kaip per 12 valandų.

PENKTASIS SKIRSNIS KANDIDATŲ KĖLIMAS

34 straipsnis. Kandidatų į savivaldybės tarybos narius ir kandidatų į savivaldybės tarybos narius – merus kėlimas

1. Kandidatus į savivaldybės tarybos narius gali kelti partijos, įregistruotos pagal Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymą (toliau – Politinių partijų įstatymas) ne vėliau kaip likus 185 dienoms iki rinkimų, atitinkančios Politinių partijų įstatymo nustatytus reikalavimus dėl partijos narių skaičiaus ir neturinčios partijos, kuriai inicijuojamas likvidavimas, ar likviduojamos partijos teisinio statuso, ir rinkimų komitetai.

2. Asmuo į savivaldybės tarybos narius – merus gali išsikelti pats arba gali būti iškeltas partijos ar rinkimų komiteto. Kandidatu į savivaldybės tarybos narius – merus išsikėlusiam

asmeniui yra taikomi tokie patys šiame įstatyme nustatyti reikalavimai, kurie yra taikomi ir kandidatui, į savivaldybės tarybos narius – merus keliamam partijos ar rinkimų komiteto.

3. Partija, rinkimų komitetas gali kelti kandidatus, o asmuo gali keltis pats (kandidatu į savivaldybės tarybos narius – merus), jeigu jie yra įregistruoti politinės kampanijos dalyviais pagal Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymą (toliau – Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymas), bet ne vėliau kaip iki rinkimų likus 65 dienoms.

4. Partija, rinkimų komitetas kandidatus kelia pateikdami bendrą kandidatų į savivaldybės tarybos narius sąrašą, kuriame kandidatai surašyti pagal partijos nustatytą eilę. Iš viso partijos teikiamame kandidatų sąrašė kandidatu negali būti mažiau negu pusė ir du kartus daugiau negu iš viso renkama tos savivaldybės tarybos narių.

5. Partijos, rinkimų komiteto keliamą kandidatų į savivaldybės tarybos narius sąrašą ir kandidatą į savivaldybės tarybos narius – merus arba, jeigu keliamas tik sąrašas arba tik kandidatas, asmenį, išsikeliantį kandidatą į savivaldybės tarybos narius – merus, atitinkamoje savivaldybėje turi paremti ne mažiau kaip 20 procentų tos savivaldybės rinkėjų skaičiuojant vienam savivaldybės tarybos nario mandatui, bet ne mažiau kaip 100 tos savivaldybės rinkėjų. Reikalingų surinkti parašų skaičių, nustatytą pagal paskutinių rinkimų rezultatus ir suapvalintą iki pirmųjų dviejų reikšminių skaitmenų, paskelbia Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip iki rinkimų likus 110 dienų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1070](#), 2014-07-17, paskelbta TAR 2014-07-24, i. k. 2014-10474

35 straipsnis. Rinkimų komitetas

1. Rinkimų komitetą sudaro tos savivaldybės, kurioje keliami kandidatai, rinkėjai. Rinkėjų turi būti ne mažiau kaip dvigubas savivaldybėje renkamų tarybos narių skaičius. Tas pats rinkėjas gali būti tik vieno rinkimų komiteto nariu. Rinkimų komitetą registruoja Vyriausioji rinkimų komisija. Dokumentų priėmimas registruoti rinkimų komitetą pradedamas paskelbus savivaldybių tarybų rinkimų datą ir baigiamas iki rinkimų likus 85 dienoms.

2. Rinkimų komitetas steigiamas turint tikslą dalyvauti konkrečiuose rinkimuose į šios savivaldybės tarybą ir kelti kandidatų sąrašą ir (arba) kandidatą į šios savivaldybės tarybos narius – merus, sudarant rinkimų komiteto veiklos sutartį, kurią pasirašo visi rinkimų komiteto nariai. Tipinę rinkimų komiteto veiklos sutartį patvirtina Vyriausioji rinkimų komisija. Rinkimų komiteto veiklos sutartyje nurodoma:

1) rinkimų komiteto nariai (jų vardas, pavardė, Lietuvos Respublikos gyventojų registre įrašytas asmens kodas, deklaruota gyvenamoji vieta, įrašyta Lietuvos Respublikos gyventojų registre iki nustatytosios dienos, kontaktiniai duomenys: telefono, fakso numeriai, elektroninio pašto adresas);

2) rinkimų komiteto atstovas (koordinatorius) ir jo įgaliojimai;

3) rinkimų komiteto atstovo (koordinatoriaus) gyvenamosios vietos adresas ir kontaktiniai duomenys: telefono, fakso numeriai, elektroninio pašto adresas;

4) rinkimų komiteto sprendimų priėmimo tvarka;

5) rinkimų komiteto narių turtiniai ir neturtiniai įsipareigojimai, susiję su veikla rinkimų komitete, jų vykdymo tvarka, terminai.

6) rinkimų komiteto pavadinimas, atitinkantis šio įstatymo reikalavimus.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XII-1313](#), 2014-11-06, paskelbta TAR 2014-11-11, i. k. 2014-16648

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

3. Rinkimų komitetas susirinkime:

1) tvirtina ir keičia rinkimų komiteto veiklos sutartį, kuri ar jos pakeitimai įsigalioja po jų įregistravimo Vyriausiojoje rinkimų komisijoje;

2) renka ir keičia rinkimų komiteto atstovą (koordinatorių), nustato jo veiklos sritis ir įgaliojimus;

3) priima sprendimą dėl kandidatų sąrašo ir (arba) kandidato į savivaldybės tarybos narius – merus iškėlimo, taip pat gali priimti sprendimą dėl rinkimų programos;

4) priima sprendimą dėl rinkimų komiteto veiklos pabaigos, jeigu rinkimų komiteto veikla nutraukiama iki politinės kampanijos pabaigos; nustato rinkimų komiteto susirinkimo sušaukimo tvarką.

4. Rinkimų komiteto susirinkimas yra teisėtas, kai jame dalyvauja daugiau kaip 2/3 visų rinkimų komiteto narių. Rinkimų komiteto sprendimai priimami visų rinkimų komiteto narių balsų dauguma.

5. Rinkimų komitetas privalo turėti rinkimų komiteto atstovą (koordinatorių), renkamą iš rinkimų komiteto narių. Jis:

1) vykdo rinkimų komiteto susirinkimo priimtus sprendimus;

2) rinkimų komiteto vardu sudaro sutartis, teikia ataskaitas rinkimų komiteto susirinkimui, atstovauja rinkimų komitetui valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose;

3) atidaro banko sąskaitą, kuri yra naudojama kaip politinės kampanijos sąskaita, ir sudaro turto patikėjimo sutartį su politinės kampanijos įždininku;

4) vykdo kitus rinkimų komiteto pavedimus, neprieštaraujančius šiam ir kitiems įstatymams.

6. Rinkimų komitetas savo veiklą gali pradėti nuo įregistravimo Vyriausiojoje rinkimų komisijoje dienos. Rinkimų komitetas, laikydamasis konstitucinio imperatyvo gerbti ir saugoti konstitucinę santvarką, viešąją tvarką, visuomenės dorovės apsaugą, nekurstant tautinės, rasinės, religinės, socialinės neapykantos, prievartos ar diskriminacijos, turi teisę pasirinkti rinkėjų neklaidinantį ir tinkamai juos apie rinkimų komitetą informuojantį rinkimų komiteto pavadinimą ir nurodyti jį rinkimų komiteto veiklos sutartyje. Jeigu rinkimų komitetas pasirenka pavadinimą, kuriame yra naudojamas fizinio asmens vardas, pavardė, jis privalo pateikti rašytinį šio asmens sutikimą. Pavadinime galima naudoti tik fizinio asmens, įrašyto į šį kandidatų sąrašą, vardą, pavardę. Rinkimų komitetas negali pasirinkti pavadinimo, kuris yra tapatus jau įregistruoto juridinio asmens pavadinimui ar prekės ženklui, išskyrus atvejus, kai rinkimų komiteto daugiau kaip pusė narių yra tie patys kaip ir rinkimų komiteto, per paskutinius savivaldybės tarybos rinkimus gavusio ne mažiau kaip 2 šios savivaldybės tarybos narių mandatus ir kurio pavadinimas yra tapatus buvusiam rinkimų komiteto pavadinimui. Jeigu rinkimų komitetas pavadinimo nepasirenka arba pasirinktas pavadinimas neatitinka šio įstatymo reikalavimų, Vyriausioji rinkimų komisija, vadovaudamasi nustatyta tvarka, laikydamasi eiliškumo pagal rinkimų komitetų įregistravimo Vyriausiojoje rinkimų komisijoje laiką, suteikia jam skirtingą kiekvienam rinkimų komitetui raidę (raides) be diakritinio ženklo. Ši raidė (raidės) laikoma (laikomos) rinkimų komiteto pavadinimu ir įrašoma (įrašomos) rinkimų biuletenyje. Sprendimą dėl rinkimų komiteto ar jo veiklos sutarties pakeitimo įregistravimo ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo prašymo ir veiklos sutarties pateikimo dienos priima Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas ar jo įgaliotas narys. Jeigu yra nustatomi dokumentų trūkumai, rinkimų komiteto atstovui (koordinatoriui) pasiūloma per 3 dienas juos pašalinti. Atsisakymas registruoti rinkimų komitetą ar jo veiklos sutarties pakeitimą turi būti motyvuotas. Jeigu rinkimų komitetas nesutinka su priimtu sprendimu, sprendimas per 5 darbo dienas nuo jo priėmimo gali būti skundžiamas Vyriausiajai rinkimų komisijai. Skundą Vyriausioji rinkimų komisija privalo išnagrinėti per 3 darbo dienas. Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo jo priėmimo gali būti apskųstas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui. Skundas turi būti išnagrinėtas ne vėliau kaip per 48 valandas nuo jo gavimo. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimas įsiteisėja nuo jo paskelbimo.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1313](#), 2014-11-06, paskelbta TAR 2014-11-11, i. k. 2014-16648

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

7. Rinkimų komiteto veikla baigiasi, kai:
- 1) rinkimų komitetas susirinkime nusprendžia nutraukti savo veiklą;
 - 2) Vyriausioji rinkimų komisija šio įstatymo nustatyta tvarka priima sprendimą panaikinti rinkimų komiteto registraciją, jeigu komiteto narių liko mažiau negu numatyta šio straipsnio 1 dalyje; rinkimų komitetas nesurinko rinkėjų parašų, numatytų šio įstatymo 34 straipsnio 5 dalyje; rinkimų komiteto ar jo iškelto kandidato interesais buvo šiurkščiai pažeistas šis įstatymas ar Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymas; rinkimų komitetą atsisakoma registruoti arba panaikinama jo politinės kampanijos dalyvio registracija;
 - 3) pasibaigia rinkimų politinė kampanija;
 - 4) rinkimų komitetas atšaukia rinkimų pareiškinius dokumentus ir (arba) nelieka šio komiteto keliamų kandidatų.

36 straipsnis. Kandidatų į savivaldybės tarybą pareiškiniai dokumentai

1. Iki rinkimų dienos likus 85 dienoms, prasideda kandidatų pareiškinų dokumentų įteikimo laikas. Šis laikas baigiasi 17 valandą iki rinkimų dienos likus 65 dienoms. Dokumentai, įteikti pasibaigus pareiškinų dokumentų pateikimo terminui, negali būti pripažįstami pareiškiniais dokumentais.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

2. Partija, prasidėjus kandidatų pareiškinų dokumentų įteikimo laikui, turi įteikti Vyriausiajai rinkimų komisijai šiuos pareiškinius dokumentus:

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

- 1) pareiškimą dalyvauti rinkimuose;
- 2) savo registracijos dokumento nuorašą, taip pat gali pateikti partijos programą;
- 3) savivaldybių, kurių tarybų narių rinkimuose partija numato kelti kandidatus, sąrašą;
- 4) įgaliojimą atstovui rinkimams atstovauti partijai Vyriausiojoje rinkimų komisijoje, taip pat įgaliojimus atstovui rinkimams atstovauti partijai ir jos keliamiems kandidatams savivaldybių rinkimų komisijose;

5) dokumentą, patvirtinantį, kad yra sumokėtas rinkimų užstatas.

3. Partija, rinkimų komitetas turi įteikti savivaldybės rinkimų komisijai šiuos pareiškinius dokumentus:

1) partijos, rinkimų komiteto atstovo rinkimams pasirašytą keliamų kandidatų į savivaldybės tarybos narius sąrašą, nurodyti, jeigu keliamas, keliamą kandidatą į savivaldybės tarybos narius – merus. Šio sąrašo formą nustato Vyriausioji rinkimų komisija;

2) kiekvieno keliamo kandidato rašytinius sutikimus būti šios partijos, rinkimų komiteto iškeltais kandidatais šioje rinkimų apygardoje, taip pat paties kandidato užpildytą kandidato į savivaldybės tarybos narius anketą ir jo gyventojų pajamų mokesčio ir gyventojų turto deklaracijų, pateiktų valstybinei mokesčių inspekcijai, pagrindinių duomenų išrašus, patvirtintus mokesčių inspekcijos, kuriai deklaracijos buvo pateiktos, privačių interesų deklaraciją, taip pat Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos pasižadėjimą laikytis draudimo papirkti rinkėjus ir rinkimų teisę turinčius asmenis;

3) Vyriausiosios rinkimų komisijos išduotą pažymą apie įregistravimą dalyvauti šios savivaldybės tarybos rinkimuose ir pažymą apie įregistravimą savarankišku arba atstovaujamuoju politinės kampanijos dalyviu;

4) dokumentą, patvirtinantį, kad yra partijos, rinkimų komiteto ar paties keliamo kandidato sumokėtas rinkimų užstatas, arba Vyriausiosios rinkimų komisijos pažymą, kad šis užstatas yra sumokėtas;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

5) trumpą rinkimų programą pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytus reikalavimus;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

6) kandidatų į savivaldybės tarybos narius – merus Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos biografiją ir trumpą rinkimų programą pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytus reikalavimus.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

4. Asmuo, kuris išsikelia kandidatų į savivaldybės tarybos narius – merus, turi įteikti savivaldybės rinkimų komisijai šiuos pareiškinius dokumentus:

1) pareiškimą apie išsikėlimą kandidatų į savivaldybės tarybos narius – merus šioje savivaldybėje;

2) jo paties užpildytą kandidato į savivaldybės tarybos narius anketą, jo gyventojų pajamų mokesčio ir gyventojų turto deklaracijų, pateiktų valstybinei mokesčių inspekcijai, pagrindinių duomenų išrašus, patvirtintus mokesčių inspekcijos, kuriai deklaracijos buvo pateiktos, privačių interesų deklaraciją, taip pat Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos pasižadėjimą laikytis draudimo papirkti rinkėjus ir rinkimų teisę turinčius asmenis;

3) Vyriausiosios rinkimų komisijos išduotą pažymą apie įregistravimą savarankišku politinės kampanijos dalyviu;

4) dokumentą, patvirtinantį, kad yra jo paties sumokėtas rinkimų užstatas, trumpą rinkimų programą pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytus reikalavimus ir Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos biografiją.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

5. Savivaldybės rinkimų komisija per 3 dienas nuo šiame straipsnyje nurodytų dokumentų gavimo dienos partijai, rinkimų komitetui, asmeniui, išsikėlusiam kandidatų į savivaldybės tarybos narius – merus, išduoda rinkėjų parašų rinkimo lapus. Rinkėjų parašų rinkimo lape turi būti šis tekstas ir lentelė rinkėjų duomenims įrašyti:

„Aš, (savivaldybės pavadinimas) savivaldybės rinkėjas, patvirtinu, kad remiu partijos, rinkimų komiteto (partijos ar rinkimų komiteto pavadinimas) iškeltų kandidatų sąrašą (vardas, pavardė), keliamą (išsikėlusį) kandidatą į savivaldybės tarybos narius – merus (vardas, pavardė) (rinkimų data) rinkimuose į (savivaldybės pavadinimas) savivaldybės tarybą (tekste nurodomi atitinkami duomenys):

Eil. Nr.	Rinkėjo pavardė, vardas	Rinkėjo asmens tapatybės kortelės, paso arba teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje patvirtinančio dokumento numeris	Rinkėjo gimimo data	Rinkėjo gyvenamosios vietos adresas	Rinkėjo parašas	Parašas, data“
----------	-------------------------	--	---------------------	-------------------------------------	-----------------	----------------

6. Partijos, rinkimų komiteto keliamam kandidatui į savivaldybės tarybos narius – merus atskiri rinkėjų parašų rinkimo lapai neišduodami, o keliamas kandidatas, jeigu jis keliamas, nurodomas tame pačiame rinkėjų parašų rinkimo lape kaip kandidatų sąrašas. Jeigu kandidatų sąrašas nekeliamas, rinkėjų parašų rinkimo lape jis nenurodomas. Išsikėlimą remiančių rinkėjų skaičius, jeigu kandidatų sąrašas ar kandidatas į savivaldybės tarybos narius – merus nekeliamas, yra tas pats kaip ir tuo atveju, kai yra keliami kandidatų sąrašas ir kandidatas į savivaldybės tarybos narius – merus.

7. Rinkėjų parašų rinkimo lapo apačioje turi būti nurodyta rinkėjų parašus rinkusio asmens vardas ir pavardė, paso ar asmens tapatybės kortelės, ar teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje patvirtinančio dokumento numeris, gyvenamosios vietos adresas, parašas ir parašo data.

8. Partija, rinkimų komitetas, išsikėlęs kandidatas į savivaldybės tarybos narius – merus, gavę rinkėjų parašų rinkimo lapus, turi teisę per visuomenės informavimo priemonės daryti atitinkamus pranešimus ir organizuoti rinkėjų parašų rinkimą. Rinkėjas visus savo duomenis ir pasirašymo datą rinkėjų parašų rinkimo lape įrašo pats ir pasirašo. Jeigu rinkėjas dėl neįgalumo ar kitokių priežasčių negali savo duomenų pats įrašyti ir pasirašyti, jo prašymu tai padaro kitas rinkėjas (išskyrus asmenį, renkantį parašus). Šis faktas turi būti pažymėtas atitinkamu įrašu rinkėjų parašų rinkimo lape ir patvirtintas rinkėjų parašus rinkusio rinkėjo parašu. Renkant rinkėjų parašus, draudžiama papirkti rinkėjus, atsilyginti ar žadėti atsilyginti už rinkėjo parašą, naudoti psichologinį ar kitokį smurtą ar kitaip paveikti rinkėjo valią pasirašyti ar nepasirašyti parašų rinkimo lape. Partija, rinkimų komitetas, išsikėlęs kandidatas į savivaldybės tarybos narius – merus rinkėjų parašų rinkimo lapus (taip pat ir nepanaudotus) ne vėliau kaip iki rinkimų dienos likus 45 dienoms privalo grąžinti savivaldybės rinkimų komisijai. Savivaldybės rinkimų komisija surašo rinkėjų parašų rinkimo lapų grąžinimo aktą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

Nr. [XIII-1778](#), 2018-12-13, paskelbta TAR 2018-12-21, i. k. 2018-21114

9. Savivaldybės rinkimų komisija, gavusi rinkėjų parašų rinkimo lapus, ne vėliau kaip per 6 dienas juos patikrina ir suskaičiuoja šios savivaldybės rinkėjų šio įstatymo reikalavimus atitinkančių parašų skaičių. Rinkimų teisės neturinčių asmenų parašai, į tos savivaldybės rinkėjų sąrašą neįrašytų rinkėjų parašai, rinkėjų, neįrašiusių visų šio įstatymo nustatytų duomenų ar įrašiusių neteisingus duomenis, parašai, taip pat rinkėjų, už to paties kandidato parėmimą pasirašiusių daugiau kaip vieną kartą, visi parašai neskaičiuojami.

10. Jeigu rinkėjų parašų rinkimo lapuose yra surinktas šio įstatymo nustatytas šios savivaldybės rinkėjų parašų skaičius, savivaldybės rinkimų komisija teikia Vyriausiajai rinkimų komisijai registruoti kandidatus į savivaldybės tarybos narius. Jeigu yra nustatoma, kad rinkėjų parašai suklastoti arba kad renkant parašus buvo paveikta rinkėjo valia ar kitaip pažeista parašų rinkimo tvarka, savivaldybės rinkimų komisija Vyriausiajai rinkimų komisijai siūlo neregistruoti kandidatų.

11. Kandidato į savivaldybės tarybos narius, kandidato į savivaldybės tarybos narius – merus anketoje asmuo, keliamas kandidatu į savivaldybės tarybos narius, keliamas ar išsikėlęs kandidatu į savivaldybės tarybos narius – merus, pats turi įrašyti šiuos duomenis: vardą, pavardę, paso ar kito asmens tapatybę arba teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje patvirtinančio dokumento numerį, asmens kodą, gimimo datą, nuolatinės gyvenamosios vietos adresą, ar neturi nebaigtos atlikti teismo nuosprendžiu paskirtos bausmės, ar jis nėra asmuo, atliekantis privalomąją karo arba alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą, neišėjęs į atsargą ar pensiją profesinės karo tarnybos karys, statutinės institucijos ar įstaigos pareigūnas, kuriam pagal specialius įstatymus ar statutus apribota teisė dalyvauti politinėje veikloje, ar eina pareigas, nesuderinamas su savivaldybės tarybos nario pareigomis, taip pat ar yra kitos valstybės renkamos valdžios institucijos narys, ir pasirašyti. Jeigu kandidatas į savivaldybės tarybos narius, kandidatas į savivaldybės tarybos narius – merus yra kitos valstybės pilietis, jis taip pat turi nurodyti, ar jo pasyvioji rinkimų teisė nėra teismo apribota valstybėje, kurios pilietis jis yra. Kandidato į savivaldybės tarybos narius, kandidato į savivaldybės tarybos narius – merus anketoje taip pat gali būti pateikiama ir kitų Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytų papildomų klausimų, į kuriuos asmuo gali ir neatsakyti.

12. Kandidato į savivaldybės tarybos narius, kandidato į savivaldybės tarybos narius – merus anketoje asmuo, keliamas kandidatu į savivaldybės tarybos narius, keliamas ar išsikėlęs kandidatu į savivaldybės tarybos narius – merus, be šio straipsnio 11 dalyje nustatytos

informacijos, turi nurodyti, jeigu jis po 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybės teismo įsiteisėjusiu nuosprendžiu (sprendimu) buvo pripažintas kaltu dėl nusikalstamos veikos arba įsiteisėjusiu Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybės teismo sprendimu bet kada buvo pripažintas kaltu dėl sunkaus ar labai sunkaus nusikaltimo padarymo, nepaisant to, ar teistumas išnykęs, ar panaikintas. Pateikdamas šią informaciją kandidato į savivaldybės tarybos narius, kandidato į savivaldybės tarybos narius – merus anketoje asmuo privalo nurodyti apkaltinamojo nuosprendžio (sprendimo) priėmimo valstybę (vietą), šį nuosprendį (sprendimą) priėmusios institucijos pavadinimą, apkaltinamojo nuosprendžio (sprendimo) priėmimo datą ir nusikalstamą veiką, už kurią asmuo buvo nuteistas. Šioje dalyje numatytos informacijos nurodyti neprivaloma, jeigu asmuo okupacinio režimo teismo buvo pripažintas kaltu dėl nusikaltimo valstybei. Pateikiant šioje dalyje nurodytą informaciją, kandidato į savivaldybės tarybos narius, kandidato į savivaldybės tarybos narius – merus anketoje taip pat pažymima, kad teismo sprendimu asmuo buvo pripažintas kaltu dėl nusikalstamos veikos, kuri vėliau dekriminalizuota, arba kad asmuo užsienio valstybės teismo buvo pripažintas kaltu dėl veikos, kuri pagal Lietuvos Respublikos teisę nelaikoma nusikalstama ar už kurią patraukimas baudžiamojon atsakomybėn laikomas politiniu persekiojimu.

13. Pareiškiniai dokumentai gali būti teikiami elektroniniu būdu. Rinkėjai taip pat gali Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka elektroniniu būdu savo parašu paremti kandidatų sąrašo iškėlimą arba asmens iškėlimą ar išsikėlimą kandidatų į savivaldybės tarybos narius – merus.

37 straipsnis. Kandidatų registravimas

1. Prasidėjus pareiškinių dokumentų pateikimo Vyriausiajai rinkimų komisijai terminui, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija (toliau – Teisingumo ministerija) per vieną dieną Vyriausiosios rinkimų komisijos reikalavimu raštu praneša, kokios partijos yra įregistruotos, kokių partijų narių skaičius atitinka Politinių partijų įstatymo reikalavimus ir kurios iš jų turi partijos, kuriai inicijuojamas likvidavimas, ar likviduojamos partijos teisinį statusą.

2. Vyriausioji rinkimų komisija, gavusi partijos pareiškinį dokumentus, turi ne vėliau kaip kitą darbo dieną kreiptis į Teisingumo ministeriją dėl partijos registracijos fakto patvirtinimo. Teisingumo ministerija per 2 dienas turi raštu atsakyti Vyriausiajai rinkimų komisijai. Patikrinusi partijos pateiktus pareiškinį dokumentus ir nustačiusi, kad jie atitinka šio įstatymo reikalavimus, Vyriausioji rinkimų komisija per 7 dienas po pareiškinį dokumentų gavimo kandidatų sąrašus keliančios partijos atstovui rinkimams išduoda pažymą apie kandidatų sąrašus keliančios partijos įregistravimą dalyvauti rinkimuose.

3. Tikrindama pareiškinį dokumentus, savivaldybės rinkimų komisija nustato, ar kandidatas atitinka šio įstatymo 2 straipsnio reikalavimus. Prireikus Vyriausioji rinkimų komisija gali savo iniciatyva ar savivaldybės rinkimų komisijos prašymu kreiptis pagalbos į Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministeriją, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministeriją (toliau – Vidaus reikalų ministerija), Teisingumo ministeriją, Juridinių asmenų registrą ar kitas valstybės institucijas, kad šie praneštų kandidatui registruoti reikšmingus duomenis. Toks Vyriausiosios rinkimų komisijos prašymas turi būti nagrinėjamas ypatingos skubos tvarka, o rašytinis atsakymas turi būti duotas per 7 dienas, bet ne vėliau kaip iki rinkimų likus 32 dienoms.

4. Savivaldybės rinkimų komisija, patikrinusi pateiktus pareiškinį dokumentus, rinkėjų parašų rinkimo lapus ir nustačiusi, kad jie atitinka šio įstatymo reikalavimus, o kandidatų sąrašas ir (ar) kandidatas turi šio įstatymo 34 straipsnio 5 dalyje nustatyto skaičiaus rinkėjų palaikymą, sprendimą įregistruoti kandidatą turi priimti per 10 dienų po šių dokumentų pateikimo, bet ne vėliau kaip iki rinkimų likus 31 dienai.

5. Jeigu yra pareiškinį dokumentų trūkumų, rinkimų komisija apie tai nedelsdama praneša atitinkamam atstovui rinkimams.

6. Jeigu po kandidato įregistravimo Vyriausioji rinkimų komisija nustato, kad šis kandidatas neatitinka šio įstatymo 2 straipsnyje nustatytų reikalavimų, arba jeigu kandidatas atsisako pateikti šio įstatymo 36 straipsnio 3 dalies 2 punkte arba 4 dalies 2 punkte nurodytus

dokumentus ar pasižadėjimą laikytis draudimo papirkti rinkėjus ir rinkimų teisę turinčius asmenis arba šiuos dokumentus pateikia klaidingus ar jų nepateikia Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytu laiku, arba jeigu partija, rinkimų komitetas, kandidatas yra šiurkščiai pažeidę šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalies nuostatas, Vyriausioji rinkimų komisija panaikina atitinkamai to kandidato registravimą arba atšaukia to kandidatų sąrašą (jungtinio sąrašo) paskelbimą.

7. Jeigu asmuo, keliamas ar išsikėlęs kandidatu, neįvykdė šio įstatymo 36 straipsnio 12 dalyje nustatytų reikalavimų (nepateikė šiame įstatyme nurodytos informacijos arba pateikė tikrovės neatitinkančius duomenis), Vyriausioji rinkimų komisija jo kandidatą neregistruoja, o jeigu buvo įregistravusi, nedelsdama panaikina šio asmens įregistravimą kandidatą.

8. Jeigu kandidatas anketoje pagrįstai nurodė šio įstatymo 36 straipsnio 12 dalyje nustatytą informaciją, rinkimų komisijos leidžiamame kandidato plakate ar plakate su kandidatų sąrašu prie kandidato pavardės turi būti pažymėta: „Teismo nuosprendžiu buvo pripažintas kaltu dėl nusikalstamos veikos“ ir neturi būti pažymėta, jeigu kandidatas anketoje pateikė duomenis, kad jis okupacinio režimo teismo buvo pripažintas kaltu dėl nusikaltimo valstybei, arba pagrįstai nurodė, kad teismo sprendimu jis buvo pripažintas kaltu dėl nusikalstamos veikos, kuri vėliau dekriminalizuota, arba kai asmuo užsienio valstybės teismo buvo pripažintas kaltu dėl veikos, kuri pagal Lietuvos Respublikos teisę nelaikoma nusikalstama ar už kurią patraukimas baudžiamojon atsakomybėn laikomas politiniu persekiojimu.

9. Jeigu partija ar rinkimų komitetas, ar kandidatas šiurkščiai pažeidė šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalį ir toks pažeidimas nustatytas likus ne mažiau kaip 15 dienų iki rinkimų dienos, Vyriausioji rinkimų komisija atšaukia atitinkamo rinkimų komiteto, partijos kandidatų sąrašą ar partijų koalicijos jungtinio sąrašo paskelbimą, neregistruoja asmens kandidatą arba panaikina tokio kandidato registravimą. Vyriausioji rinkimų komisija sprendimą gali priimti iki rinkimų dienos likus ne mažiau kaip 12 dienų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1070](#), 2014-07-17, paskelbta TAR 2014-07-24, i. k. 2014-10474

38 straipsnis. Atstovai rinkimams

1. Paskelbus rinkimų datą, partijų, rinkimų komitetų, išsikėlusių kandidatais asmenų įgaliojimus atstovauti jiems rinkimų komisijose Vyriausioji rinkimų komisija pradeda priimti kitą dieną po to, kai buvo sudaryta atitinkama rinkimų komisija. Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip per 3 dienas įregistruoja atstovo rinkimams įgaliojimą ir išduoda jam atstovo rinkimams pažymėjimą. Atstovo rinkimams įgaliojimo ir atstovo rinkimams pažymėjimo galiojimas pasibaigia praėjus 20 dienų po galutinių rinkimų rezultatų paskelbimo.

2. Vyriausiojoje rinkimų komisijoje ar savivaldybės rinkimų komisijoje atstovas rinkimams visais klausimais atstovauja jį tam įgaliojusiai partijai, rinkimų komitetui ar išsikėlusiam kandidatui asmeniui. Rinkimų komisijų posėdžiuose atstovas rinkimams turi patariamojo balso teisę ir teisę pareikšti atskirąją nuomonę visais svarstomais klausimais. Atstovas rinkimams savivaldybės, kurios rinkimų komisijoje jis įgaliotas atstovauti, teritorijoje turi visas rinkimų stebėtojo teises.

3. Jeigu iki rinkimų dienos partija, rinkimų komitetas ar išsikėlęs kandidatu asmuo panaikina savo atstovo rinkimams įgaliojimą, apie tai nedelsiant turi būti raštu pranešta Vyriausiajai rinkimų komisijai. Ši nedelsdama panaikina atstovo rinkimams įgaliojimo registravimą ir išduoto atstovo rinkimams pažymėjimo galiojimą. Kito atstovo rinkimams paskyrimui, šio atstovo rinkimams įgaliojimo registravimui ir atstovo rinkimams pažymėjimo išdavimui taikomos šio įstatymo nuostatos.

39 straipsnis. Rinkimų užstatas

1. Rinkimų užstatas vienam kandidatų sąrašui kartu toje pačioje savivaldybėje keliant vieną kandidatą į savivaldybės tarybos narius – merus, tik keliamam kandidatų sąrašui arba tik keliamam ar išsikeliančiam kandidatui į savivaldybės tarybos narius – merus vienoje

savivaldybėje įregistruoti yra paskutinio paskelbto šalies ūkio darbuotojų vieno vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (toliau – VMDU) dydžio.

2. Rinkimų užstatas pakeisti vieno kandidato vietą kandidatų sąrašė, įrašyti į kandidatų sąrašą naują kandidatą – 0,5 VMDU dydžio, sujungti partijos iškeltus kandidatų sąrašus – po 0,3 VMDU dydžio už kiekvieną sujungiamą sąrašą.

3. Jeigu partijos ar rinkimų komiteto keliamame kandidatų sąrašė yra įrašyti kandidatai, einantys pareigas, nesuderinamas su savivaldybės tarybos nario pareigomis, rinkimų užstatas už kiekvieną tokį kandidatą – dešimt VMDU dydžio. Šis užstatas (už kiekvieną kandidatą nustatant atskirai) grąžinamas jį sumokėjusiai partijai, rinkimų komitetui ar kandidatui, jeigu rinkimų užstatas tampa grąžintinu pagal šio straipsnio 5 dalyje nustatytus reikalavimus, bet kandidatas nebuvo išrinktas, taip pat jeigu kandidatas buvo išrinktas arba buvo pripažintas išrinktu ir atsisakė pareigų, nesuderinamų su savivaldybės tarybos nario pareigomis, šio įstatymo 91 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1385](#), 2014-12-04, paskelbta TAR 2014-12-15, i. k. 2014-19669

Nr. [XIII-1473](#), 2018-09-11, paskelbta TAR 2018-09-19, i. k. 2018-14701

4. Rinkimų užstatai įregistruoti kandidatų sąrašą nustatomi du kartus didesni tai partijai, kuri per paskutinius Seimo rinkimus arba savivaldybių tarybų rinkimus, arba per rinkimus į Europos Parlamentą buvo iškėlusį kandidatus arba kandidatų sąrašą (sąrašus) ir nepateikė įstatymų nustatyta tvarka paskelbti spaudoje lėšų šaltinių ir jų panaudojimo rinkimų agitacijai ataskaitos.

5. Pasibaigus politinės kampanijos laikotarpiui, Vyriausioji rinkimų komisija grąžina rinkimų užstatus juos sumokėjusioms partijoms, rinkimų komitetams ar išsikėlusiems kandidatams į savivaldybės tarybos narius – merus, jeigu:

1) politinės kampanijos dalyvis Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatyme nustatytais terminais pateikė politinės kampanijos finansavimo ataskaitą, jos priedus bei išlaidas ir pajamas pagrindžiančius dokumentus;

2) kandidatai nepažeidė šio įstatymo 6 straipsnio arba šiurkščiai nepažeidė Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo;

3) kandidatas į savivaldybės tarybos narius – merus ar kandidatų sąrašas per savivaldybės tarybos rinkimus surinko ne mažiau kaip 3 procentus rinkimuose dalyvavusių rinkėjų balsų.

4) *Neteko galios nuo 2014-12-16*

Straipsnio punkto naikinimas:

Nr. [XII-1385](#), 2014-12-04, paskelbta TAR 2014-12-15, i. k. 2014-19669

6. Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip per 60 dienų po rinkimų galutinių rezultatų oficialaus paskelbimo grąžina rinkimų užstatus juos sumokėjusioms partijoms, rinkimų komitetams ar išsikėlusiems kandidatams į savivaldybės tarybos narius – merus, jeigu politinės kampanijos dalyviai Vyriausiajai rinkimų komisijai politinės kampanijos finansavimo ataskaitą, jos priedus bei išlaidas ir pajamas pagrindžiančius dokumentus pateikia ne vėliau kaip per 10 dienų nuo rinkimų galutinių rezultatų oficialaus paskelbimo dienos ir jeigu yra šio straipsnio 5 dalies 2 ir 3 punktuose nustatytos sąlygos.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1583](#), 2018-10-25, paskelbta TAR 2018-11-12, i. k. 2018-18197

7. Panaikinus kandidato registravimą, atšaukus partijos, rinkimų komiteto kandidatų sąrašo (jungtinio sąrašo) paskelbimą šio įstatymo 37 straipsnio 6 dalyje nustatytais pagrindais arba neįregistravus kandidato į savivaldybės tarybos narius – merus, kandidatų sąrašo (jungtinio sąrašo) dėl pavėluotai pateiktų pareiškinų dokumentų, rinkimų užstatas negrąžinamas.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1583](#), 2018-10-25, paskelbta TAR 2018-11-12, i. k. 2018-18197

8. Negrąžintinus rinkimų užstatus Vyriausioji rinkimų komisija perveda į valstybės biudžetą.

40 straipsnis. Draudimas vienam asmeniui būti kandidatų keliuose kandidatų sąrašuose

1. Kandidatas į savivaldybės tarybos narius – merus, partijos, rinkimų komiteto keliamas kandidatas į savivaldybės tarybos narius gali būti įrašytas tik į vieną kandidatų sąrašą.

2. Kandidatas, kuris yra įrašytas į daugiau kaip vieną kandidatų sąrašą, privalo pasirinkti, kuriame kandidatų sąrašė jis dalyvaus rinkimuose, ir ne vėliau kaip per 3 dienas apie tai raštu pranešti Vyriausiajai rinkimų komisijai. Vyriausioji rinkimų komisija kandidatų sąrašus pagal šioje dalyje nustatyta tvarka pateiktus pranešimus patikslina per 5 dienas, bet ne vėliau kaip iki rinkimų likus 35 dienoms. Jeigu kandidatas neįvykdo šioje dalyje nustatytos pareigos, Vyriausioji rinkimų komisija jį išbraukia iš daugiamandatės rinkimų apygardos kandidatų.

41 straipsnis. Jungtiniai kandidatų sąrašai

1. Iki rinkimų likus ne mažiau kaip 35 dienoms, partijos gali sudaryti koalicijas ir sujungti iškeltų kandidatų sąrašus į jungtinį kandidatų sąrašą, kuriame kandidatai surašyti pagal iš naujo nustatytą eilę. Partijų jungtiniame kandidatų sąrašė kandidatų negali būti mažiau negu pusė ir du kartus daugiau negu renkama savivaldybės tarybos narių. Partijų koalicijos pavadinime turi būti žodis „koalicija“ ir negali būti nuorodų į partijų, neįeinančių į koaliciją, pavadinimus ar keliamų ar išsikėlusių kandidatų pavardes. Partijų kandidatų jungtinis sąrašas laikomas vienu sąrašu. Ta pati partija vienoje savivaldybėje negali dalyvauti daugiau kaip vienoje koalicijoje.

2. Partijų jungtiniam kandidatų sąrašui sudaryti atitinkami atstovai rinkimams privalo savivaldybės rinkimų komisijai pateikti prašymą dėl partijų iškeltų kandidatų sąrašų sujungimo. Partijų atstovų rinkimams prašyme dėl partijų iškeltų kandidatų sąrašų sujungimo nurodomas partijų koalicijos pavadinimas, kurios partijos – koalicijos dalyvės rinkimų numeris pasirenkamas koalicijos rinkimų numeriu. Kartu su prašymu dėl partijų iškeltų kandidatų sąrašų sujungimo pateikiamas partijų jungtinis kandidatų sąrašas ir dokumentas, patvirtinantis, kad yra sumokėtas šio įstatymo 39 straipsnyje nustatytas atitinkamas rinkimų užstatas.

3. Jungtiniam sąrašui yra prilyginamas partijos kandidatų sąrašas, jeigu jame yra du ir daugiau kandidatų, priklausančių kitai partijai ar kitoms partijoms.

42 straipsnis. Pareiškinių dokumentų atšaukimas ir papildymas

1. Partija, partijų koalicija, rinkimų komitetas, kandidatas ne vėliau kaip iki rinkimų dienos likus 35 dienoms turi teisę atšaukti visus savo pareiškinis dokumentus ar jų dalį. Apie tai partija, partijų koalicija, rinkimų komitetas Vyriausiajai rinkimų komisijai turi pranešti pareiškimu, o kandidatas – notarine tvarka patvirtintu pareiškimu ir informuoti atitinkamus atstovus rinkimams Vyriausiojoje rinkimų komisijoje. Naujus pareiškinis dokumentus, kai keičiama kandidatų eilė kandidatų sąrašė, galima teikti iki šiame įstatyme nustatyto pareiškinių dokumentų įteikimo termino pabaigos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

2. Partijos, rinkimų komitetai iki pareiškinių dokumentų įteikimo termino, nustatyto šio įstatymo 36 straipsnio 1 dalyje, pabaigos papildomai gali teikti naujus pareiškinis dokumentus ir papildyti sąrašą ne daugiau kaip dviem kandidatais atitinkamai keičiant kandidatų eilę kandidatų sąrašė. Šiuo atveju išduoti rinkėjų parašų rinkimo lapai nekeičiami. Jeigu pareiškinis dokumentus atšaukia partija – koalicijos dalyvė ir partijos – koalicijos dalyvės iškelti kandidatai išbraukiami iš partijų jungtinio kandidatų sąrašo, keičiamas koalicijos pavadinimas, jeigu koalicijos pavadinime buvo nuoroda į tos partijos pavadinimą. Apie pareiškinių dokumentų atšaukimą partija – koalicijos dalyvė privalo raštu pranešti atitinkamiems atstovams rinkimams

Vyriausiojoje rinkimų komisijoje. Jeigu, atšaukus pareiškinius dokumentus, partijų jungtiniame kandidatų sąrašė lieka tik vienos partijos iškelti kandidatai, jie rinkimuose dalyvauja tik kaip šios partijos kandidatai.

3. Jeigu, atšaukus pareiškinius dokumentus, kandidatų sąrašė kandidatų lieka mažiau negu pusė toje savivaldybėje renkama savivaldybės tarybos narių, panaikinamas visų šio sąrašo kandidatų registravimas.

43 straipsnis. Kandidatų ir kandidatų sąrašų paskelbimas. Rinkimų agitacijos pradžia. Rinkimų numeriai

1. Iki rinkimų dienos likus ne mažiau kaip 30 dienų, Vyriausioji rinkimų komisija savo interneto svetainėje paskelbia kiekvienoje savivaldybėje rinkimuose dalyvaujančioms partijoms, partijų koalicijoms, rinkimų komitetams burtais nustatytus rinkimų numerius, kandidatų sąrašus, kandidatus, įrašytus į kandidatų sąrašus, ir kandidatus į savivaldybės tarybos narius – merus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

2. Partijų rinkimų numeriai visose savivaldybėse yra tie patys. Konkrečius rinkimų komitetų rinkimų numerius iš rinkimų komitetams rezervuotų numerių burtais nustato savivaldybių rinkimų komisijos Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka. Partijų jungtinio kandidatų sąrašo numerių partijos – koalicijos dalyvės pasirenka iš joms nustatytų rinkimų numerių bendru sutarimu. Jeigu partijos – koalicijos dalyvės rinkimų numerio nepasirenka, Vyriausioji rinkimų komisija partijų jungtiniam kandidatų sąrašui suteikia mažiausią iš partijoms – koalicijos dalyvėms burtais nustatytų numerių.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytu laiku savivaldybės rinkimų komisija atitinkamam atstovui rinkimams perduoda kandidatų į savivaldybės tarybos narius pažymėjimus su juose įrašytais kandidatų rinkimų numeriais. Kandidatų sąrašė esančio kandidato rinkimų numeris jo suteikimo metu yra tapatus kandidato eilės numeriui keliamų kandidatų sąrašė (jungtiniame sąrašė). Kandidato rinkimų numeris nekeičiamas iki galutinių rinkimų rezultatų paskelbimo.

4. Iki rinkimų likus ne mažiau kaip 18 dienų, savivaldybės rinkimų komisija paskelbia rinkimuose dalyvaujančių kandidatų sąrašus (jungtinius sąrašus), kandidatų rinkimų numerius ir kandidatus į savivaldybės tarybos narius – merus.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS KANDIDATŲ Į SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ NARIUS GARANTIJOS

44 straipsnis. Kandidatų teisė pasisakyti susirinkimuose, naudotis visuomenės informavimo priemonėmis

1. Vyriausiajai rinkimų komisijai paskelbus kandidatų sąrašus, kandidatus ir kandidatus į savivaldybės tarybos narius – merus, kandidatai rinkimų apygardose turi lygią teisę pasisakyti rinkėjų ir kitokiuose susirinkimuose, pasitarimuose, posėdžiuose, visuomenės informavimo priemonėse ir skelbti savo ar juos iškėlusios partijos, rinkimų komiteto rinkimų programą.

2. Valstybės, savivaldybių institucijų ir įstaigų vadovai turi padėti kandidatams organizuoti susitikimus su rinkėjais ir gauti reikiamą informaciją, išskyrus informaciją, kurios skelbimas apribotas pagal įstatymus ir kitus teisės aktus.

45 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo pažeidimą

Asmenys, smurtu, apgaule, grasinimais, papirkimu arba kitu būdu trukdantys rinkėjams įgyvendinti rinkimų teisę, organizuoti ir vykdyti rinkimų agitaciją ar pažeidę jos tvarką, paskelbę arba kitaip platinę melagingus duomenis apie kandidatą ar trukdę jam susitikti su rinkėjais arba kitaip pažeidę šį įstatymą, taip pat rinkimų komisijų nariai ar kiti pareigūnai, suklastoję, sugadinę, sunaikinę, pagrobę ar paslėpę rinkimų dokumentus, neteislingai suskaičiavę balsus, pažeidę balsavimo slaptumą arba kitaip pažeidę šį įstatymą, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

46 straipsnis. Kandidatų atostogos ir jų neliečiamybė

1. Kandidatas, Vyriausiajai rinkimų komisijai paskelbus kandidatų sąrašus ir kandidatus, ne ilgiau kaip 30 dienų jo rašytiniu prašymu atleidžiamas nuo darbo ar tarnybinių pareigų. Prašymas atleisti nuo darbo ar tarnybinių pareigų pateikiamas asmeniui, turinčiam teisę suteikti atostogas.

2. Šio straipsnio 1 dalies nuostatos netaikomos kandidatui, kuris eina Respublikos Prezidento ar Seimo nario pareigas. Kandidato, kuris eina Vyriausybės nario pareigas, atleidimo nuo tarnybinių pareigų tvarka nustatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatyme.

3. Kandidatas, Vyriausiajai rinkimų komisijai paskelbus kandidatų sąrašus ir kandidatus, iki įsigalioja galutiniai rinkimų rezultatai, be Vyriausiosios rinkimų komisijos sutikimo negali būti traukiamas baudžiamojon atsakomybėn, suimtas, negali būti kitaip suvaržyta jo laisvė.

SEPTINTASIS SKIRSNIS RINKIMŲ AGITACIJA

47 straipsnis. Rinkimų agitacijos pagrindai

1. Rinkimų agitaciją reglamentuojančios šio įstatymo nuostatos taikomos paskelbus rinkimų datą. Rinkimų agitacijos išlaidos ir politinės reklamos išlaidos turi būti deklaruojamos įstatymų nustatyta tvarka ir negali viršyti pagal įstatymus nustatyto didžiausio leistino politinės kampanijos išlaidų dydžio.

2. Rinkimų agitacija gali būti bet kokių formų ir būdų, išskyrus tuos, kurie pažeidžia Lietuvos Respublikos Konstituciją (toliau – Konstitucija) ir įstatymus, prieštarauja moralei, teisingumui ar visuomenės darnai, neatitinka sąžiningų ir garbingų rinkimų.

3. Politinės reklamos žymėjimo reikalavimai nustatomi įstatymuose. Politinės reklamos žymėjimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

4. Išorinė politinė reklama skleidžiama pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos patvirtintas Išorinės politinės reklamos skleidimo taisykles.

48 straipsnis. Naudojimosi visuomenės informavimo priemonėmis sąlygos ir tvarka

1. Vyriausiajai rinkimų komisijai paskelbus kandidatų sąrašus ir kandidatus į savivaldybių tarybų narius – merus, jiems (iš kandidatų sąrašų deleguotiems atstovams ir kandidatams į savivaldybės tarybos narius – merus) suteikiama teisė nemokamai naudotis nacionalinėmis visuomenės informavimo priemonėmis. Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija rinkimų agitacijai skirtas radijo ir televizijos programas rengia ir transliuoja iš tam skirtų valstybės biudžeto lėšų. Vyriausioji rinkimų komisija apmoka papildomas tokių programų rengimo išlaidas. Rinkimų agitacijai skirtų programų rengimo taisykles patvirtina, konkrečią Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos programų trukmę ir laiką nustato Vyriausioji rinkimų komisija, suderinusi su Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos vadovu. Vyriausioji rinkimų komisija užtikrina lygiateisiškumo principo laikymąsi kiekvienoje savivaldybėje tarp kandidatų sąrašų ir tarp kandidatų į savivaldybės tarybos narius – merus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

2. Kandidatų diskusijos per radiją ir televiziją finansuojamos valstybės biudžeto lėšomis iš Vyriausiajai rinkimų komisijai skirtų asignavimų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

3. Vyriausioji rinkimų komisija:

- 1) teisės aktų nustatyta tvarka, parenka diskusijų programų rengėjus ir transliuotojus;
- 2) patvirtina diskusijų rengimo taisykles.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

4. Diskusijose dalyvaujančių savarankiškų politinės kampanijos dalyvių grupės (iš dviejų ir daugiau asmenų) sudaromos tarpusavio susitarimu, o kai sutarimo nėra, – burtais.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

5. Savo iniciatyva diskusijų laidas, laikydamiesi Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo nuostatų, turi teisę rengti visi transliuotojai. Jiems netaikomos kitos šiame straipsnyje nustatytos sąlygos.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

6. Kandidato į savivaldybės tarybos narius – merus programą, kandidatų sąrašo rinkimų programą Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka paskelbia savivaldybės rinkimų komisija. Rinkimų programa, kuri savivaldybės rinkimų komisijai pateikta pavėluotai ir dėl to nebuvo paskelbta, negali būti skelbiama rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu ir po rinkimų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1851](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21885

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

7. Rinkimų programų spausdinimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija. Kandidatų į savivaldybės tarybos narius – merus, kandidatų sąrašo rinkimų programos rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu ir po rinkimų dienos neskelbiamos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

Nr. [XIII-1851](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21885

8. Išorinė politinė reklama šiame įstatyme suprantama kaip vaizdo ar garso priemonėmis viešai skleidžiama politinė reklama. Išorine politine reklama taip pat laikoma politinė reklama, skelbiama viešose vietose, pastatuose, transporto priemonėse.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

9. Draudžiama įrengti ir skleisti išorinę politinę reklamą:

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

1) ant statinių, kuriuose yra valstybės valdžios, teisėsaugos, kitos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos;

2) valstybės ar savivaldybių valdomų įmonių naudojamose viešojo transporto priemonėse ir ant jų, išskyrus atvejus, kai reklamos plotai ar vaizdo transliavimo įrenginiai priklauso ar yra perduoti naudoti tretiesiems asmenims, kuriems valstybės ar savivaldybių valdomos įmonės negali daryti tiesioginio ar netiesioginio lemiamo poveikio;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1851](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21885

3) automobilių keliuose ir jų sanitarinės apsaugos zonose, taip pat gatvėse ir prie jų, jeigu ji gali užstoti technines eismo reguliavimo priemones, kelio ženklus, pabloginti matomumą, akinti eismo dalyvius, atitraukti jų dėmesį ir taip kelti pavojų eismo dalyviams; taip pat draudžiama naudoti reklamą, imituojančią kelio ženklus;

4) ant skulptūrų ir paminklų;

5) 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa;

6) neturint žemės, statinių ar kitų objektų, ant kurių ar kuriuose ji įrengiama, savininko sutikimo;

7) neteko galios 2018-11-17.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

10. Išorinė politinė reklama saugomose teritorijose ir nekilnojamosiose kultūros vertybėse, taip pat jų teritorijose leidžiama tik suderinus su valstybės įstaiga, atsakinga už kultūros vertybių apsaugą, ir saugomos teritorijos steigėjo įgaliota įstaiga.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

11. Pareiga nuimti išorinę politinę reklamą, iki prasideda įstatymų nustatytas laikas, kai rinkimų agitacija draudžiama, tenka išorinę politinę reklamą paskelbusiam asmeniui.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

12. Asmenys, pažeidę šiame straipsnyje nustatytus išorinės politinės reklamos įrengimo ir skleidimo, taip pat rinkimų agitacijos tvarkos reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

13. Visus ginčus dėl rinkimų agitacijos ir politinės reklamos skleidimo sprendžia Vyriausioji rinkimų komisija, vadovaudamasi šiuo įstatymu.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

49 straipsnis. Kandidatą kompromituojančios medžiagos skelbimas ir kandidato atsakomoji nuomonė

1. Jeigu, Vyriausiajai rinkimų komisijai paskelbus kandidatų sąrašus ir kandidatus, visuomenės informavimo priemonė paskelbia kandidatą kompromituojančią medžiagą (vėliausiai tokius duomenis galima skelbti likus iki rinkimų 5 dienoms, bet ne vėliau kaip priešpaskutiniame iki rinkimų agitacijos draudimo visuomenės informavimo priemonės leidinyje), ji privalo suteikti galimybę tam kandidatui pareikšti atsakomąją nuomonę. Kandidato atsakomąją nuomonę sudaro paskelbtos kompromituojančios medžiagos trumpas išdėstymas ir kandidato atsakymas. Kandidato atsakomoji nuomonė paprastai negali būti daugiau kaip tris kartus ilgesnė už kompromituojančią medžiagą. Visuomenės informavimo priemonė kandidato atsakomąją nuomonę turi paskelbti ne vėliau kaip per 7 dienas po to, kai ji buvo pareikšta, ir ne vėliau kaip likus 2 dienoms iki draudimo vykdyti rinkimų agitaciją pradžios. Jeigu visuomenės informavimo priemonė negali per šio įstatymo nustatytą laikotarpį pati paskelbti atsakomosios nuomonės, ji turi pasirūpinti savo lėšomis paskelbti kandidato atsakomąją nuomonę kitoje visuomenės informavimo priemonėje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

2. Kandidatą kompromituojančia medžiaga pripažįstama tokia medžiaga, kuria siekiama paveikti rinkėjus, kad jie nebalsuotų už konkretų kandidatą, ir kurioje pranešama kandidatą neigiamai apibūdinanti žinia. Visuomenės informavimo priemonės paskelbta nuomonė (kitaip negu žiniai, nuomonei netaikomi tiesos kriterijai) apie kandidatą, taip pat ir neigiama, nepripažįstama kompromituojančia medžiaga ir nesuteikia kandidatui teisės reikalauti paskelbti atsakomąją nuomonę. Kandidato reikalavimas paskelbti atsakomąją nuomonę taip pat gali būti netenkinamas, jeigu medžiaga paskelbta ne apie kandidatą asmeniškai; apie kandidatą paskelbta medžiaga nėra kompromituojanti; kompromituojančią medžiagą apie kandidatą paskelbė jis pats

arba kitas tame pačiame kandidatų sąrašė iškeltas arba tos pačios partijos iškeltas kandidatas į savivaldybės tarybos narius – merus, arba išsikėlęs kandidatas į savivaldybės tarybos narius – merus; paskelbtoje medžiagoje nėra jokių kandidatų apibūdinančių žinių; kandidatas jau pasinaudojo atsakomosios nuomonės teise.

3. Jeigu kandidatas laiku pateikė visuomenės informavimo priemonei atsakomąją nuomonę, bet ji nebuvo paskelbta, kandidato atsakomoji nuomonė Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu skelbiama per Lietuvos nacionalinę radiją ar televiziją ir už tai apmokama pagal reklamos skelbimų įkainius. Šiuo atveju visuomenės informavimo priemonė privalo Vyriausiajai rinkimų komisijai sumokėti dvigubą šios atsakomosios nuomonės skelbimo kainą.

4. Jeigu kompromituojanti medžiaga apie kandidatą buvo paskelbta šio įstatymo uždraustu laiku, kandidato atsakomoji nuomonė Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu skelbiama per Lietuvos nacionalinę radiją ar televiziją ir už tai apmokama pagal reklamos skelbimų įkainius. Šiuo atveju visuomenės informavimo priemonė privalo Vyriausiajai rinkimų komisijai sumokėti trigubą šios atsakomosios nuomonės skelbimo kainą.

5. Visais atvejais atsakomoji nuomonė rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu neskelbiama. Atsakomosios nuomonės paskelbimas neatleidžia visuomenės informavimo priemonės nuo atsakomybės įstatymų nustatyta tvarka.

6. Kai kandidato atsakomoji nuomonė skelbiama Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu, šio įstatymo nustatyta atsakomosios nuomonės paskelbimo kaina ne ginčo tvarka išieškoma iš tos visuomenės informavimo priemonės, kuri kandidatą kompromituojančią medžiagą paskelbė šio įstatymo uždraustu laiku arba pati laiku nepaskelbė kandidato atsakomosios nuomonės.

50 straipsnis. Partiją, rinkimų komitetą, iškėlusius kandidatų sąrašus ar kandidatą į savivaldybės tarybos narius – merus, kompromituojančios medžiagos skelbimas ir atsakomoji nuomonė

1. Jeigu, Vyriausiajai rinkimų komisijai paskelbus kandidatų sąrašus ir kandidatus, visuomenės informavimo priemonė paskelbia partiją, rinkimų komitetą, iškėlusius kandidatų sąrašą ar kandidatą į savivaldybės tarybos narius – merus, kompromituojančią medžiagą (vėliausiai tokius duomenis galima skelbti likus iki rinkimų 5 dienoms, bet ne vėliau kaip priešpaskutiniame iki rinkimų agitacijos draudimo visuomenės informavimo priemonės leidinyje), ji privalo suteikti galimybę partijai (vienam iš jos skyrių), rinkimų komitetui pareikšti atsakomąją nuomonę. Atsakomąją nuomonę sudaro paskelbtos kompromituojančios medžiagos trumpas išdėstymas ir atsakymas. Atsakomoji nuomonė paprastai negali būti daugiau kaip tris kartus ilgesnė už kompromituojančią medžiagą. Visuomenės informavimo priemonė atsakomąją nuomonę turi paskelbti ne vėliau kaip per 7 dienas po to, kai ji buvo pareikšta, ir ne vėliau kaip likus 2 dienoms iki draudimo vykdyti rinkimų agitaciją pradžios. Jeigu visuomenės informavimo priemonė negali per šio įstatymo nustatytą laikotarpį pati paskelbti atsakomosios nuomonės, ji turi pasirūpinti savo lėšomis paskelbti atsakomąją nuomonę kitoje visuomenės informavimo priemonėje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

2. Kandidatą į savivaldybės tarybos narius – merus, kandidatų sąrašą iškėlusią partiją, rinkimų komitetą kompromituojanti medžiaga yra tokia medžiaga, kuria siekiama paveikti rinkėjus, kad šie nebalsuotų už konkrečios partijos iškeltus kandidatus, ir kurioje pranešama partiją (jos skyrių), rinkimų komitetą neigiamai apibūdinanti žinia. Visuomenės informavimo priemonės paskelbta nuomonė (kitais negu žiniai, nuomonei netaikomi tiesos kriterijai) apie partiją (jos skyrių), rinkimų komitetą, taip pat ir neigiama, nepripažįstama kompromituojančia medžiaga ir nesuteikia teisės reikalauti paskelbti atsakomąją nuomonę. Reikalavimas paskelbti atsakomąją nuomonę taip pat gali būti netenkinamas, jeigu medžiaga paskelbta ne apie tą partiją (jos skyrių), rinkimų komitetą; paskelbta medžiaga nėra kompromituojanti; kompromituojančią

medžiagą apie partiją (jos skyrių), rinkimų komitetą paskelbė jų iškeltas kandidatas; medžiagoje nėra jokių partiją (jos skyrių), rinkimų komitetą apibūdinančių žinių; partija (jos skyrius), rinkimų komitetas jau pasinaudojo atsakomosios nuomonės teise.

3. Atsakomąją nuomonę partija, rinkimų komitetas visuomenės informavimo priemonei pateikia per savo atstovą rinkimams Vyriausiojoje rinkimų komisijoje arba per savo atstovą rinkimams savivaldybės rinkimų komisijoje. Jeigu atstovas rinkimams laiku pateikė visuomenės informavimo priemonei atsakomąją nuomonę, bet ji nebuvo paskelbta, atsakomoji nuomonė Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu skelbiama per Lietuvos nacionalinį radiją ar televiziją ir už tai apmokama pagal reklamos skelbimų įkainius. Šiuo atveju visuomenės informavimo priemonė privalo Vyriausiajai rinkimų komisijai sumokėti dvigubą šios atsakomosios nuomonės skelbimo kainą.

4. Jeigu kandidatą į savivaldybės tarybos narius – merus, kandidatų sąrašą iškėlusią partiją, rinkimų komitetą kompromituojanti medžiaga buvo paskelbta šio įstatymo uždraustu laiku, atsakomoji nuomonė Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu skelbiama per Lietuvos nacionalinį radiją ar televiziją ir už tai apmokama pagal reklamos skelbimų įkainius. Šiuo atveju visuomenės informavimo priemonė privalo Vyriausiajai rinkimų komisijai sumokėti trigubą šios atsakomosios nuomonės skelbimo kainą.

5. Visais atvejais atsakomoji nuomonė rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu neskelbiama. Atsakomosios nuomonės paskelbimas neatleidžia visuomenės informavimo priemonės nuo atsakomybės įstatymų nustatyta tvarka.

6. Kai atsakomoji nuomonė skelbiama Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu, šio įstatymo nustatyta paskelbimo kaina ne ginčo tvarka išieškoma iš tos visuomenės informavimo priemonės, kuri kandidatą į savivaldybės tarybos narius – merus, kandidatų sąrašą iškėlusią partiją, rinkimų komitetą kompromituojančią medžiagą paskelbė šio įstatymo uždraustu laiku arba pati laiku nepaskelbė atsakomosios nuomonės.

51 straipsnis. Draudimas vykdyti rinkimų agitaciją naudojantis tarnybine padėtimi

1. Bet kam draudžiama naudotis tarnybine padėtimi valstybės, savivaldybių ar Europos Sąjungos institucijose, įstaigose, organizacijose ar organuose, taip pat Lietuvos nacionaliniame radijuje ir televizijoje, regioniniuose transliuotojuose ar savivaldybių visuomenės informavimo priemonėse vykdant rinkimų agitaciją, pavesti tai daryti kitiems asmenims ar kaip nors kitaip naudojantis tarnybine padėtimi bandyti paveikti rinkėjų valią. Valstybės, savivaldybių ar Europos Sąjungos pareigūnams, valstybės ir kitiems tarnautojams draudžiama naudotis tarnybine padėtimi – sudaryti sau, partijai ar rinkimų komitetui, iškeltam ar išsikėlusiam į savivaldybės tarybos narius – merus kandidatui išskirtines rinkimų agitacijos sąlygas. Šį straipsnį pažeidęs asmenys atsako įstatymų nustatyta tvarka, nepažeidžiant prie Europos Sąjungos sutarties, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties pridėto protokolo Nr.7 „Dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų“ (OL 2016 C 202, p. 266).

2. Asmuo, kuris eina pareigas valstybės, savivaldybių ar Europos Sąjungos institucijose ar įstaigose ir kartu yra kandidatas, Lietuvos nacionaliniame radijuje ir televizijoje, per regioninį transliuotoją ar savivaldybių visuomenės informavimo priemonėse vykdant rinkimų agitaciją gali pasisakyti tik šio įstatymo 48 straipsnyje nustatyta tvarka. Jeigu kandidatas dėl einamų pareigų turi pranešti svarbių žinių visuomenės informavimo priemonėmis, tai jis gali padaryti laikydamasis draudimo agituoti. Jeigu nustatoma, kad tokio pranešimo, transliuojamo tiesiogiai, metu buvo agituojama, atsakingu asmeniu yra laikomas agitavęs asmuo. Visuomenės informavimo priemonė privalo užtikrinti, kad skelbiant įrašą agitacija būtų pašalinta.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

52 straipsnis. Savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos finansavimas

Savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos finansavimą ir finansavimo kontrolę reglamentuoja Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymas.

53 straipsnis. Rinkimų agitacijos draudimas rinkimų dieną

1. Rinkimų agitacija, neatsižvelgiant į jos būdus, formą ir priemones, draudžiama likus 30 valandų iki rinkimų pradžios ir rinkimų dieną iki balsavimo pabaigos, išskyrus išorinę politinę reklamą, išskaitant iki prasidedant šiam rinkimų agitacijos draudimui. Rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu ir balsavimo iš anksto metu jokių vaizdinių ir garsinių rinkimų agitacijos priemonių (išskyrus tas, kurias išleido Vyriausioji rinkimų komisija) negali būti balsavimo patalpoje ir 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa. Jeigu tuo pačiu metu kartu vyksta arba Seimo rinkimų, arba Respublikos Prezidento rinkimų, arba rinkimų į Europos Parlamentą agitacija ar agitacija dėl referendumo, jų agitacija draudžiama likus 30 valandų iki rinkimų pradžios ir rinkimų dieną iki balsavimo pabaigos tokiomis pačiomis, kaip šioje dalyje nurodyta, sąlygomis ir tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

2. Informacija apie vykstančius rinkimus, jų svarbą valstybės gyvenimui, atvykusių balsuoti rinkėjų skaičių, dokumentus, kuriuos būtina turėti balsuojant, kvietimas atvykti balsuoti ar kita informacija, kuria neraginama nedalyvauti rinkimuose, balsuoti už arba prieš kandidatą ar kandidatų sąrašą, nelaikoma rinkimų agitacija.

3. Asmenys, pažeidę šio straipsnio 1 dalies nuostatas, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS PARENGTINĖ RINKIMŲ ORGANIZAVIMO VEIKLA

54 straipsnis. Rinkimų dokumentų pavyzdžių nustatymas

Pranešimų apie rinkimus, kandidato į savivaldybės tarybos narius anketos, atstovo rinkimams ir rinkimų stebėtojo pažymėjimų, kandidatų sąrašų, kandidatų plakatų su duomenimis apie kandidatą (kandidatus), rinkimų biuletenių (taip pat balsavimo iš anksto biuletenių), vidinių ir išorinių balsavimo vokų, blankų, kitų dokumentų ir antspaudų, naudojamų rinkimuose, pavyzdžius ir formas, taip pat jų pildymo pavyzdžius nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

Nr. [XIII-2439](#), 2019-09-26, paskelbta TAR 2019-10-07, i. k. 2019-15886

55 straipsnis. Rinkimų biuleteniai

1. Kiekvienam rinkėjui įteikiami du rinkimų biuleteniai, vienas balsuoti vienmandatėje rinkimų apygardoje ir kitas balsuoti daugiamandatėje rinkimų apygardoje.

2. Rinkimų biuletenyje balsuoti vienmandatėje rinkimų apygardoje turi būti:

1) išspausdintas nurodymas rinkėjui, kaip užpildyti biuletenį, ir išskirtos specialios vietos rinkėjo valiai pareikšti;

2) skiriant kiekvienam kandidatui į savivaldybės tarybos narius – merus po vienodą plotą, to paties tipo šriftu abėcėlės tvarka išspausdinti kandidatų vardas ir pavardė, greta įrašoma kandidatą iškėlusios partijos ar rinkėjų komiteto pavadinimas arba įrašoma „Išsikėlęs kandidatas“.

3. Rinkimų biuletenyje balsuoti daugiamandatėje rinkimų apygardoje turi būti:

1) išspausdintas nurodymas rinkėjui, kaip užpildyti biuletenį, ir išskirtos specialios vietos rinkėjo valiai pareikšti;

2) vienoje biuletenio dalyje skiriant kiekvienam kandidatų sąrašui po vienodą plotą, to paties tipo šriftu išspausdinti kandidatų sąrašų rinkimų numeriai, partijų ar partijų koalicijų, rinkimų komitetų pavadinimai jiems suteiktų numerių didėjimo tvarka. Prie partijos, partijų

koalicijos, rinkimų komiteto pavadinimo įrašoma pirmojo sąraše įrašyto kandidato vardas ir pavardė. Įrašų šrifto dydis parenkamas toks, kad geriausiai tiktų užpildyti įrašui skirtą plotą;

3) antrojoje biuletenio dalyje penki specialūs laukeliai, skirti rinkėjui, kuris balsuoja už kandidatų sąrašą, įrašyti pasirinktų kandidatų rinkimų numerius.

56 straipsnis. Rinkimų biuletenių ir balsavimo vokų pristatymas

1. Savivaldybių rinkimų komisijos rinkimų biuletenius, balsavimo vokus ir specialius ženklus pateikia apylinkių rinkimų komisijoms ne vėliau kaip prieš 12 valandų iki balsavimo pradžios rinkimų dieną arba iki balsavimo specialiuose balsavimo punktuose ir namuose pradžios.

2. Vyriausioji rinkimų komisija užtikrina rinkimų biuletenių ir balsavimo vokų išleidimą ir atsako už jų apskaitos tvarkymą ir pristatymą šiame straipsnyje nustatytu laiku.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

57 straipsnis. Balsavimo patalpų parengimas

1. Rinkimų apylinkės balsavimo patalpa turi būti parengta rinkimams ne vėliau kaip likus 12 valandų iki balsavimo pradžios. Iki šio laiko apylinkės rinkimų komisija turi būti suskaičiavusi visus iš savivaldybės rinkimų komisijos gautus rinkimų biuletenius ir surašiusi jų priėmimo aktą. Rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje turi būti balsadėžė, pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytus reikalavimus įrengta slapto balsavimo kabina (kabinos), kurioje (kuriose) rinkėjas galėtų slapta užpildyti rinkimų biuletenius ir kartu būtų galimybė stebėti, ar rinkėjas kabinoje neatlieka neteisėtų veiksmų. Slapto balsavimo kabinoje turi būti Vyriausiosios rinkimų komisijos išleista informacija rinkėjui, kaip užpildyti rinkimų biuletenius, ir kandidatų sąrašai su nurodytais kandidatų rinkimų numeriais. Balsavimo patalpoje taip pat turi būti iškabinti slapto balsavimo kabinoje esantys sąrašai ir gali būti iškabinta Vyriausiosios rinkimų komisijos išleista rinkimų agitacijos ar rinkėjų informavimo medžiaga. Kiekvienoje rinkimų apylinkėje turi būti parengtos darbo vietos rinkimų komisijos nariams ir vietos rinkimų stebėtojams, taip pat prieinamas šio įstatymo tekstas. Iš balsavimo patalpos, perėjimo į ją patalpų (koridorių) ir 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa, turi būti pašalinta rinkimų agitacijos ar kita rinkėjų informavimo medžiaga, išskyrus tą, kurią išleido Vyriausioji rinkimų komisija. Parengta balsavimo patalpa uždaroma, antspauduojama, perduodama saugoti policijai ir apie tai apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas praneša savivaldybės rinkimų komisijai.

2. Už rinkimų apylinkės balsavimo patalpos parengimą atsako apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas. Jeigu savivaldybė nepaskiria tinkamų patalpų balsavimo patalpai įrengti arba nepasirūpina balsavimui būtinu inventoriu, apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas privalo apie tai nedelsdamas pranešti savivaldybės rinkimų komisijai ir imtis priemonių tinkamai balsavimo patalpai parinkti ir tinkamam inventoriui įsigyti pagal šio įstatymo 9 straipsnį.

3. Kitus balsavimo patalpos įrengimo reikalavimus nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

58 straipsnis. Rinkimų stebėtojai

1. Rinkimų stebėtojais gali būti rinkėjai ir užsienio valstybėms ar tarptautinėms organizacijoms atstovaujančių subjektų pasiūlyti asmenys. Rinkimų stebėtoju rinkimų apygardoje negali būti tos savivaldybės, kurios teritorija patenka į rinkimų apygardą, kurioje stebėtojas turi teisę stebėti rinkimus, meras, administracijos direktorius, jų pavaduotojai, seniūnai ir jų pavaduotojai, taip pat asmenys, kurių statusas nesuderinamas su rinkimų stebėtojo statusu pagal šio įstatymo 12 straipsnio 3 dalį.

2. Rinkimų stebėtojus gali siūlyti:

- 1) politinės partijos, rinkimų komitetai, kandidatai į savivaldybių tarybų narius – merus;
- 2) Lietuvos Respublikoje registruotos nevyriausybinės organizacijos, kurių veikla yra susijusi su rinkimais ar žmogaus teisių apsauga;
- 3) tarptautinės organizacijos, kurių veikla yra susijusi su rinkimais ar žmogaus teisių apsauga;
- 4) užsienio valstybėms atstovaujantys asmenys;

5) Vyriausioji rinkimų komisija pagal pateiktus prašymus.

3. Politinės partijos, rinkimų komitetai, kandidatai į savivaldybių tarybų narius – merus, nevyriausybinių organizacijų turi teisę siūlyti registruoti rinkimų stebėtojus ne daugiau kaip po du rinkimų stebėtojus kiekvienoje rinkimų apylinkėje. Prašymai dėl rinkimų stebėtojų registravimo turi būti pateikti iki išankstinio balsavimo dienos, išskyrus atvejus, kai yra būtinybė pakeisti asmenį, negalintį būti rinkimų stebėtoju dėl objektyvių priežasčių.

4. Rinkimų stebėtojus registruoja ir jiems pažymėjimus išduoda:

1) Vyriausioji rinkimų komisija – stebėti rinkimus visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, rinkimų apygardose, specialiuose balsavimo punktuose, rinkimų apylinkėse;

2) savivaldybės rinkimų komisija – stebėti rinkimus visoje rinkimų apygardoje arba tos rinkimų apygardos konkrečiose rinkimų apylinkėse.

5. Rinkimų stebėtojai registruojami Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka, užtikrinant lygiateisiškumą tarp politinių partijų, kandidatų ir nevyriausybinių organizacijų siūlomų rinkimų stebėtojų principo laikymąsi.

6. Rinkimų komisijos gali atsisakyti registruoti rinkimų stebėtoją, jeigu jis neatitinka šio įstatymo reikalavimų ar jo veikla neatitinka Konstitucijos ar įstatymų, arba panaikinti rinkimų stebėtojo registravimą, jeigu jis pažeidžia Konstituciją ar įstatymus, nesilaiko Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimų. Rinkimų stebėtojo registravimas gali būti panaikintas jį įregistravusios rinkimų komisijos arba aukštesnės rinkimų komisijos pirmininko. Rinkimų stebėtoją pasiūliusiam asmeniui pranešama apie atsisakymą išduoti rinkimų stebėtojo pažymėjimą arba apie registravimo panaikinimą.

7. Rinkimų stebėtojams rinkimų apylinkės balsavimo patalpose turi būti sudarytos tinkamos sąlygos stebėti, kaip organizuojamas ir vyksta balsavimas, kaip skaičiuojami rinkėjų balsai ir surašomi šiame įstatyme nustatyti dokumentai.

8. Rinkimų stebėtojai turi teisę stebėti, kaip organizuojamas ir vyksta balsavimas, dalyvauti rinkimų komisijai skaičiuojant balsus ir pildant šiame įstatyme nustatytus dokumentus. Rinkimų stebėtojas, nustatęs, kad rinkimų komisijos nariai, rinkėjai ar kiti asmenys galbūt pažeidžia šį įstatymą, turi teisę kreiptis į atitinkamos rinkimų komisijos pirmininką, komisijos narius, kad šie pažeidimai būtų pašalinti.

9. Rinkimų stebėtojai neturi teisės daryti įtakos rinkimų komisijų ir atskirų komisijos narių darbui ir tuo trikdyti jų veiklą bei rinkimų procesą, vykdyti rinkimų agitaciją. Už rinkimų stebėtojo pasirengimą vykdyti rinkimų stebėtojo veiklą atsako jį pasiūlęs subjektas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1577](#), 2018-10-25, paskelbta TAR 2018-11-09, i. k. 2018-18181

DEVINTASIS SKIRSNIS BALSAVIMAS

59 straipsnis. Balsavimo laikas ir vieta

Balsavimas vyksta rinkimų dieną nuo 7 iki 20 valandos apylinkės rinkimų komisijos nurodytoje balsavimo patalpoje. Rinkėjas balsuoja toje rinkimų apylinkėje, į kurios rinkėjų sąrašus jis yra įrašytas, jeigu šis įstatymas nenustato kitaip.

60 straipsnis. Draudimas rengti balsavimo patalpoje kitus renginius

Balsavimo patalpoje, taip pat perėjimo patalpose (koridoriuose) ir prie įėjimo į balsavimo patalpos pastatą draudžiama rengti bet kokius kitus renginius, išskyrus rinkimų organizavimą ir balsavimą.

61 straipsnis. Balsavimo pradžia

Rinkimų dieną rinkėjams balsavimo patalpa atidaroma tik susirinkus ne mažiau kaip 3/5 apylinkės rinkimų komisijos narių. Iki balsavimo patalpos atidarymo rinkėjams joje gali būti tik rinkimų komisijos nariai, rinkimų stebėtojai ir budintis policijos pareigūnas. Rinkimų dieną iki balsavimo pradžios apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas su komisijos nariais patikrina, ar balsadėžė yra tuščia, ir ją antspauduoja. Po to, kai apylinkės rinkimų komisija nustato, kad balsavimo patalpa įrengta pagal nustatytus reikalavimus, apylinkės rinkimų komisijos

pirmininkas į balsų skaičiavimo protokolą įrašo visą šios apylinkės rinkimų komisijos iš savivaldybės rinkimų komisijos gautų biuletenių skaičių, antspauduoja rinkimų biuletenius, išdalija rinkėjų sąrašą, išduoda rinkimų biuletenius komisijos nariams, įrašo į rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą kiekvienam komisijos nariui išduotų rinkimų biuletenių skaičių ir atidaro rinkėjams balsavimo patalpą. Balsavimo patalpos atidarymas rinkėjams reiškia balsavimo pradžią.

62 straipsnis. Rinkėjo asmens tapatybės nustatymas

1. Prasidėjus balsavimui, prie įėjimo į balsavimo patalpą rinkėjas apylinkės rinkimų komisijos nariui pateikia pasą ar kitą asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą. Rinkimų apylinkėse, kurios elektroninių ryšių priemonėmis prisijungusios prie elektroninio rinkėjų sąrašo, elektroniniame rinkėjų sąraše nurodoma, kad rinkėjas atvyko balsuoti. Komisijos narys, nustatęs, kad rinkėjas atvyko į tą rinkimų apylinkę, į kurios rinkėjų sąrašą jis įrašytas, įteikia rinkėjui rinkimų apylinkės antspaudu antspauduotą atvykimo lapelį, kuriame nurodyta, kelintas rinkėjas atvyko balsuoti, ir nurodo, į kurį komisijos narį kreiptis rinkimų biuletenių. Draudžiama vienam rinkėjui išduoti kelis atvykimo lapelius arba išduoti kitam rinkėjui skirtą atvykimo lapelį. Jeigu asmuo, atvykęs į balsavimo patalpą, neturi reikalingų dokumentų arba neaišku, ar jis įrašytas į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, komisijos narys šiam asmeniui atvykimo lapelio neišduoda, įteikia jam svečio lapelį ir siunčia jį pas komisijos pirmininką ar pirmininko pavaduotoją išsiaiškinti dėl balsavimo.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2439](#), 2019-09-26, paskelbta TAR 2019-10-07, i. k. 2019-15886

2. Komisijos narys, kuriam pavesta išduoti rinkimų biuletenius, pagal pateiktus dokumentus nustatęs, kad atvykęs balsuoti asmuo tikrai yra į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą įrašytas asmuo, arba jeigu rinkimų komisijos pirmininkui raštu tai paliudija du į tos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą įrašyti asmenys, rinkėjų sąraše suranda rinkėjo pavardę ir paima iš asmens atvykimo lapelį. Po to, kai rinkėjas ir rinkimų biuletenius išduodantis komisijos narys pasirašo rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše, rinkėjui išduodami rinkimų biuleteniai. Atvykimo lapelis rinkėjui negražinamas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

Nr. [XIII-2439](#), 2019-09-26, paskelbta TAR 2019-10-07, i. k. 2019-15886

3. Išduoti rinkėjui kitam rinkėjui skirtus rinkimų biuletenius, išskyrus šio įstatymo 63 straipsnio 4 dalyje nustatytą atvejį, draudžiama. Šį reikalavimą pažeidęs rinkimų komisijos narys atsako įstatymų nustatyta tvarka.

63 straipsnis. Balsavimo tvarka

1. Gavęs rinkimų biuletenius, rinkėjas eina į balsavimo kabiną ir joje biuletenius užpildo. Rinkimų kabinoje draudžiama fotografuoti biuletenių užpildymą. Pildyti rinkimų biuletenius ne balsavimo kabinoje draudžiama. Jeigu rinkėjas sugadino rinkimų biuletenį ir prašo išduoti naują, rinkimų komisijos narys rinkėjo sugadintą rinkimų biuletenį perbraukia, ant jo pasirašo ir išduoda rinkėjui naują rinkimų biuletenį.

2. Daugiamandatės rinkimų apygardos rinkimų biuletenyje rinkėjas pažymi tą kandidatų sąrašą, už kurį jis balsuoja už, ir specialiai pirmumo balsams nurodyti skirtuose rinkimų biuletenio laukeliuose įrašo pasirinktų šio sąrašo kandidatų rinkimų numerius. Jeigu rinkimų biuletenyje to paties kandidato rinkimų numeris įrašytas du ar daugiau kartų, šiam kandidatui pagal šį biuletenį įskaitomas tik vienas balsas. Vienmandatės rinkimų apygardos rinkimų biuletenyje rinkėjas pažymi tą kandidatą į savivaldybės tarybos narius – merus, už kurį jis balsuoja už.

3. Užpildytus rinkimų biuletenius rinkėjas pats įmeta į balsadėžę.

4. Jeigu rinkėjas dėl neįgalumo ar kitokių priežasčių negali pats atlikti šiame straipsnyje nurodytų veiksmų, jo prašymu rinkimų biuletenius užpildo pasirinktas kitas asmuo. Šis asmuo privalo rinkimų biuletenius užpildyti rinkėjo akivaizdoje ir pagal jo nurodymą, išsaugoti balsavimo paslaptį ir rinkėjo akivaizdoje įmesti biuletenius į balsadėžę. Komisijos nariams, rinkimų stebėtojams ir atstovams rinkimams draudžiama atlikti balsavimo veiksmus už neįgalumą turintį ar dėl kitokių priežasčių negalintį atlikti balsavimo veiksmų rinkėją.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1778](#), 2018-12-13, paskelbta TAR 2018-12-21, i. k. 2018-21114

5. Sugadinti rinkimų biuleteniai į apskaitą įtraukiami ir laikomi atskirai.

64 straipsnis. Balsavimas specialiuose balsavimo punktuose

1. Balsuoti specialiuose balsavimo punktuose gali rinkėjai, kurie dėl sveikatos būklės ar amžiaus yra sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ar globos įstaigose arba atlieka privalomąją karo tarnybą ir todėl negali atvykti balsuoti į rinkimų apylinkę, arba atlieka tikrąją karo tarnybą, valstybės tarnybą ar dirba pagal darbo sutartis tarptautinėse karinėse operacijose užsienyje, arba atlieka arešto ar laisvės atėmimo bausmę ar yra areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose). Balsuoti specialiuose balsavimo punktuose galima tik balsavimui sudarytuose specialiuose balsavimo punktuose šioje dalyje nurodytų įstaigų vadovų teikimu apylinkės rinkimų komisijos nustatytais valandomis paskutinį trečiadienį, ketvirtadienį ar penktadienį iki rinkimų dienos. Vykdam naujus rinkimus, juose turinčių teisę balsuoti rinkėjų balsavimą tose savivaldybėse, kuriose rinkimų komisijos nesudaromos, organizuoja Vyriausioji rinkimų komisija. Užsienyje esančiuose kariniuose vienetuose balsuojama Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka (nustatant balsavimo datą ir biuletenių perdavimą elektroniniu būdu) krašto apsaugos ministro teikimu. Balsavimo specialiuose balsavimo punktuose išlaidos apmokamos iš valstybės biudžeto lėšų.

2. Už balsavimo specialiuose balsavimo punktuose organizavimą atsako apylinkės, kurios teritorijoje tas specialus balsavimo punktas yra, rinkimų komisijos pirmininkas. Jis kartu su kitų apylinkių rinkimų komisijų pirmininkais, kuriems tai pavedė savivaldybės rinkimų komisija, organizuoja, kad rinkimų komisijos nariai dalyvautų balsuojant specialiuose balsavimo punktuose. Už balsavimo užsienyje esančiuose kariniuose vienetuose organizavimą atsako tų karinių vienetų vadai.

3. Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka įgyvendinant balsavimą iš anksto (balsuojant savivaldybėje, namuose ir specialiuose balsavimo punktuose) dalyvavusių rinkėjų elektroninį žymėjimą, naudojamas išankstinio balsavimo lakštas. Išankstinio balsavimo lakštas yra dokumentas, kurį rinkėjui, balsuojančiam ne rinkimų dieną, atspausdina rinkimų komisija ar įstaigos, turinčios specialų balsavimo punktą, vadovas (ar jo įgaliotas asmuo) iš Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinės sistemos. Balsuojant ne rinkimų dieną, išankstinio balsavimo lakštas yra būtinas. Šį lakštą sudaro trys dalys. Pirmojoje dalyje pateikiama informacija apie rinkėją ir jam išduotus balsavimo dokumentus. Ši dalis po balsavimo saugoma rinkimų komisijoje. Antroji dalis – užpildyto išorinio balsavimo voko priėmimo kvitas, išduodamas rinkėjui, jam pateikus po balsavimo užklijuotą išorinį voką. Trečioji dalis – informacinis rinkėjo lapelis, kartu su balsavimo dokumentais atiduodamas rinkėjui, kuris balsuodamas jį įdeda į išorinį balsavimo voką. Informaciniame rinkėjo lapelyje nurodoma rinkėjo vardas ir pavardė, rinkimų apylinkės, į kurios rinkėjų sąrašą yra įrašytas rinkėjas, pavadinimas, numeris ir balsavimo patalpos adresas, rinkėjo eilės numeris rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2439](#), 2019-09-26, paskelbta TAR 2019-10-07, i. k. 2019-15886

4. Šio įstatymo 66, 67 ir 68 straipsniuose nurodytose vietose turi būti patalpa (vieta), kurioje rinkėjas galėtų netrukdomas ir slaptai užpildyti rinkimų biuletenius ir įdėti juos į

balsavimo voką. Šiais atvejais balsavimą gali stebėti rinkimų stebėtojai, turintys rinkimų stebėtojo pažymėjimą stebėti rinkimus bet kurioje rinkimų apylinkėje.

5. Apylinkės rinkimų komisijos nariai, komisijos pirmininko paskirti dirbti specialiaame balsavimo punkte, rinkimų dokumentus rinkėjui išduoda Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka. Kartu su rinkimų biuleteniais rinkėjui išduodami balsavimo vokai. Išorinį balsavimo voką komisijos narys adresuoja tai apylinkės rinkimų komisijai, kuri nurodyta informaciniame rinkėjo lapelyje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2439](#), 2019-09-26, paskelbta TAR 2019-10-07, i. k. 2019-15886

6. Rinkėjas balsuoja asmeniškai ir slapta:

- 1) užpildo rinkimų biuletenius;
- 2) užpildytus rinkimų biuletenius įdeda į vidinį balsavimo voką;
- 3) užklijuoja vidinį balsavimo voką;
- 4) vidinį balsavimo voką kartu su informaciniu rinkėjo lapeliu įdeda į išorinį balsavimo

voką;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2439](#), 2019-09-26, paskelbta TAR 2019-10-07, i. k. 2019-15886

5) užklijuoja išorinį balsavimo voką.

7. Užklijuotą išorinį balsavimo voką (su jame esančiais informaciniu rinkėjo lapeliu, vidiniu balsavimo voku ir rinkimų biuleteniais) rinkėjas įteikia apylinkės rinkimų komisijos nariui, išdavusiam jam rinkimų dokumentus. Šis, gavęs rinkėjo įteiktą voką, šį voką rinkėjo akivaizdoje užklijuoja specialiu ženklu ir išduoda rinkėjui šio voko priėmimo kvitą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2439](#), 2019-09-26, paskelbta TAR 2019-10-07, i. k. 2019-15886

8. Šio straipsnio 6 ir 7 dalyse nurodytus veiksmus rinkėjas atlieka pats. Jeigu rinkėjas dėl neįgalumo ar kitokių priežasčių šių veiksmų negali atlikti pats, jo prašymu juos atlieka rinkėjo pasirinktas asmuo. Šis asmuo rinkimų biuletenius privalo užpildyti rinkėjo akivaizdoje, pagal jo nurodymą ir išsaugoti balsavimo paslaptį.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1778](#), 2018-12-13, paskelbta TAR 2018-12-21, i. k. 2018-21114

9. Komisijos nariams, rinkimų stebėtojams draudžiama už rinkėjus atlikti šio straipsnio 6 ir 7 dalyse nurodytus veiksmus, taip pat priimti iš rinkėjų neužklijuotus išorinius balsavimo vokus, išduoti rinkėjams rinkimų dokumentus kitose vietose ir kitiems asmenims, negu nustatyta šio įstatymo 66, 67 ir 68 straipsniuose.

10. Rinkėjams draudžiama išsinešti iš specialaus balsavimo punkto rinkimų biuletenius, balsavimo vokus ar juos perduoti kitiems asmenims.

11. Rinkėjų, balsavusių specialiaame balsavimo punkte, iš anksto ar namuose kitose rinkimų apygardose, užpildytiems balsavimo vokams perduoti į savo rinkimų apygardas Vyriausioji rinkimų komisija naudoja pašto paslaugų teikėjų paslaugomis.

12. Specialiaame balsavimo punkte rinkėjų užpildytus balsavimo vokus apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka pateikia pašto paslaugų teikėjams.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

65 straipsnis. Balsavimas namuose ir balsavimas iš anksto

1. Balsuoti namuose gali tik šie rinkėjai: neįgalieji, dėl ligos laikinai nedarbingi rinkėjai, sukakę 70 metų ir vyresni rinkėjai, jeigu jie dėl sveikatos būklės patys negali atvykti rinkimų dieną į rinkimų apylinkę ir jeigu jie pateikė Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos

rinkėjo prašymą balsuoti namuose, ir jeigu yra įrašyti į namuose balsuojančių rinkėjų sąrašus. Šiuos sąrašus sudarančios ir tikslinančios rinkimų komisijos turi teisę duomenis apie neįgalius asmenis gauti iš Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ar jos teritorinių skyrių, o duomenis apie laikinai nedarbingus asmenis – iš sveikatos priežiūros įstaigų. Šių duomenų rinkimų komisijos negali skleisti ir juos naudoja tik namuose balsuojančių rinkėjų sąrašų sudarymo ir tikslinimo tikslais. Rinkimų komisijų nariai, platindami pranešimus apie rinkimus, privalo juos įteikti asmeniškai tiems rinkėjams, kurie turi teisę balsuoti namuose.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2439](#), 2019-09-26, paskelbta TAR 2019-10-07, i. k. 2019-15886

2. Balsuoti iš anksto gali rinkėjai, kurie rinkimų dieną negali atvykti balsuoti į rinkimų apylinkę. Rinkėjų balsavimą iš anksto organizuoja savivaldybės rinkimų komisija. Balsavimas iš anksto turi vykti nuo 8 iki 20 valandos paskutinį trečiadienį ir ketvirtadienį iki rinkimų dienos iš anksto parengtose ir balsavimui tinkamose patalpose, esančiose pastate, kuriame yra savivaldybės mero (administracijos direktoriaus) darbo vieta. Rinkimų biuleteniams ir balsavimo vokams išduoti ir priimti balsuojant iš anksto savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas paskiria ne mažiau kaip 2 savivaldybės rinkimų komisijos ar apylinkių rinkimų komisijų narius, kurie negali būti pasiūlyti tos pačios politinės partijos. Balsavimą iš anksto prižiūri savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas ar jo pavedimu savivaldybės rinkimų komisijos narys. Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas, jo įgaliotas šios komisijos narys ar savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas, Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka nustatę rinkėjų papirkimo ar kitus rinkėjų teises šiurkščiai pažeidžiančius atvejus, privalo sustabdyti balsavimą iš anksto, iki pažeidimai bus pašalinti ir rinkimus bus galima vykdyti laisvai ir demokratiškai pagal šio įstatymo reikalavimus.

3. Rinkėjų prašymai balsuoti namuose pateikiami apylinkių rinkimų komisijoms. Rinkėjų, gyvenančių konkrečios rinkimų apylinkės teritorijoje, prašymai balsuoti namuose telefonu, elektroniniu paštu ir pateikiant prašymą pradedami priimti įteikiant jiems pranešimus apie rinkimus ir baigiami priimti paskutinį trečiadienį iki rinkimų dienos. Rinkėjų, kurie laikinai apsistoję konkrečios rinkimų apylinkės teritorijoje ir nėra įrašyti į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, prašymai balsuoti namuose baigiami priimti paskutinį antradienį iki rinkimų dienos. Rinkėjas, kuris dėl neįgalumo ar kitokių priežasčių pats negali užpildyti prašymo balsuoti namuose ar jo įteikti apylinkės rinkimų komisijai, gali pavesti šiuos veiksmus už jį atlikti savo šeimos nariui, kaimynui ar juo besirūpinančiam asmeniui arba komisijos nariui. Šie asmenys rinkėjo prašymą pasirašo ir nurodo savo vardą, pavardę ir asmens kodą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1778](#), 2018-12-13, paskelbta TAR 2018-12-21, i. k. 2018-21114

Nr. [XIII-2439](#), 2019-09-26, paskelbta TAR 2019-10-07, i. k. 2019-15886

4. Į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą įrašytų namuose balsuojančių rinkėjų sąrašą paskutinį ketvirtadienį iki rinkimų dienos sudaro ir tvirtina apylinkės rinkimų komisija. Rinkėjų, kurie gyvena ar laikinai apsistoję konkrečios rinkimų apylinkės teritorijoje, bet įrašyti į kitos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą ir jį tikslinant į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą nebuvo įrašyti, sąrašą paskutinį trečiadienį iki rinkimų dienos sudaro ir tvirtina savivaldybės rinkimų komisija.

5. Balsavimo vokus ir rinkimų biuletenius rinkėjams, kurie įrašyti į namuose balsuojančių rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą ir kurie yra šios rinkimų apylinkės rinkėjai, paskutinį penktadienį arba šeštadienį iki rinkimų dienos nuo 8 iki 20 valandos į namus pristato ne mažiau kaip 2 apylinkės rinkimų komisijos nariai. Balsavimo vokus ir rinkimų biuletenius rinkėjams, kurie įrašyti į namuose balsuojančių savivaldybės rinkėjų sąrašą, bet neįrašyti į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje jie laikinai apsistoję, rinkėjų sąrašą, paskutinį ketvirtadienį iki rinkimų dienos į namus pristato ne mažiau kaip 2 savivaldybės rinkimų komisijos nariai ar jos pirmininko pavedimu – ne mažiau kaip 2 apylinkės rinkimų komisijos nariai. Balsavimą

namuose ir balsavimą iš anksto gali stebėti rinkimų stebėtojai, turintys pažymėjimą stebėti rinkimus bet kurioje šios savivaldybės rinkimų apylinkėje. Pasibaigus balsavimui, užklijuoti išoriniai balsavimo vokai perduodami savivaldybės rinkimų komisijai, o ši juos perduoda apylinkių rinkimų komisijoms. Namuose ir iš anksto balsavusių rinkėjų sąrašus, nepanaudotus rinkimų biuletenius įtraukia į apskaitą ir saugo balsavimą organizavusios rinkimų komisijos, o pasibaigus rinkimams, kartu su kitais rinkimų dokumentais perduoda atitinkamai savivaldybės rinkimų komisijai ar Vyriausiajai rinkimų komisijai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

6. Konkretų rinkimų komisijos narių atvykimo pas namuose balsuojančius rinkėjus grafiką tvirtina apylinkės ar savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas ne vėliau kaip atitinkamai paskutinį ketvirtadienį ar trečiadienį iki rinkimų dienos 12 valandos. Šis grafikas yra viešas, jo kopija iškabinama apylinkės (savivaldybės) rinkimų komisijos skelbimų lentoje grafiko patvirtinimo dieną. Vykti pas namuose balsuojančius rinkėjus kartu gali tik skirtingų partijų pasiūlyti rinkimų komisijos nariai ir rinkimų stebėtojai.

7. Balsavimui namuose ir balsavimui iš anksto taikomos šio įstatymo 64 straipsnio 4, 5, 6, 8 ir 9 dalių nuostatos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

8. Užklijuotą išorinį balsavimo voką (su jame esančiais informaciniu rinkėjo lapeliu, vidiniu balsavimo voku ir rinkimų biuleteniais) rinkėjas įteikia apylinkės (savivaldybės) rinkimų komisijos nariui. Šis, gavęs rinkėjo įteiktą voką, šį voką rinkėjo akivaizdoje užklijuoja specialiu ženklu ir išduoda rinkėjui šio voko priėmimo kvitą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2439](#), 2019-09-26, paskelbta TAR 2019-10-07, i. k. 2019-15886

9. Komisijos nariams ir rinkimų stebėtojams draudžiama už rinkėją atlikti šio įstatymo 64 straipsnio 6 ir 7 dalyse nurodytus veiksmus, taip pat priimti iš rinkėjo neužklijuotą išorinį balsavimo voką. Rinkėjams draudžiama išsinešti biuletenius ar juos perduoti kitiems asmenims.

10. Iš anksto balsavusių rinkėjų užpildytus balsavimo vokus savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka pateikia pašto paslaugų teikėjams.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

66 straipsnis. Balsavimas sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ir globos įstaigose

1. Rinkėjai, kurie dėl sveikatos būklės ar amžiaus yra sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ar globos įstaigose, turi teisę balsuoti šiose įstaigose.

2. Savivaldybės rinkimų komisija ne vėliau kaip iki rinkimų dienos likus 15 dienų šio straipsnio 1 dalyje nurodytų įstaigų vadovų teikimu sudaro specialių balsavimo punktų sąrašą ir nustato tokį jų darbo laiką, kad balsavimo specialiuose balsavimo punktuose dienos atitiktų šio įstatymo 64 straipsnio 1 dalį.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų įstaigų vadovai sudaro specialiuose balsavimo punktuose balsuojančių rinkėjų sąrašus. Specialiame balsavimo punkte balsuojančių rinkėjų sąraše turi būti nurodyta: rinkėjo vardas ir pavardė, asmens kodas. Specialiame balsavimo punkte balsuojančių rinkėjų sąrašą įstaigos vadovas perduoda savivaldybės rinkimų komisijai, iš jos gauna išankstinio balsavimo lakštus arba juos išspausdina pagal elektroninių ryšių priemonėmis gautus duomenis ir užtikrina jų įteikimą rinkėjams, skiria balsavimui tinkamas patalpas ir atsako, kad rinkėjams būtų pranešta apie specialaus balsavimo punkto darbo vietą ir laiką, taip pat kad rinkėjams būtų sudarytos sąlygos į jį atvykti.

4. Rinkėjai, neturintys judėjimo sutrikimų, balsuoja šio įstatymo 64 straipsnyje nustatyta tvarka. Pas rinkėjus, turinčius judėjimo sutrikimų, atvyksta ne mažiau kaip 2 apylinkės rinkimų komisijos nariai, rinkimų stebėtojai (jeigu jie pageidauja).

5. Rinkėjai, kurie dėl negalumo ar kitokių priežasčių negali patys atlikti balsavimo veiksmų, gali pavesti juos atlikti kitiems asmenims. Šie asmenys rinkimų biuletenius privalo užpildyti rinkėjo akivaizdoje pagal jo nurodymą ir išsaugoti balsavimo paslaptį.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1778](#), 2018-12-13, paskelbta TAR 2018-12-21, i. k. 2018-21114

6. Rinkimų komisijos nariams, rinkimų stebėtojams draudžiama už rinkėją atlikti balsavimo veiksmus, taip pat priimti iš rinkėjo neužklijuotą išorinį balsavimo voką.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

67 straipsnis. Balsavimas kariniuose vienetuose

1. Rinkėjai, atliekantys privalomąją karo tarnybą, turi teisę balsuoti kariniuose vienetuose, kuriuose atlieka tarnybą. Rinkėjai, atliekantys tikrąją karo tarnybą, valstybės tarnybą ar dirbantys pagal darbo sutartį tarptautinėse karinėse operacijose užsienyje, turi teisę balsuoti užsienyje esančiuose kariniuose vienetuose, dalyvaujančiuose tose tarptautinėse karinėse operacijose. Balsavimo užsienyje esančiuose kariniuose vienetuose laiką ir tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija krašto apsaugos ministro teikimu.

2. Savivaldybės rinkimų komisija ne vėliau kaip iki rinkimų dienos likus 15 dienų Lietuvos Respublikos teritorijoje esančių karinių vienetų vadų teikimu sudaro specialių balsavimo punktų sąrašą ir nustato tokį jų darbo laiką, kad balsavimo specialiuose balsavimo punktuose dienos atitiktų šio įstatymo 64 straipsnio 1 dalį.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

3. Karinių vienetų vadai sudaro specialiuose balsavimo punktuose balsuojančių rinkėjų sąrašus. Specialiame balsavimo punkte balsuojančių rinkėjų sąraše turi būti nurodyta: rinkėjo vardas ir pavardė, asmens kodas, savivaldybė, į kurios rinkėjų sąrašą rinkėjas yra įrašytas. Specialiame balsavimo punkte balsuojančių rinkėjų sąrašą karinio vieneto vadas perduoda savivaldybės rinkimų komisijai, iš jos gauna išankstinio balsavimo lakštus arba juos išspausdina pagal elektroninių ryšių priemonėmis gautus duomenis ir užtikrina jų įteikimą rinkėjams, skiria balsavimui tinkamas patalpas ir atsako, kad rinkėjams būtų pranešta apie specialaus balsavimo punkto darbo vietą ir laiką, taip pat kad rinkėjams būtų sudarytos sąlygos į jį atvykti. Jeigu nėra sąlygų sudaryti specialų balsavimo punktą arba užtikrinti, kad rinkėjai galės tinkamai atlikti balsavimo veiksmus, karinių vienetų vadai (išskyrus užsienyje esančių karinių vienetų vadus) sudaro sąlygas rinkėjams parvykti rinkimų dieną į rinkimų apylinkę, į kurios rinkėjų sąrašą jie įrašyti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

4. Balsavimui kariniuose vienetuose taikomos šio įstatymo 64 straipsnio 6, 7, 8 ir 10 dalių nuostatos.

68 straipsnis. Balsavimas bausmių vykdymo įstaigose

1. Rinkėjai, atliekantys arešto ar laisvės atėmimo bausmę arba esantys areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose), turi teisę balsuoti savo bausmės vykdymo įstaigoje. Balsavimui bausmių vykdymo įstaigose taikomos šio įstatymo 64 straipsnio nuostatos.

2. Savivaldybės rinkimų komisija ne vėliau kaip iki rinkimų dienos likus 15 dienų bausmių vykdymo įstaigų vadovų teikimu sudaro specialių balsavimo punktų sąrašą ir nustato tokį jų darbo laiką, kad balsavimo dienos atitiktų šio įstatymo 64 straipsnio 1 dalį.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

3. Bausmių vykdymo įstaigų vadovai sudaro specialiuose balsavimo punktuose balsuojančių rinkėjų sąrašus. Specialiame balsavimo punkte balsuojančių rinkėjų sąrašė turi būti nurodyta: rinkėjo vardas ir pavardė, asmens kodas, savivaldybė, į kurios rinkėjų sąrašą rinkėjas yra įrašytas. Specialiame balsavimo punkte balsuojančių rinkėjų sąrašą bausmių vykdymo įstaigos vadovas perduoda savivaldybės rinkimų komisijai, iš jos gauna išankstinio balsavimo lakštus arba juos išspausdina pagal elektroninių ryšių priemonėmis gautus duomenis ir užtikrina jų įteikimą rinkėjams prieš balsavimą, skiria balsavimui tinkamas patalpas ir atsako, kad rinkėjams būtų pranešta apie specialaus balsavimo punkto darbo vietą ir laiką, taip pat kad rinkėjams būtų sudarytos sąlygos į jį atvykti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

4. Balsavimui areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose) taikomos šio straipsnio ir šio įstatymo 64 straipsnio nuostatos.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS BALSŲ SKAIČIAVIMAS

69 straipsnis. Balsavimo vokų, specialių ženklų ir rinkimų biuletenių apskaita

1. Balsavimo vokų ir rinkimų biuletenių apskaitos tvarką Lietuvos Respublikoje nustato ir šią apskaitą tvarko Vyriausioji rinkimų komisija.

2. Balsavimo vokų, specialių ženklų ir rinkimų biuletenių apskaitą, išdavimą ir priėmimą balsuojant namuose ir specialiuose balsavimo punktuose tvarko apylinkių rinkimų komisijų pirmininkai. Apskaitos duomenis apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas nurodo specialiai tam skirtame žurnale.

3. Balsavimo vokų ir rinkimų biuletenių, naudojamų balsuojant užsienyje esančiuose kariniuose vienetuose, apskaitą, išdavimą ir priėmimą tvarko tų karinių vienetų vadai. Karinių vienetų vadai Vyriausiajai rinkimų komisijai perduoda rinkimų dokumentų apskaitos duomenis, nepanaudotus balsavimo vokus, rinkimų biuletenius ir balsavimo vokus su rinkėjų užpildytais rinkimų biuleteniais. Gautus balsavimo vokus su rinkėjų užpildytais rinkimų biuleteniais Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip iki rinkimų dienos persiunčia rinkimų apylinkės, į kurios rinkėjų sąrašą įrašytas rinkėjas, komisijai.

4. Balsavimo vokus su rinkėjų užpildytais rinkimų biuleteniais pašto paslaugų teikėjai įteikia savivaldybių rinkimų komisijoms rinkimų dieną ne vėliau kaip iki 11 valandos, o savivaldybių rinkimų komisijos perduoda juos apylinkių rinkimų komisijoms iki balsavimo pabaigos.

5. Rinkėjų, kurie namuose balsavo paskutinį ketvirtadienį iki rinkimų dienos, išorinius balsavimo vokus, nepanaudotus ir sugadintus rinkimų biuletenius, vokų priėmimo kvitus, specialius ženklus savivaldybės rinkimų komisijai perduoda rinkimų komisijų nariai, kurie pagal šio įstatymo 65 straipsnio nuostatas vyko pas namuose balsuojančius rinkėjus. Savivaldybės rinkimų komisija ne vėliau kaip paskutinį penktadienį iki rinkimų dienos išorinius balsavimo vokus perduoda pašto paslaugų teikėjams.

6. Rinkėjų, kurie namuose balsavo paskutinį penktadienį ar šeštadienį iki rinkimų dienos, išoriniai balsavimo vokai, nepanaudoti ir sugadinti rinkimų biuleteniai, pirmosios balsavimo lakšto dalys, specialūs ženklai iki tos pačios dienos 21 valandos perduodami apylinkės rinkimų komisijos pirmininkui. Apylinkės rinkimų komisija, patikrinusi gautus rinkimų dokumentus, sprendžia, ar balsavimas namuose atitiko šio įstatymo reikalavimus.

7. Išoriniai balsavimo vokai saugomi kartu su rinkimų biuleteniais.

8. Prieš pradėdant skaičiuoti rinkėjų balsus, iš savivaldybės rinkimų komisijos gauti balsavusių rinkėjų išoriniai balsavimo vokai sudedami kartu su namuose balsavusių rinkėjų išoriniais balsavimo vokais, sumaišomi ir skaičiuojami pagal šio įstatymo 73 straipsnį.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

70 straipsnis. Apylinkės rinkimų komisijos darbo organizavimas skaičiuojant balsus

1. Balsų skaičiavimą apylinkės rinkimų komisijoje organizuoja ir jam vadovauja šios komisijos pirmininkas. Jo nurodymai skaičiuojant balsus privalomi ir juos turi vykdyti visi balsavimo patalpoje esantys asmenys. Apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas turi užtikrinti, kad balsai būtų skaičiuojami pagal nustatytą tvarką, ir turi teisę pareikšti įspėjimą bet kuriam balsavimo patalpoje esančiam asmeniui, jeigu šis trukdo komisijai dirbti ar netinkamai atlieka savo pareigas. Tokį savo sprendimą komisijos pirmininkas paskelbia viešai. Sprendimas įrašomas į balsų skaičiavimo protokolą. Sprendimas privalo būti vykdomas nedelsiant, o prireikus apylinkės rinkimų komisija jį gali svarstyti tik po to, kai bus pasirašytas balsų skaičiavimo protokolai.

2. Visi į rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą įrašomi duomenys turi būti viešai paskelbti taip, kad juos girdėtų visi dalyvaujantys skaičiuojant balsus asmenys. Jeigu dėl rinkimų biuletenio galiojimo ar žymų prasmės kyla abejonių, komisijos pirmininkas biuletenį pateikia komisijos nariams ir skelbia balsavimą dėl jo įvertinimo (jeigu tokių biuletenių yra keletas, jie teikiami po vieną). Šio balsavimo rezultatai užrašomi ant biuletenio tuščiojoje pusėje.

71 straipsnis. Rinkimų biuletenių apskaita rinkimų apylinkėse

1. Uždarius balsavimo patalpą, apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 rinkimų komisijos narių, užklijuoja ir antspauduoja balsadėžės plyšį.

2. Atskirai iš kiekvieno apylinkės rinkimų komisijos nario surenkami nepanaudoti rinkimų biuleteniai, viešai suskaičiuojami, jų skaičius įrašomas į balsų skaičiavimo protokolą. Pagal parašus rinkėjų sąrašė, atvykimo lapelius, rinkėjų sugadintus ir grąžintus pakeisti naujais rinkimų biuletenius patikrinama, ar komisijos narys visus rinkimų biuletenius išdavė teisėtai.

3. Nepanaudotus ir sugadintus rinkimų biuletenius rinkimų komisija viešai suskaičiuoja, anuliuoja nukirpdama dešinią viršutinę kampą, sudeda į specialiai tam skirtus vokus ir šiuos vokus antspauduoja. Nepanaudotų ir sugadintų biuletenių skaičius įrašomas į balsų skaičiavimo protokolą.

72 straipsnis. Rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje balsavusių rinkėjų balsų skaičiavimas

1. Apylinkės rinkimų komisija, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 jos narių, apžiūri rinkimų apylinkės balsadėžę, ar nepažeisti antspaudai ir ar nėra kitų požymių, kad ji galėjo būti atidaryta ar kitaip būtų buvę įmanoma iš jos išimti rinkimų biuletenius. Jeigu ne mažiau kaip 3/5 apylinkės rinkimų komisijos narių priima sprendimą, kad balsadėžė buvo pažeista, dėl to surašomas aktas, balsadėžė supakuojama, paketas antspauduojamas ir balsai neskaičiuojami. Balsadėžė pristatoma savivaldybės rinkimų komisijai, kad ši priimtų sprendimą dėl šioje balsadėžėje esančių balsų skaičiavimo.

2. Įsitikinus, kad balsadėžė nebuvo pažeista, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 apylinkės rinkimų komisijos narių ir rinkimų stebėtojų, ji atidaroma, visi rinkimų biuleteniai sudedami ant stalų, ant kurių negali būti jokių kitų dokumentų bei rašymo priemonių (išskyrus juodus grafitinius pieštukus), ir apylinkės rinkimų komisija suskaičiuoja visus balsadėžėje buvusius rinkimų biuletenius. Apylinkės rinkimų komisija, skaičiuodama rinkimų biuletenius, visus rinkimų biuletenius gali suskirstyti į grupes pagal rinkėjų už kandidatų sąrašus, kandidatus į savivaldybės tarybos narius – merus paduotus balsus ir papildomai išskirti negaliojančių biuletenių grupę. Suskaičiavus kiekvienai grupei priskirtus rinkimų biuletenius, nustatomi rinkėjų už kandidatų sąrašus ir kandidatus į savivaldybės tarybos narius – merus paduoti balsai ir

negaliojančių biuletenių skaičius. Iš visų rinkimų biuletenių turi būti išskirti, jeigu aptinkama, neturintys būtinų požymių (nenustatytos formos, neantspauduoti ar ne šios rinkimų komisijos antspaudu antspauduoti ir pan.) rinkimų biuleteniai. Apie tokius rinkimų biuletenius nedelsiant turi būti pranešta savivaldybės rinkimų komisijai ir apie tai įrašyta į rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą. Visi rinkimų biuleteniai turi būti perskaičiuoti du kartus. Antrą kartą patikrinti, ar biuletenių grupės sudarytos pagal rinkėjų padarytas žymas, ir rinkimų biuletenius perskaičiuoti turi kiti komisijos nariai. Skaičiavimo rezultatai turi būti paskelbti ir įrašyti į rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą, suskaičiuoti rinkimų biuleteniai sudėti į specialų voką (vokus), kuris (kurie) užklijuojamas (užklijuojami) ir saugomas (saugomi). Po to, kai apylinkės rinkimų komisija nustatė, kiek kandidatų sąrašai, kandidatai į savivaldybės tarybos narius – merus gavo rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje balsavusių rinkėjų balsų, pradedami skaičiuoti balsavimo vokais balsavusių rinkėjų balsai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

3. Rinkimų biuleteniai, pagal kurių žymas galima nustatyti, už kurį kandidatų sąrašą ar kandidatą į savivaldybės tarybos narius – merus balsavo rinkėjas, bet negalima nustatyti, kam jis atidavė pirmumo balsą ar balsus, vien dėl to negali būti pripažinti negaliojančiais. Jeigu rinkėjas rinkimų biuletenyje nenurodė kandidato rinkimų numerio, nurodė nesamą kandidato rinkimų numerį arba pagal įrašą ar įrašus dėl pirmumo balsų neįmanoma nustatyti rinkėjo valios, pirmumo balsas ar balsai pagal šio biuletenio antrosios dalies specialųjį laukelį (laukelius) neskaičiuojami. Jeigu rinkimų biuletenyje to paties kandidato rinkimų numeris įrašytas daugiau negu vieną kartą, šiam kandidatui pagal šį biuletenį įskaitomas tik vienas balsas.

4. Sprendimą dėl rinkimų biuletenio pripažinimo negaliojančiu arba sprendimą tuo atveju, kai kyla komisijos narių ginčas dėl rinkimų biuletenio žymų įvertinimo, priima rinkimų komisija balsavimu. Šio balsavimo rezultatai nurodomi kitoje to rinkimų biuletenio pusėje.

5. Balsai skaičiuojami taip, kad šią procedūrą, rinkėjų žymas rinkimų biuleteniuose galėtų matyti visi balsų skaičiavimo metu dalyvaujantys rinkimų stebėtojai (stebėtojas), visuomenės informavimo priemonių atstovai ir įsitikinti, kad balsai skaičiuojami sąžiningai ir teisingai. Rinkimų komisija privalo vieną kartą balsus perskaičiuoti, jeigu iki balsų skaičiavimo protokolo pasirašymo to pareikalauja bent vienas komisijos narys ar rinkimų stebėtojas.

6. Konkrečią rinkimų biuletenių ir balsų skaičiavimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip iki rinkimų likus 14 dienų.

73 straipsnis. Balsavusių balsavimo vokais rinkėjų apskaita, jų paduotų balsų ir kandidatų pirmumo balsų skaičiavimas

Pakeistas straipsnio pavadinimas:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

1. Suskaičiavus balsadėžėje rastus rinkimų biuletenius, pradedami skaičiuoti iš rinkėjų, balsavusių ne rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje, gauti rinkimų biuleteniai:

1) apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas pateikia neatplėštus visus gautus išorinius balsavimo vokus. Jų skaičius paskelbiamas ir įrašomas į balsų skaičiavimo protokolą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

2) išoriniai vokai po vieną atplėšiami;

3) iš išorinio voko išimamas informacinis rinkėjo lapelis, garsiai perskaitoma rinkėjo pavardė, ji sutikrinama su apylinkės rinkėjų sąrašu ir vidinis balsavimo vokas antspauduojamas rinkimų apylinkės antspaudu. Jeigu informaciniame rinkėjo lapelyje įrašytas asmuo, kurio nėra rinkėjų sąrašė, arba rinkėjų sąrašė yra rinkėjo parašas, liudijantis, kad jis jau balsavo rinkimų apylinkėje, arba yra įrašas, nurodantis, kad rinkėjas balsavo kitoje rinkimų apylinkėje, arba yra gautas kitas to paties rinkėjo balsavimo vokas, arba išoriniame voke nėra informacinio rinkėjo

lapelio, arba išoriniame voke yra įdėta daugiau kaip vienas vidinis balsavimo vokus, antspaudas nededamas ir laikoma, kad voke esantis rinkimų biuletenis negalioja, ir vokus neatplėšiamas. Ant vidinio (vidinių) balsavimo voko (vokų) būtina pažymėti, kad voke esantis rinkimų biuletenis negalioja. Tokių vokų turinys rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokole neįskaičiuojamas;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

Nr. [XIII-2439](#), 2019-09-26, paskelbta TAR 2019-10-07, i. k. 2019-15886

4) apylinkės rinkėjų sąrašą prie rinkėjo, kurio balsas gautas balsuojant vokais, pavardės įrašoma „balsavo vokais“ arba „BV“;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

5) antspauduotas vidinis balsavimo vokus įmetamas į balsadėžę, įrengtą ir antspauduotą pagal nustatytus reikalavimus;

6) baigus peržiūrėti visus gautus balsavimo vokus, balsadėžė atidaroma ir atplėšiami antspauduoti vidiniai balsavimo vokai. Jeigu balsavimo voke yra daugiau kaip vienas vienmandatės rinkimų apygardos rinkimų biuletenis arba daugiau kaip vienas daugiamandatės rinkimų apygardos rinkimų biuletenis, visi voke esantys biuleteniai pripažįstami negaliojančiais. Toliau gauti balsai skaičiuojami pagal šio įstatymo 71 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

2. Jeigu rinkimų apylinkėje (komisijoje) yra tik vienas antspauduotas vidinis balsavimo vokus, kad nebūtų pažeista balsavimo paslaptis, jis neatplėšiamas ir perduodamas šią komisiją sudariusiai savivaldybės rinkimų komisijai, kuri balsavimo rezultatus įrašo į savo balsų skaičiavimo protokolą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

3. Po to, kai yra suskaičiuoti balsavimo patalpoje, balsavimo vokais už kandidatų sąrašus ir kandidatus į savivaldybės tarybos narius – merus paduoti balsai, kai visi duomenys yra įrašyti į balsų skaičiavimo protokolo pirmąją dalį ir ši protokolo dalis yra pasirašyta komisijos narių, pirmininko ir rinkimų stebėtojų ir apylinkės rinkimų komisija pranešė savivaldybės rinkimų komisijai, kad mandatų balsai yra suskaičiuoti, apylinkės rinkimų komisija gali pradėti skaičiuoti balsus, paduotus už kandidatus (pirmumo balsus). Apylinkės rinkimų komisija gali nuspręsti pirmumo balsus skaičiuoti iš karto arba, jeigu leido savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas, kitą kartą, bet ne vėliau kaip po 24 valandų. Jeigu nusprendžiama pirmumo balsus skaičiuoti kitą kartą, rinkimų biuleteniai, kurie turi būti skaičiuojami, Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka specialiajame voke turi būti perduoti saugoti savivaldybės rinkimų komisijai. Šiuo atveju savivaldybės rinkimų komisija po to, kai priėmė iš apylinkės rinkimų komisijos rinkimų dokumentus, dėl jai perduotuose biuleteniuose pirmumo balsų skaičiavimo turi priimti vieną iš šių sprendimų:

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

4. Jeigu rinkimų komisija pirmumo balsus skaičiuoja kitą kartą arba perskaičiuoja rinkimų biuletenius, ji, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 komisijos narių, patikrina, ar nebuvo pažeistas specialusis vokus (vokai). Jeigu apylinkės rinkimų komisija priima sprendimą, kad specialusis vokus buvo pažeistas ar buvo pakeistas jo turinys, dėl to surašomas aktas, vokus supakuojamas, paketas antspauduojamas ir balsai neskaičiuojami. Paketas pristatomas savivaldybės rinkimų komisijai. Apie tai nedelsiant pranešama Vyriausiajai rinkimų komisijai. Sprendimą dėl šiame pakete esančių balsų skaičiavimo priima savivaldybės rinkimų komisija. Įsitikinus, kad specialusis vokus nebuvo pažeistas, pradedami skaičiuoti pirmumo balsai. Apie

pirmumo balsų skaičiavimo vietą ir laiką, taip pat ir tuo atveju, kai savivaldybės rinkimų komisija nusprendžia perskaičiuoti rinkimų biuletenius, ne vėliau kaip prieš valandą iki skaičiavimo pradžios turi būti paskelbiama dviejose skelbimų lentose: įrengtoje pastate, kuriame yra savivaldybės rinkimų komisijos būstinė, ir pastate, kuriame bus skaičiuojami pirmumo balsai. Skaičiuojant pirmumo balsus, gali dalyvauti rinkimų stebėtojai ir turi budėti policijos pareigūnas. Visi rinkimų biuleteniai sudedami ant stalų, ant kurių negali būti jokių kitų dokumentų bei rašymo priemonių (išskyrus juodus grafitinius pieštukus), ir komisija patikrina, ar yra visi rinkimų biuleteniai, kuriuose reikia suskaičiuoti pirmumo balsus. Konkrečią pirmumo balsų skaičiavimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip iki rinkimų likus 7 dienoms. Pirmumo balsai turi būti skaičiuojami taip, kad šią procedūrą galėtų matyti visi balsų skaičiavimo metu dalyvaujantys asmenys ir įsitikinti, kad balsai skaičiuojami sąžiningai ir teisingai. Suskaičiuoti pirmumo balsai įrašomi į balsų skaičiavimo protokolo antrąją dalį, rinkimų biuleteniai supakuojami, paketas antspauduojamas ir perduodamas savivaldybės rinkimų komisijai.

74 straipsnis. Rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolai

1. Kiekvienoje rinkimų apylinkėje surašomas vienas dviejų dalių daugiamandatės rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolas. Rinkimų apylinkės daugiamandatės rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolo pirmojoje dalyje įrašoma:

- 1) rinkėjų skaičius rinkimų apylinkėje;
- 2) gautų iš savivaldybės rinkimų komisijos rinkimų biuletenių skaičius;
- 3) kiekvienam komisijos nariui išduotų rinkimų biuletenių skaičius, rinkėjams išduotų rinkimų biuletenių skaičius, rinkėjų parašų skaičius, atvykimo lapelių skaičius, nepanaudotų ir sugadintų rinkimų biuletenių skaičius;
- 4) anuliuotų rinkimų biuletenių skaičius;
- 5) rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje balsavusių rinkėjų skaičius;
- 6) balsadėžės atidarymo laikas;
- 7) balsadėžėje rastų rinkimų biuletenių, kuriais rinkėjai nebalsavo nė už vieną kandidatų sąrašą arba balsavo už kelis sąrašus, skaičius;
- 8) balsadėžėje rastų rinkimų biuletenių, kuriais rinkėjai balsavo už vieną kandidatų sąrašą, skaičius;
- 9) balsadėžėje rastų už kiekvieną kandidatų sąrašą paduotų balsų skaičius;
- 10) namuose balsavusių rinkėjų balsavimo vokų skaičius, gautų iš savivaldybės rinkimų komisijos balsavimo vokų skaičius, bendras gautų balsavimo vokų skaičius, antspauduotų vidinių balsavimo vokų skaičius;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

- 11) balsavimo vokais gautų biuletenių, kuriais rinkėjai nebalsavo nė už vieną kandidatų sąrašą arba balsavo už kelis sąrašus, skaičius;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

- 12) balsavimo vokais gautų rinkimų biuletenių, kuriais rinkėjai balsavo už vieną kandidatų sąrašą, skaičius;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

- 13) balsavimo vokais gautų už kiekvieną kandidatų sąrašą paduotų balsų skaičius;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

- 14) visų rinkimų apylinkėje dalyvavusių rinkimuose rinkėjų skaičius;

15) visų biuletenių, kuriais rinkėjai nebalsavo nė už vieną kandidatų sąrašą arba balsavo už kelis sąrašus, skaičius;

16) visų už kiekvieną kandidatų sąrašą paduotų balsų skaičius.

2. Kiekvienoje rinkimų apylinkėje surašomas vienas vienmandatės rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolas. Šiame balsų skaičiavimo protokole įrašoma:

1) rinkėjų skaičius rinkimų apylinkėje;

2) gautų iš savivaldybės rinkimų komisijos vienmandatės rinkimų apygardos rinkimų biuletenių skaičius;

3) kiekvienam komisijos nariui išduotų rinkimų biuletenių skaičius, rinkėjams išduotų rinkimų biuletenių skaičius, rinkėjų parašų skaičius, atvykimo lapelių skaičius, nepanaudotų ir sugadintų rinkimų biuletenių skaičius;

4) anuliuotų rinkimų biuletenių skaičius;

5) rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje balsavusių rinkėjų skaičius;

6) balsadėžės atidarymo laikas;

7) balsadėžėje rastų rinkimų biuletenių, kuriais rinkėjai nebalsavo nė už vieną kandidatą į savivaldybės tarybos narius – merus arba balsavo už kelis kandidatus į savivaldybės tarybos narius – merus, skaičius;

8) balsadėžėje rastų rinkimų biuletenių, kuriais rinkėjai balsavo už vieną kandidatą į savivaldybės tarybos narius – merus, skaičius;

9) balsadėžėje rastų už kiekvieną kandidatą į savivaldybės tarybos narius – merus paduotų balsų skaičius;

10) namuose balsavusių rinkėjų balsavimo vokų skaičius, gautų iš savivaldybės rinkimų komisijos balsavimo vokų skaičius, bendras gautų balsavimo vokų skaičius, antspauduotų vidinių balsavimo vokų skaičius;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

11) balsavimo vokais gautų biuletenių, kuriais rinkėjai nebalsavo nė už vieną kandidatą į savivaldybės tarybos narius – merus arba balsavo už kelis kandidatus į savivaldybės tarybos narius – merus, skaičius;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

12) balsavimo vokais gautų rinkimų biuletenių, kuriais rinkėjai balsavo už vieną kandidatą į savivaldybės tarybos narius – merus, skaičius;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

13) balsavimo vokais gautų už kiekvieną kandidatą į savivaldybės tarybos narius – merus paduotų balsų skaičius;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

14) visų rinkimų apylinkėje dalyvavusių rinkimuose rinkėjų skaičius;

15) visų biuletenių, kuriais rinkėjai nebalsavo nė už vieną kandidatą į savivaldybės tarybos narius – merus arba balsavo už kelis kandidatus į savivaldybės tarybos narius – merus, skaičius;

16) visų už kiekvieną kandidatą į savivaldybės tarybos narius – merus paduotų balsų skaičius.

3. Pagal rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašus nustatomas rinkėjų skaičius rinkimų apylinkėje. Rinkėjų, kuriems buvo išduoti rinkimų biuleteniai, skaičius nustatomas pagal rinkėjų parašus, liudijančius, kad rinkimų biuleteniai gauti. Rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje balsavusių rinkėjų skaičius nustatomas pagal apylinkės rinkimų balsadėžėje rastų rinkimų

biuletenių skaičių. Visų rinkimų apylinkėje dalyvavusių rinkimuose rinkėjų skaičius nustatomas pagal apylinkės rinkimų balsadėžėje rastų rinkimų biuletenių skaičių ir balsavimo vokais gautų rinkimų biuletenių skaičių.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

4. Jeigu balsadėžėje randama rinkimų biuletenių daugiau, negu jų buvo išduota rinkėjams, apylinkės rinkimų komisija imasi priemonių priežastims išsiaiškinti. Tai įrašoma balsų skaičiavimo protokole ir nurodoma, kiek rinkimų biuletenių buvo rasta daugiau.

5. Kai į rinkimų apylinkės vienmandatės rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolą įrašyti visi duomenys ir visi rinkimų biuleteniai sudėti į antspauduotus paketus ir į specialųjį voką (vokus), šį rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą pasirašo apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas ir nariai, po jų – ir rinkimų stebėtojai. Rinkimų stebėtojų pastabos, komisijos narių atskirosios nuomonės pridedamos prie protokolo ir yra neatskiriama jo dalis. Protokolo išrašas arba kopija rinkimų stebėtojams ir rinkimų komisijos nariams pateikiami jų prašymu.

6. Kai į rinkimų apylinkės daugiamandatės rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolo pirmąją dalį įrašyti visi duomenys ir visi rinkimų biuleteniai sudėti į antspauduotus paketus ir į specialųjį voką (vokus), šią rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolo dalį pasirašo apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas ir nariai, po jų – ir rinkimų stebėtojai. Rinkimų stebėtojų pastabos, komisijos narių atskirosios nuomonės pridedamos prie protokolo pirmosios dalies ir yra neatskiriama jo dalis. Protokolo pirmosios dalies išrašas arba kopija rinkimų stebėtojams ir rinkimų komisijos nariams pateikiami jų prašymu.

7. Rinkimų apylinkės daugiamandatės rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolo antroje dalyje įrašoma:

- 1) skaičiuojamų rinkimų biuletenių skaičius;
- 2) kiekvieno kandidato gautų pirmumo balsų skaičius;
- 3) visų kandidatų gautų pirmumo balsų suma;
- 4) negaliojančių rinkimų biuletenių skaičius;
- 5) kiti Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyti balsų skaičiavimo duomenys, reikalingi tikrinant, ar tiksliai buvo suskaičiuoti rinkėjų paduoti balsai.

8. Kai į rinkimų apylinkės daugiamandatės rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolo antrąją dalį įrašyti visi duomenys ir visi suskaičiuoti rinkimų biuleteniai sudėti į antspauduotus paketus, šią rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolo dalį pasirašo apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas ir nariai, po jų – ir rinkimų stebėtojai. Rinkimų stebėtojų pastabos, apylinkės rinkimų komisijos narių atskirosios nuomonės pridedamos prie protokolo antrosios dalies ir yra neatskiriama jo dalis. Protokolo antrosios dalies išrašas arba kopija rinkimų stebėtojams ir rinkimų komisijos nariams pateikiami jų prašymu.

9. Jeigu savivaldybės ar apylinkės rinkimų komisija nustato, kad yra padaryta klaida nurodant duomenis daugiamandatės rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolo pirmojoje dalyje, surašomas protokolas dėl klaidos ištaisymo. Protokolo antroji dalis, rinkimų biuleteniai grąžinami savivaldybės rinkimų komisijai. Sprendimą dėl klaidos ištaisymo priima savivaldybės rinkimų komisija.

75 straipsnis. Negaliojantys rinkimų biuleteniai

Negaliojančiais rinkimų biuleteniais pripažįstami:

- 1) nenustatyto pavyzdžio biuleteniai;
- 2) neantspauduoti rinkimų komisijos antspaudu biuleteniai;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

- 3) biuleteniai, kuriuose nepažymėtas nė vienas kandidatų sąrašas arba nepažymėtas nė vienas kandidatas į savivaldybės tarybos narius – merus;
- 4) biuleteniai, kuriuose pažymėtas daugiau kaip vienas kandidatų sąrašas arba pažymėtas daugiau kaip vienas kandidatas į savivaldybės tarybos narius – merus;
- 5) biuleteniai, pagal kuriuose padarytas žymas neįmanoma nustatyti rinkėjo valią, išskyrus šio įstatymo 72 straipsnio 3 dalyje nustatytus atvejus dėl pirmumo balsų.

76 straipsnis. Rinkimų apylinkės dokumentų pateikimas savivaldybės rinkimų komisijai

1. Apylinkės rinkimų komisija visus rinkimų biuletenius, įskaitant negaliojančius ir nepanaudotus, kitus rinkimų dokumentus Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka sudeda į paketus, padaro jų aprašus ir antspauduoja, paketus supakuoja (toliau – pakuotė), padaro pakuočių aprašus ir jas antspauduoja. Šios pakuotės kartu su rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolu ir jo priedais, rinkėjų sąrašais, apylinkės rinkimų komisijos posėdžių protokolais savivaldybės rinkimų komisijai pristatomi ne vėliau kaip per 12 valandų po balsavimo pabaigos, jeigu Vyriausioji rinkimų komisija nenustatė kitaip. Apylinkės rinkimų komisijos darbo laikotarpio finansiniai dokumentai pristatomi savivaldybės rinkimų komisijai per 2 darbo dienas po balsavimo pabaigos.

2. Vyriausioji rinkimų komisija ir Vidaus reikalų ministerijos įgaliota institucija privalo užtikrinti rinkimų dokumentų gabenimo ir juos gabenančių asmenų saugumą.

77 straipsnis. Balsų skaičiavimas savivaldybės rinkimų komisijoje

1. Savivaldybės rinkimų komisija priima apylinkės rinkimų komisijos pateiktus dokumentus ir patikrina:

- 1) ar yra pristatyti visi privalomi pateikti dokumentai (šio įstatymo 76 straipsnio 1 dalyje nurodytos pakuotės ir specialieji vokai su rinkimų biuleteniais);
- 2) pakuočių ir vokų antspaudavimą ir užrašus (ar užrašas visas ir teisingas);
- 3) ar į rinkimų apylinkės daugiamandatės rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolo pirmąją ir antrąją dalis (dalį) įrašyti visi duomenys, ar jie neprieštarauja vieni kitiems, ar atitinka savivaldybės rinkimų komisijos turimus duomenis, tai yra išduotų rinkimų biuletenių skaičių, rinkėjų skaičių, gautų išorinių balsavimo vokų skaičių, visų rinkimų biuletenių skaičių pagal pirmąją ir antrąją protokolo dalis, vienmandatės rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolą, ar yra visi reikalingi parašai, ar prie protokolų pridėtos visos juose nurodytos komisijos narių atskirosios nuomonės, rinkimų stebėtojų pastabos;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

- 4) ar visos pastabos ir rinkėjų skundai yra apsvarstyti apylinkės rinkimų komisijoje.
2. Savivaldybės rinkimų komisija nedelsdama praneša Vyriausiajai rinkimų komisijai šios nustatyta tvarka balsų skaičiavimo protokolo dalių duomenis, savo pastabas dėl apylinkės rinkimų komisijos pateiktų dokumentų ir pasirūpina pateiktų dokumentų saugumu.
3. Apylinkių rinkimų komisijų antspauduotos pakuotės, kuriose yra rinkimų biuleteniai ar kiti rinkimų dokumentai, savivaldybės rinkimų komisijoje gali būti atplėšiamos tik savivaldybės rinkimų komisijos sprendimu. Specialusis vokas su rinkimų biuleteniais savivaldybės rinkimų komisijoje baigti suskaičiuoti balsus gali būti išduotas tik apylinkės rinkimų komisijos pirmininkui ar jo tam raštu įgaliotam komisijos nariui. Vyriausioji rinkimų komisija ir Vidaus reikalų ministerijos įgaliota institucija privalo užtikrinti specialiųjų vokų su rinkimų biuleteniais gabenimo ir juos gabenančių asmenų saugumą.
4. Nustačiusi apylinkės rinkimų komisijos pateiktų dokumentų trūkumą, savivaldybės rinkimų komisija imasi priemonių jiems pašalinti, pareikalauja iš apylinkės rinkimų komisijos pirmininko pateikti trūkstamus dokumentus.

5. Savivaldybės rinkimų komisija balsus skaičiuoja taip: sumuoja apylinkių rinkimų komisijų pateiktus duomenis ir prie jų prideda tuos balsavimo vokais balsavusių rinkėjų balsus, kurie buvo suskaičiuoti savivaldybės rinkimų komisijoje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

6. Savivaldybės rinkimų komisija Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka burtais parenka rinkimų apylinkę ar apylinkes, jose – kandidatų sąrašą ar sąrašus, už kuriuos paduoti balsai ir kurių kandidatų gauti pirmumo balsai turi būti perskaičiuojami, ir organizuoja balsų perskaičiavimą. Perskaičiavus balsus, surašomas rinkimų apylinkės balsų perskaičiavimo protokolas. Jeigu, perskaičiavus balsus, nustatomi kitokie, negu buvo nustačiusi apylinkės rinkimų komisija, balsų skaičiavimo rezultatai, perskaičiuojami visi tos rinkimų apylinkės rinkėjų paduoti balsai.

78 straipsnis. Savivaldybių rinkimų komisijų dokumentų pateikimas Vyriausiajai rinkimų komisijai

Savivaldybės rinkimų komisija visus dokumentus, gautus iš rinkimų apylinkių (išskyrus finansinius dokumentus), rinkėjų sąrašus, rinkimų apygardų balsų skaičiavimo protokolus, savivaldybės rinkimų komisijos viso darbo laikotarpio protokolus ir kitus rinkimų dokumentus sudeda į specialias pakuotes ir antspauduoja. Šios pakuotės per Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytą laiką perduodamos Vyriausiajai rinkimų komisijai.

79 straipsnis. Rinkimų stebėtojų dalyvavimas skaičiuojant balsus ir nustatant rinkimų rezultatus

1. Skaičiuojant balsus rinkimų apylinkių ir savivaldybių rinkimų komisijose, taip pat nustatant rinkimų rezultatus, gali dalyvauti rinkimų stebėtojai ir visuomenės informavimo priemonių atstovai.

2. Rinkimų stebėtojai turi teisę reikšti pastabas ir pretenzijas rinkimų komisijoms dėl šio ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų pažeidimo, bet negali kliudyti rinkimų komisijoms dirbti. Rinkimų stebėtojai turi teisę raštu pareikšti protestą apylinkės rinkimų komisijai ar savivaldybės rinkimų komisijai. Rinkimų stebėtojų protestai, pareikšti apylinkės rinkimų komisijai, pridedami prie rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolų ir kartu su kitais rinkimų apylinkės rinkimų dokumentais pateikiami savivaldybės rinkimų komisijai. Rinkimų stebėtojų protestai, pareikšti savivaldybės rinkimų komisijai, pridedami prie balsų skaičiavimo protokolų. Rinkėjų protestus nagrinėja ta rinkimų komisija, kuriai jie pareikšti.

80 straipsnis. Išankstinių rinkimų rezultatų skelbimas

1. Išankstinius rinkimų rezultatus gali paskelbti tik Vyriausioji rinkimų komisija. Jeigu savivaldybės rinkimų komisija perdavė rinkimų rezultatų visose rinkimų apylinkėse išankstinius duomenis, Vyriausioji rinkimų komisija turi nedelsdama parengti pranešimą visuomenės informavimo priemonėms. Šis pranešimas nedelsiant skelbiamas Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje.

2. Iki šio straipsnio 1 dalyje nurodyto Vyriausiosios rinkimų komisijos pranešimo visuomenės informavimo priemonių atstovams draudžiama vaizdo ar garso įrašymo technika, žodžiu, raštu ar kitaip skleisti informaciją apie balsų skaičiavimo ar rinkimų rezultatus.

81 straipsnis. Skundai dėl rinkimų komisijų sprendimų, priimtų pasibaigus balsavimui

1. Kandidatų sąrašus iškėlusios partijos, rinkimų komitetai, kandidatai, atstovai rinkimams, rinkimų stebėtojai apylinkių rinkimų komisijų sprendimus dėl balsų skaičiavimo protokolų surašymo gali apskųsti savivaldybės rinkimų komisijai ne vėliau kaip per 24 valandas nuo protokolų surašymo. Šie skundai turi būti išnagrinėti ne vėliau kaip per 24 valandas.

2. Savivaldybės rinkimų komisijos sprendimai dėl balsų skaičiavimo protokolų surašymo gali būti apskūsti Vyriausiajai rinkimų komisijai ne vėliau kaip per 72 valandas nuo protokolų surašymo ir turi būti išnagrinėti iki galutinių rinkimų rezultatų oficialaus paskelbimo.

3. Savivaldybės rinkimų komisija, nagrinėdama skundą dėl apylinkės rinkimų komisijos sprendimo dėl balsų skaičiavimo protokolo surašymo, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 komisijos narių, gali perskaičiuoti apylinkės rinkimų komisijos pateiktus rinkimų biuletenius, o nustačiusi protokole aritmetinę klaidą, neteisingai suskaičiuotus galiojančius ar negaliojančius rinkimų biuletenius, surašo papildomą apylinkės balsų skaičiavimo protokolą ir prideda jį prie apylinkės balsų skaičiavimo protokolo. Savivaldybės rinkimų komisija neturi teisės pripažinti apylinkės rinkimų komisijos balsų skaičiavimo protokolą negaliojančiu.

4. Vyriausioji rinkimų komisija, nagrinėdama skundą dėl savivaldybės rinkimų komisijos sprendimo dėl rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolo surašymo, gali perskaičiuoti savivaldybės rinkimų komisijos pateiktus rinkimų biuletenius, o nustačiusi protokole aritmetinę klaidą, neteisingai suskaičiuotus galiojančius ar negaliojančius rinkimų biuletenius, surašo papildomą rinkimų apygardos, rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą ir prideda jį prie rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolo.

5. Kandidatų sąrašus iškėlusios partijos, rinkimų komitetai, kandidatai, išrinkti savivaldybės tarybos nariai po galutinių rinkimų rezultatų oficialaus paskelbimo iki pirmojo naujai išrinktos savivaldybės tarybos posėdžio bet kurį Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimą ar kitą jos veiką per 5 dienas po Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimo įsigaliojimo ar po to, kai paaiškėjo apie ginčijamą veiką, gali apskūsti Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas šiuos skundus išnagrinėja per 5 dienas.

6. Kandidatų sąrašus iškėlusios partijos, rinkimų komitetai, kandidatai, asmenys, įrašyti į mandatus gavusių kandidatų sąrašus, savivaldybės tarybos nariai po pirmojo naujai išrinktos savivaldybės tarybos posėdžio Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimus dėl savivaldybės tarybos nario įgaliojimų nutraukimo ar dėl įgaliojimų naujiems savivaldybės tarybos nariams pripažinimo ar atsisakymus priimti šiuos sprendimus per 15 dienų po sprendimo įsigaliojimo gali apskūsti Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas šiuos skundus išnagrinėja per 15 dienų.

82 straipsnis. Rinkimų apygardų balsų skaičiavimo protokolai

1. Pagal rinkimų apylinkių balsų skaičiavimo protokolus, o prireikus – ir pagal rinkimų biuletenius bei kitus rinkimų dokumentus savivaldybės rinkimų komisija nustato ir į rinkimų apygardų balsų skaičiavimo protokolus įrašo:

- 1) rinkėjų skaičių rinkimų apygardoje;
- 2) rinkimų apygardoje rinkimuose dalyvavusių rinkėjų skaičių;
- 3) rinkimų apygardoje negaliojančių rinkimų biuletenių skaičių, taip pat Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytus balsų skaičiavimo duomenis, reikalingus tikrinant, ar tiksliai buvo suskaičiuoti rinkėjų paduoti balsai;

4) už kiekvieną kandidatų sąrašą, kandidatą į savivaldybės tarybos narius – merus ir už visus kandidatų sąrašus, kandidatus į savivaldybės tarybos narius – merus paduotų balsų skaičių.

2. Pagal paduotus už kiekvieną kandidatą pirmumo balsus kiekvienam kandidatų sąrašui atskirai sudaroma porinkiminė kandidatų sąrašo eilė. Porinkiminėje kandidatų sąrašo eilėje pirmesniu įrašomas kandidatas, gavęs daugiau pirmumo balsų. Jeigu kandidatai pirmumo balsų yra gavę po lygiai arba mažiau, negu renkama savivaldybės tarybos narių, pirmesnis įrašomas kandidatas, pirmesniu įrašytas pareiškinčių dokumentų eilėje.

3. Savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas ir nariai rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolus pasirašo po to, kai apsversto apylinkių rinkimų komisijų narių atskiras nuomones, rinkimų stebėtojų pastabas ir rinkėjų skundus. Rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolo išrašas arba kopija pateikiami rinkimų stebėtojams ir komisijos nariams jų prašymu.

Savivaldybės rinkimų komisija gali pasiūlyti Vyriausiajai rinkimų komisijai pripažinti rinkimus savivaldybėje negaliojančiais.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS RINKIMŲ REZULTATŲ NUSTATYMAS IR PASKELBIMAS

83 straipsnis. Rinkimų rezultatų nustatymas daugiamandatėje rinkimų apygardoje

1. Išankstinius rinkimų rezultatus nustato savivaldybės rinkimų komisija po to, kai pasirašytas rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolai.

2. Mandatai kandidatų sąrašams paskirstomi pagal tai, kiek rinkėjų paduotų mandato balsų gavo kiekvienas sąrašas, taikant kvotų ir liekanų metodą. Kandidatų sąrašas gali gauti savivaldybės tarybos narių mandatų (dalyvauja skirstant mandatus) tik tuo atveju, jeigu už kandidatų sąrašą balsavo ne mažiau kaip 4 procentai, o už partijų jungtinį arba jam prilygintą, kaip tai nustatyta šio įstatymo 41 straipsnio 3 dalyje, kandidatų sąrašą – ne mažiau kaip 6 procentai rinkimuose dalyvavusių rinkėjų. Jeigu už kandidatų sąrašus, dalyvaujančius skirstant mandatus, yra paduota mažiau kaip 60 procentų rinkėjų balsų, teisę dalyvauti skirstant mandatus įgyja tas lig šiol skirstant mandatus nedalyvavęs sąrašas (sąrašai – jeigu už juos paduota vienodas rinkėjų balsų skaičius), už kurį yra paduota daugiausia rinkėjų balsų. Tokiu pačiu būdu kandidatų sąrašų, turinčių teisę dalyvauti skirstant mandatus, skaičius didinamas iki tokio skaičiaus, kad už kandidatų sąrašus, dalyvaujančius skirstant mandatus, būtų paduota ne mažiau kaip 60 procentų rinkėjų balsų.

3. Apskaičiuojama mandatų skirstymo kvota. Ji lygi rinkėjų paduotų mandatų balsų, kuriuos gavo kandidatų sąrašai, dalyvaujantys skirstant mandatus, sumai, padalytai iš mandatų skaičiaus daugiamandatėje rinkimų apygardoje. Jeigu dalijant gaunama liekana, dalmuo padidinamas vienetu.

4. Už kiekvieną dalyvaujantį paskirstant mandatus kandidatų sąrašą paduotų balsų skaičius dalijamas iš mandatų skirstymo kvotos. Gautas sveikasis dalmuo yra mandatų skaičius, tenkantis kiekvienam kandidatų sąrašui pagal mandatų skirstymo kvotą, o dalijant gautos liekanos naudojamos likusiems mandatams (nepaskirstytiems kandidatų sąrašams) paskirstyti pagal liekanas. Dėl to visų kandidatų sąrašų pavadinimai surašomi iš eilės, kurioje po paskutinio toliau eina pirmasis pagal jiems atitekusias dalijimo liekanas, pradedant didžiausiąja. Jeigu dviem kandidatų sąrašams tenkančios liekanos lygios, pirmiau įrašomas sąrašas, kurio rinkimų numeris mažesnis. Nepadalyti dalijant kvotų metodu mandatai po vieną padalijami kandidatų sąrašams pagal eilę, pradedant tuo kandidatų sąrašu, kuris buvo įrašytas pirmasis.

5. Jeigu kuriam nors kandidatų sąrašui tektų didesnis mandatų skaičius, negu sąrašė yra kandidatų, šie mandatai padalijami kitiems kandidatų sąrašams, tęsiant mandatų dalijimą liekanų metodu.

6. Sąrašė kandidatai į savivaldybės tarybos narius gauna mandatus pagal porinkiminę kandidatų sąrašų eilę. Tas kandidatas, kuris gavo mandatą vienmandatėje rinkimų apygardoje, daugiamandatės rinkimų apygardos kandidatų sąrašė praleidžiamas.

84 straipsnis. Rinkimų rezultatų nustatymas vienmandatėje rinkimų apygardoje

1. Išankstinius rinkimų rezultatus nustato savivaldybės rinkimų komisija po to, kai pasirašytas vienmandatės rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolai.

2. Vienmandatėje rinkimų apygardoje išrinktu laikomas tas kandidatas į savivaldybės tarybos narius – merus, kuris pirmą kartą balsuojant gavo daugiau kaip pusę rinkimuose dalyvavusių rinkėjų balsų, jeigu rinkimuose dalyvavo ne mažiau kaip 40 procentų į tos rinkimų apygardos rinkėjų sąrašus įrašytų rinkėjų. Jeigu rinkimuose dalyvavo mažiau kaip 40 procentų į tos rinkimų apygardos rinkėjų sąrašus įrašytų rinkėjų, išrinktu laikomas tas kandidatas, kuris gavo daugiausia, bet ne mažiau kaip 1/5 visų į tos rinkimų apygardos rinkėjų sąrašus įrašytų rinkėjų balsų. Jeigu pirmą kartą balsuojant mero rinkimuose nė vienas kandidatas nesurinko reikiamos balsų daugumos, ne vėliau kaip po dviejų savaičių nuo balsavimo dienos šio įstatymo

nustatyta tvarka rengiamas pakartotinis balsavimas dėl dviejų kandidatų į merus, gavusių daugiausia balsų pirmą kartą balsuojant. Pakartotinio balsavimo datą Vyriausioji rinkimų komisija paskelbia kartu su pirmojo balsavimo galutiniais rezultatais. Per pakartotinį balsavimą išrinktu laikomas kandidatas į merus, surinkęs daugiau balsų.

85 straipsnis. Galutinių rinkimų rezultatų tvirtinimas ir paskelbimas

1. Galutinius rinkimų rezultatus, išnagrinėjusi visus skundus ir nustačiusi visus rinkimų rezultatus konkrečioje rinkimų apygardoje, tvirtina Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip per 7 dienas po rinkimų ir rinkimų rezultatus paskelbia Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje. Tų savivaldybių rinkimų komisijų sprendimus, dėl kurių per 3 dienas po rinkimų nėra gauta nė vieno atstovo rinkimams skundo dėl šio įstatymo pažeidimo, turėjusio esminės įtakos rinkimų rezultatams, Vyriausioji rinkimų komisija tvirtina be svarstymo. Savivaldybės rinkimų komisija po to, kai Vyriausioji rinkimų komisija patvirtina jos sprendimą dėl galutinių rinkimų rezultatų patvirtinimo, ne vėliau kaip per 2 dienas po sprendimo patvirtinimo paskelbia savivaldybės tarybos rinkimų rezultatus.

2. Jeigu Vyriausioji rinkimų komisija pakeičia savivaldybės rinkimų komisijos sprendimą arba priima sprendimą dėl nebesančio savivaldybės tarybos nario vietos, rinkimų rezultatus skelbia Vyriausioji rinkimų komisija. Savivaldybės tarybos narių pažymėjimus Vyriausioji rinkimų komisija pradeda išduoti ne anksčiau kaip po 7 dienų ir baigia išduoti ne vėliau kaip po 10 dienų po rinkimų rezultatų ar atitinkamo sprendimo paskelbimo.

3. Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip per 4 mėnesius po galutinių rinkimų rezultatų paskelbimo perduoda Lietuvos valstybės naujam archyvui nuolat saugoti rinkimų apylinkių ir rinkimų apygardų balsų skaičiavimo protokolus, pareiškinius dokumentus, Vyriausiosios rinkimų komisijos posėdžių protokolus ir sprendimus, rinkimų dokumentų pavyzdžių komplektą. Po to Vyriausioji rinkimų komisija gali priimti sprendimą sunaikinti nesaugotinus rinkimų dokumentus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

86 straipsnis. Rinkimų pripažinimas negaliojančiais

1. Jeigu partija ar rinkimų komitetas, ar kandidatas šurkščiai pažeidė šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalį ir toks pažeidimas nustatytas arba padarytas vėliau, kaip nustatyta šio įstatymo 37 straipsnio 9 dalyje, Vyriausioji rinkimų komisija priima sprendimą dėl kandidatų sąrašo paskelbimo atšaukimo ar kandidato registravimo panaikinimo po rinkimų dienos. Atšaukus kandidatų sąrašo paskelbimą, už kandidatų sąrašą paduoti balsai, o panaikinus kandidato registravimą – už kandidatą paduoti rinkiminio reitingo balsai arba rinkėjų balsai už kandidatą į savivaldybės tarybos narius – merus, pripažįstami negaliojančiais. Balsus pripažinus negaliojančiais, gali būti sprendžiama dėl rinkimų pripažinimo negaliojančiais šiame straipsnyje nustatyta tvarka.

2. Vyriausioji rinkimų komisija gali pripažinti rinkimų rezultatus rinkimų apygardoje negaliojančiais, jeigu nustato, kad šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalies nuostatų ar kiti šurkštūs šio įstatymo pažeidimai, padaryti rinkimų apylinkėje arba rinkimų apygardoje, arba kad dokumentų suklastojimas ar jų praradimas turėjo esminės įtakos rinkimų rezultatams, arba kad pagal balsų skaičiavimo protokolus ar kitus rinkimų dokumentus negalima nustatyti šių esminių rezultatų:

- 1) vienmandatėje rinkimų apygardoje – kandidato, kuriam tenka mandatas;
- 2) daugiamandatėje rinkimų apygardoje – kandidatų sąrašų, dalyvaujančių paskirstant mandatus, arba kandidatų sąrašui tenkančių mandatų skaičių galima nustatyti tik daugiau kaip vieno mandato tikslumu.

3. Rinkimai negali būti skelbiami negaliojančiais, jeigu neginčijamai nustatyti rinkimų rezultatai leidžia nustatyti esminius rinkimų rezultatus.

87 straipsnis. Pakartotiniai rinkimai į savivaldybės tarybą

1. Pakartotiniai rinkimai rengiami rinkimų apygardoje, kurioje rinkimai į savivaldybės tarybą šiame įstatyme nustatyta tvarka pripažinti negaliojančiais.

2. Pakartotiniai rinkimai rengiami ne vėliau kaip po 3 mėnesių po to, kai rinkimai pripažinti negaliojančiais. Vyriausioji rinkimų komisija taip pat priima sprendimą dėl savivaldybės rinkimų komisijos įgaliojimų rengti pakartotinius rinkimus pratęsimo, šios komisijos sudėties pakeitimo arba komisijos sudarymo iš naujo. Toliau pakartotiniai rinkimai vykdomi šio įstatymo nustatyta tvarka. Už kandidatų sąrašus, kandidatus į savivaldybės tarybos narius – merus, kurie buvo užregistruoti dalyvauti ankstesniuose rinkimuose šioje savivaldybėje, sumokėti rinkimų užstatai įskaitomi.

3. Jeigu Vyriausioji rinkimų komisija pakartotinių rinkimų į savivaldybės tarybą rezultatus pripažįsta negaliojančiais, Seimas svarsto Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto teikimą dėl tiesioginio valdymo savivaldybėje įvedimo ir nustato naujų rinkimų į savivaldybės tarybą datą.

88 straipsnis. Savivaldybės tarybos nario įgaliojimų nutūkimas prieš terminą

1. Savivaldybės tarybos nario įgaliojimai nutūksta prieš terminą, kai:

1) jis atsistatydina, – pagal savivaldybės tarybos nario pareiškimą atsistatydinti. Šis pareiškimas turi būti patvirtintas notarine tvarka arba pasirašytas savivaldybės mero, o jeigu tarybos narį iškėlė partija, – ir partijos (jos skyriaus) vadovo, arba savivaldybės tarybos nario asmeniškai įteiktas Vyriausiajai rinkimų komisijai;

2) jis, vadovaudamasis šio įstatymo 91 straipsniu, atsistatydina prieš pradėdamas eiti pareigas, nesuderinamas su savivaldybės tarybos nario pareigomis;

3) jis be pateisinamos priežasties praleidžia iš eilės 3 savivaldybės tarybos posėdžius, – pagal savivaldybės tarybos Etikos komisijos teikimą ir Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimą;

4) teismas pripažįsta jį neveiksniu, – pagal įsiteisėjusį teismo sprendimą;

5) įsiteisėja teismo apkaltinamasis nuosprendis, – pagal įsiteisėjusį teismo apkaltinamąjį nuosprendį;

6) jis išvyksta nuolat gyventi už savivaldybės, kurios tarybos nariu yra išrinktas, teritorijos ribų, – pagal Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenis;

7) Vyriausioji rinkimų komisija priima sprendimą, vadovaudamasi šio įstatymo 90 straipsniu;

8) jis miršta, – pagal Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenis;

9) teismas priima sprendimą dėl savivaldybės tarybos nario, ne Lietuvos Respublikos piliečio, išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos, – pagal įsiteisėjusį teismo sprendimą;

10) jis pradeda eiti pareigas, nesuderinamas su savivaldybės tarybos nario pareigomis, ir šių pareigų neatsisako;

11) savivaldybės teritorijoje įstatymų nustatyta tvarka Seimo sprendimu laikinai įvedamas tiesioginis valdymas, išskyrus atvejus, kai laikinas tiesioginio valdymo įvedimas susijęs su nepaprastosios padėties įvedimu savivaldybės teritorijoje;

12) savivaldybės tarybos sprendimu Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – Vietos savivaldos įstatymas) nustatyta tvarka;

13) jis išrenkamas Lietuvos Respublikos Seimo nariu.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XII-2582](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-15, i. k. 2016-20664

2. Savivaldybės tarybos narys, prieš pradėdamas eiti pareigas, pagal Konstituciją, šį ar kitus įstatymus nesuderinamas su savivaldybės tarybos nario pareigomis (išskyrus atvejus, kai jis išrenkamas Lietuvos Respublikos Seimo nariu), asmeniškai ne vėliau kaip prieš 10 dienų paduoda savivaldybės merui ir Vyriausiajai rinkimų komisijai rašytinį pareiškimą (pareiškimus) dėl savivaldybės tarybos nario mandato atsisakymo arba šį pareiškimą, notarine tvarka patvirtinęs, išsiunčia. Asmuo, netekęs savivaldybės tarybos nario mandato šio straipsnio 1 dalies

1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10 punktuose ir Vietos savivaldos įstatymo 25¹ straipsnyje nustatytais pagrindais, netenka teisės užimti laisvą savivaldybės tarybos nario vietą šio įstatymo 89 straipsnyje nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2582](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-15, i. k. 2016-20664

3. Vyriausioji rinkimų komisija per 15 dienų nuo šio straipsnio 1 dalyje nustatytų pagrindų atsiradimo savivaldybės tarybos nario įgaliojimus pripažįsta nutrūkusiais prieš terminą.

89 straipsnis. Laisvos savivaldybės tarybos nario vietos užėmimas

1. Jeigu savivaldybės tarybos nario įgaliojimai nutrūksta prieš terminą šio įstatymo 88 straipsnio 1 dalyje nustatytais pagrindais arba savivaldybės tarybos narys netenka mandato, savivaldybės taryboje atsiranda laisva savivaldybės tarybos nario vieta. Daugiamandatėje rinkimų apygardoje atsiradusi laisva savivaldybės tarybos nario vieta užimama taip: savivaldybės tarybos nariu tampa porinkiminiame kandidatų sąraše, pagal kurį buvo išrinktas savivaldybės tarybos narys, po jo esantis pirmasis savivaldybės tarybos nario mandato negavęs kandidatas. Jeigu kandidatų sąraše nėra kandidatų, galinčių užimti laisvą savivaldybės tarybos nario vietą, savivaldybės tarybos nario mandatas perduodamas kitam sąrašui pagal kandidatų sąrašų eilę, sudarytą po rinkimų mandatams paskirstyti liekanų metodu, tai yra tam kandidatų sąrašui, kuris yra pirmasis po sąrašo, kuris paskutinis gavo mandatą pagal šią eilę, ir savivaldybės tarybos nariu tampa naują mandatą gavusio sąrašo pirmasis savivaldybės tarybos nario mandato negavęs kandidatas.

2. Vienmandatėje rinkimų apygardoje atsiradusiai laisvai savivaldybės tarybos nario – mero vietai užimti rengiami nauji rinkimai. Nauji rinkimai turi būti surengti ne vėliau kaip per 6 mėnesius. Rinkimai nerengiami, jeigu skelbtina naujų rinkimų data patenka į laikotarpį, kai iki eilinių savivaldybių tarybų rinkimų datos, skaičiuojamos pagal Konstituciją, yra likę mažiau kaip vieni metai. Konkrečią naujų rinkimų rengimo tvarką pagal šio įstatymo nustatytus reikalavimus ir terminus nustato Vyriausioji rinkimų komisija, atsižvelgdama į tai, kad nauji rinkimai rengiami vienoje iš vienmandačių rinkimų apygardų.

3. Išnykus aplinkybėms, kurios buvo pagrindas pripažinti savivaldybės tarybos nario įgaliojimus nutrūkusiais prieš terminą šio įstatymo 88 straipsnio 1 dalies 2 ir 6 punktuose nustatytais pagrindais, arba išnykus aplinkybėms, dėl kurių išrinktas savivaldybės tarybos narys neteko savivaldybės tarybos nario mandato pagal šio įstatymo 91 straipsnį, laikotarpiu tarp rinkimų šis asmuo turi pirmumo teisę užimti atsirandančią laisvą savivaldybės tarybos nario vietą porinkiminiame kandidatų sąraše. Šiuo atveju asmuo per 15 dienų turi pateikti Vyriausiajai rinkimų komisijai notarine tvarka patvirtintą prašymą pripažinti vietą porinkiminiame savivaldybės tarybos nario mandato negavusių kandidatų sąraše. Pripažinti tokio asmens vietą porinkiminiame savivaldybės tarybos nario mandato negavusių kandidatų sąraše leidžiama tik vieną kartą. Vyriausioji rinkimų komisija sprendimą dėl savivaldybės tarybos nario mandato pripažinimo naujam savivaldybės tarybos nariui turi priimti ne vėliau kaip per 7 dienas po to, kai atsirado laisva savivaldybės tarybos nario vieta.

4. Jeigu asmuo, kuriam pagal šio straipsnio 1 dalį turėtų atitekti savivaldybės tarybos nario mandatas, neatitinka šio įstatymo 2 straipsnyje nustatytų reikalavimų arba jų neatitiktų tapęs savivaldybės tarybos nariu, Vyriausioji rinkimų komisija nedelsdama priima sprendimą pagal šio įstatymo 88 straipsnį ir šis asmuo iš kandidatų sąrašo eilės išbraukiamas.

90 straipsnis. Savivaldybės tarybos nario mandato netekimas dėl rinkėjams nepaskelbtos turėtos teismo nuosprendžio (sprendimu) paskirtos bausmės

Jeigu asmuo, keliamas ar išsikėlęs kandidatų, neįvykdė šio įstatymo 36 straipsnio 12 dalyje nustatytų reikalavimų (kandidato į savivaldybės tarybos narius anketoje nenurodė pagal šį įstatymą reikalaujamos informacijos arba pateikė tikrovės neatitinkančius duomenis) ir tai

paaikškėjo po rinkimų, per kuriuos šis asmuo buvo išrinktas savivaldybės tarybos nariu ar savivaldybės tarybos nariu – meru:

- 1) savivaldybės tarybos nario priesaikos nedavęs asmuo netenka mandato;
- 2) savivaldybės tarybos nario priesaiką davęs asmuo netenka įgaliojimų.

91 straipsnis. Pareigos, nesuderinamos su savivaldybės tarybos nario pareigomis, ir išrinkto savivaldybės tarybos nario mandato netekimas

1. Savivaldybės tarybos nario pareigos yra nesuderinamos su Respublikos Prezidento, Seimo nario, Europos Parlamento nario, Vyriausybės nario pareigomis, su Vyriausybės įstaigos ar įstaigos prie ministerijos vadovo, kurio veikla susijusi su savivaldybių veiklos priežiūra ir kontrole, pareigomis, su Vyriausybės atstovo apskrityje pareigomis, su valstybės kontrolieriaus ir jo pavaduotojo pareigomis. Be to, savivaldybės tarybos nario pareigos yra nesuderinamos su tos kadencijos savivaldybės mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo pareigomis, su tos savivaldybės kontrolieriaus ar tos savivaldybės kontrolieriaus tarnybos valstybės tarnautojo pareigomis, su tos kadencijos savivaldybės administracijos direktoriaus ir jo pavaduotojo ar su tos savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo ir darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, pareigomis, su tos savivaldybės tarybos sekretoriato karjeros valstybės tarnautojo ar darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, pareigomis, su tos biudžetinės įstaigos, kurios savininkas ar vienas iš savininkų yra savivaldybė, vadovo pareigomis, su tos viešosios įstaigos, kurios savininkas ar vienas iš dalininkų yra savivaldybė, vienasmenio vadovo ir kolegialaus valdymo organo nario pareigomis, su tos savivaldybės įmonės vienasmenio vadovo ir kolegialaus valdymo organo nario pareigomis, su tos savivaldybės valdomos akcinės bendrovės kolegialaus valdymo organo (valdybos) nario pareigomis arba su tos savivaldybės valdomos akcinės bendrovės vadovo pareigomis.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1166](#), 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-29, i. k. 2018-08639

2. Jeigu asmuo, kuris eina pareigas, pagal Konstituciją, šį ar kitus įstatymus nesuderinamas su savivaldybės tarybos nario pareigomis, išrenkamas savivaldybės tarybos nariu, jis turi apsispręsti ir atsisakyti tų pareigų arba išrinkto savivaldybės tarybos nario mandato. Išrinktas savivaldybės tarybos narys, apsisprendęs atsisakyti savivaldybės tarybos nario mandato, ne vėliau kaip likus 10 dienų iki savivaldybės tarybos pirmojo posėdžio dienos paduoda Vyriausiajai rinkimų komisijai asmeniškai arba išsiunčia jai notarine tvarka patvirtintą pareiškimą dėl išrinkto savivaldybės tarybos nario mandato atsisakymo. Gavusi šį pareiškimą, Vyriausioji rinkimų komisija mandatų komisijos teisėmis ne vėliau kaip likus 7 dienoms iki savivaldybės tarybos pirmojo posėdžio dienos priima sprendimą dėl išrinkto savivaldybės tarybos nario mandato netekimo ir mandato naujam savivaldybės tarybos nariui pripažinimo. Porinkiminio kandidatų sąrašo kandidatai į atsiradusią laisvą savivaldybės tarybos nario vietą, apsisprendę atsisakyti išrinkto savivaldybės tarybos nario mandato, taip pat turi paduoti Vyriausiajai rinkimų komisijai pareiškimus dėl savivaldybės tarybos nario mandato atsisakymo ne vėliau kaip likus 7 dienoms iki savivaldybės tarybos pirmojo posėdžio dienos. Jeigu išrinktas savivaldybės tarybos narys ne vėliau kaip likus 10 dienų iki savivaldybės tarybos pirmojo posėdžio dienos nustatyta tvarka nepraneša Vyriausiajai rinkimų komisijai, kad jis atsisako pareigų, nesuderinamų su savivaldybės tarybos nario pareigomis, Vyriausioji rinkimų komisija mandatų komisijos teisėmis ne vėliau kaip likus 7 dienoms iki savivaldybės tarybos pirmojo posėdžio dienos priima sprendimą dėl šio savivaldybės tarybos nario mandato netekimo.

3. Šio straipsnio 2 dalies nuostata dėl išrinkto savivaldybės tarybos nario prievolės apsispręsti ir atsisakyti pareigų, nesuderinamų su tarybos nario mandatu, arba išrinkto savivaldybės tarybos nario mandato ne vėliau kaip likus 10 dienų iki savivaldybės tarybos pirmojo posėdžio dienos netaikomi asmenims, kurių einamų pareigų įgaliojimai nutrūksta pasibaigus savivaldybės tarybos ir mero įgaliojimams: savivaldybės administracijos direktoriui,

savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojui, savivaldybės mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojams ir savivaldybės tarybos sekretoriui.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Lietuvos Respublikos
savivaldybių tarybų rinkimų
įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1994 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva 94/80/EB, nustatanti išsamias priemones Sąjungos piliečiams, gyvenantiems valstybėje narėje ir nesantiems jos piliečiais, naudotis balsavimo teise ir būti kandidatais per vietos savivaldos rinkimus (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 20 skyrius, 1 tomas, p. 12), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2006 m. lapkričio 20 d. Tarybos direktyva 2006/106/EB (OL 2006 L 363, p. 409) ir 2013 m. gegužės 13 d. Tarybos direktyva 2013/19/ES (OL 2013 L 158, p. 231).

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [I-578](#), 1994.07.21, Žin., 1994, Nr. 63-1234
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO
2.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [I-646](#), 1994.11.08, Žin., 1994, Nr. 89-1719
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO
3.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [I-757](#), 1995.01.12, Žin., 1995, Nr. 7-143
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 10, 11, 31 IR 46 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
4.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [I-795](#), 1995.02.15, Žin., 1995, Nr. 18-405
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 41 IR 45 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
5.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-57](#), 1996.12.23, Žin., 1996, Nr. 126-2944 (1996.12.31)
LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Nauja įstatymo redakcija
6.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-231](#), 1997.05.29, Žin., 1997, Nr. 50-1191 (1997.06.06)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 88 STRAIPSNIO
PAPILDYMO ĮSTATYMAS

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-256](#), 1997.06.10, Žin., 1997, Nr. 58-1331 (1997.06.20)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 16, 51, 64 IR 68
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1047](#), 1999.02.09, Žin., 1999, Nr. 19-511 (1999.02.24)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 19, 34, 83 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 1999 m. gegužės 1 d.

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1369](#), 1999 10 19, Žin., 1999, Nr. 93-2710 (1999 11 04)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Nauja įstatymo redakcija

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1939](#), 2000 09 19, Žin., 2000, Nr. 84-2532 (2000 10 06)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 19 IR 80 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. sausio 1 d.

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-184](#), 2001 02 20, Žin., 2001, Nr. 21-692 (2001 03 09)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 38 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

12.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-274](#), 2001 04 19, Žin., 2001, Nr. 39-1345 (2001 05 09)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 21 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO
ĮSTATYMAS

13.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-962](#), 2002-06-20, Žin., 2002, Nr. 68-2764 (2002-07-03)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 1, 2, 3, 6, 9, 12, 13, 17, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 32, 34, 35, 41,
55, 58, 62, 63, 64, 86, 88 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

14.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-969](#), 2002-06-20, Žin., 2002, Nr. 68-2768 (2002-07-03)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 7, 17, 21, 23, 27, 64 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 12
STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus 5 ir 6 straipsnius, įsigalioja nuo 2002 m. rugpjūčio 1 d.

15.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1080](#), 2002-09-19, Žin., 2002, Nr. 95-4089 (2002-10-02)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO PAPILDYMO 89 STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

16.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1340](#), 2003-01-28, Žin., 2003, Nr. 17-711 (2003-02-19)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 86, 87 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO BEI PAKEITIMO IR
ĮSTATYMO PAPILDYMO 88(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2003 m. vasario 25 d.

Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 86, 87 straipsnių papildymo bei pakeitimo ir įstatymo papildymo 88-1 straipsniu įstatymas pagal priėmimo tvarką prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 69 straipsnio 1 daliai.

Pakeitimai:

16.1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1585](#), 2003-05-27, Žin., 2003, Nr. 57-2533 (2003-06-13)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 86, 87 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO BEI PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 88(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

16.2.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

2005-01-19, Žin., 2007, Nr. 9-289 (2005-01-22)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 86, 87 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO BEI PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 88¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI

17.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1448](#), 2003-04-03, Žin., 2003, Nr. 38-1693 (2003-04-24)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 88 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja kartu su Lietuvos Respublikos baudžiamuoju kodeksu (Žin., 2000, Nr. [89-2741](#)) ir Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksu (Žin., 2002, Nr. [37-1341](#)), t.y. nuo 2003 m. gegužės 1 d.

18.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1872](#), 2003-12-09, Žin., 2003, Nr. 123-5570 (2003-12-30)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 2, 10, 13, 15, 20, 31, 64, 67 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 89 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS BEI ĮSTATYMO PAPILDYMO PRIEDU ĮSTATYMAS

19.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1912](#), 2003-12-18, Žin., 2003, Nr. 123-5584 (2003-12-30)

PROKURATŪROS ĮSTATYMO, VIEŠŲJŲ IR PRIVAČIŲ INTERESŲ DERINIMO VALSTYBINĖJE TARNYBOJE ĮSTATYMO, SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO, PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO, SEIMO RINKIMŲ ĮSTATYMO, PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS MAŽAS PAJAMAS GAUNANČIOMS ŠEIMOMS (VIENIEMS GYVENANTIEMS ASMENIMS) ĮSTATYMO, VALSTYBĖS GARANTUOJAMOS TEISINĖS PAGALBOS ĮSTATYMO IR VALSTYBĖS KONTROLĖS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2004 m. sausio 1 d.

20.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2079](#), 2004-03-25, Žin., 2004, Nr. 55-1887 (2004-04-16)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 35, 86 IR 88(1) STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

21.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2235](#), 2004-05-11, Žin., 2004, Nr. 83-2988 (2004-05-22)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 87 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šio Įstatymo 1 straipsnyje išdėstytos Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 87 straipsnio 1 dalies nuostata – per 15 dienų pateikti prašymą Vyriausiajai rinkimų komisijai pripažinti pirmumo teise vietas porinkiminiame tarybos nario mandato negavusių kandidatų sąraše – pradedama taikyti 2003 metais išrinktų savivaldybių tarybų nariams nuo šio Įstatymo įsigaliojimo.

22.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2373](#), 2004-07-15, Žin., 2004, Nr. 116-4325 (2004-07-27)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 31 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

23.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-2429](#), 2004-08-23, Žin., 2004, Nr. 135-4895 (2004-09-04)
RINKIMŲ Į EUROPOS PARLAMENTĄ ĮSTATYMO, SEIMO RINKIMŲ ĮSTATYMO, SAVIVALDYBIŲ
TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO IR PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 2004 m. rugsėjo 10 d.
24.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [X-399](#), 2005-11-17, Žin., 2005, Nr. 143-5173 (2005-12-08)
SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 24 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 2007 m. liepos 1 d.
25.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [X-462](#), 2005-12-20, Žin., 2005, Nr. 153-5638 (2005-12-31)
SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
26.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [X-1001](#), 2006-12-21, Žin., 2006, Nr. 143-5445 (2006-12-30)
SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Nauja įstatymo redakcija nuo 2006 m. gruodžio 30 d.
27.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [X-1045](#), 2007-01-18, Žin., 2007, Nr. 8-320 (2007-01-19)
SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 2, 14, 16, 29, 31, 55, 62, 64, 65, 67, 69, 73 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMAS
28.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [X-1423](#), 2008-01-17, Žin., 2008, Nr. 15-509 (2008-02-05)
SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
29.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-222](#), 2009-04-16, Žin., 2009, Nr. 46-1800 (2009-04-25)
SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 45 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
30.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-615](#), 2009-12-22, Žin., 2010, Nr. 1-26 (2010-01-05)
SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 87 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
31.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-817](#), 2010-05-18, Žin., 2010, Nr. 63-3095 (2010-05-31)
SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 6, 35, 36, 38, 42, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 85 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja 2010 m. rugsėjo 15 d.
Šis įstatymas neteko galios 2010 rugsėjo 23 d.
Įstatymo galiojimo pakeitimai:
31.1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-1006](#), 2010-09-14, Žin., 2010, Nr. 112-5688 (2010-09-23)
SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 6, 35, 36, 38, 42, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 85
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS
ĮSTATYMAS
32.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-848](#), 2010-05-25, Žin., 2010, Nr. 67-3345 (2010-06-10)
SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 90 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja 2010 m. liepos 1 d.

33.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-968](#), 2010-06-30, Žin., 2010, Nr. 86-4523 (2010-07-20)
SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Nauja įstatymo redakcija

Šio įstatymo [atitaisymas](#) skelbtas: Žin., 2010, Nr. 141 (2010-12-02)

34.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-1225](#), 2010-12-14, Žin., 2010, Nr. 153-7792 (2010-12-28)
SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 65 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

35.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-2267](#), 2012-10-02, Žin., 2012, Nr. 119-5976 (2012-10-13)
SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 2, 35, 36, 87, 89, 90 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR
PAPILDYMO ĮSTATYMAS

36.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XII-689](#), 2013-12-17, Žin., 2013, Nr. 140-7066 (2013-12-30)
LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 10 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2014 m. kovo 1 d.

37.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XII-966](#), 2014-06-26, paskelbta TAR 2014-07-11, i. k. 2014-10139
LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-532 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS
Nauja įstatymo redakcija

38.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XII-1070](#), 2014-07-17, paskelbta TAR 2014-07-24, i. k. 2014-10474
LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-532 34 IR 37
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja 2015 m. gegužės 1 d.

Konstitucinio Teismo nutarimai:

1.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)
2007-02-09, Žin., 2007, Nr. 19-722 (2007-02-13)
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 34 STRAIPSNIO (2006
M. GRUODŽIO 21 D. REDAKCIJA) 1 DALIES ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI

2.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)
2011-05-11, Žin., 2011, Nr. 58-2771 (2011-05-14)
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO (2010 M. BIRŽELIO 30
D. REDAKCIJA) 34 STRAIPSNIO, 83 STRAIPSNIO 2, 3, 4, 5 DALIŲ, LIETUVOS RESPUBLIKOS POLITINIŲ
PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ FINANSAVIMO BEI FINANSAVIMO KONTROLĖS ĮSTATYMO
(2010 M. GEGUŽĖS 18 D. REDAKCIJA) 3 STRAIPSNIO 2 DALIES ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS
KONSTITUCIJAI

3.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

2011-11-17, Žin., 2011, Nr. 141-6634 (2011-11-22)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO (2010 M. BIRŽELIO 30 D. REDAKCIJA) 89 STRAIPSNIO 1 DALIES, 90 STRAIPSNIO 1 DALIES ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1313](#), 2014-11-06, paskelbta TAR 2014-11-11, i. k. 2014-16648

Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 35 straipsnio pakeitimo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1385](#), 2014-12-04, paskelbta TAR 2014-12-15, i. k. 2014-19669

Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 39 straipsnio pakeitimo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1255](#), 2014-10-16, paskelbta TAR 2014-10-27, i. k. 2014-14863

Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 6 straipsnio pakeitimo įstatymas

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1976](#), 2015-10-20, paskelbta TAR 2015-10-28, i. k. 2015-17032

Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 2, 25, 29 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymas

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2582](#), 2016-06-30, paskelbta TAR 2016-07-15, i. k. 2016-20664

Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 88 straipsnio pakeitimo įstatymas

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1274](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10516

Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 2 straipsnio pakeitimo įstatymas

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1473](#), 2018-09-11, paskelbta TAR 2018-09-19, i. k. 2018-14701

Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 39 straipsnio pakeitimo įstatymas

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1577](#), 2018-10-25, paskelbta TAR 2018-11-09, i. k. 2018-18181

Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 58 straipsnio pakeitimo įstatymas

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1583](#), 2018-10-25, paskelbta TAR 2018-11-12, i. k. 2018-18197

Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 39 straipsnio pakeitimo įstatymas

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1604](#), 2018-11-08, paskelbta TAR 2018-11-16, i. k. 2018-18595

Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 6, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 32, 35, 36, 42, 43, 48, 49, 50, 51, 53, 54, 56, 62, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 72, 73, 74, 75, 77 ir 85 straipsnių pakeitimo įstatymas

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1166](#), 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-29, i. k. 2018-08639

Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 48 ir 91 straipsnių pakeitimo įstatymas

12.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1851](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21885

Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 48 ir 91 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1166 1 straipsnio pakeitimo įstatymas

13.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1778](#), 2018-12-13, paskelbta TAR 2018-12-21, i. k. 2018-21114

Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 2, 5, 9, 20, 21, 28, 36, 63, 64, 65 ir 66 straipsnių pakeitimo įstatymas

14.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2439](#), 2019-09-26, paskelbta TAR 2019-10-07, i. k. 2019-15886

Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo Nr. I-532 16, 23, 27, 28, 29, 54, 62, 64, 65, 73 straipsnių ir ketvirtojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymas